

Αθήνα, 21 Μαΐου 2025

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡΙΘΜ 4 /2025¹

(Συνοπτικής Διαδικασίας επί καταγγελιών του άρθρου 37 του ν. 3959/2011)

Έχοντας υπόψη:

1. Το άρθρο 37 παρ. 1 και 2 του Ν. 3959/2011,
2. την υπ' αριθ. 139/02.01.2024 (Υ.Ο.Δ.Δ.1/02.01.2024) απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων περί διορισμού Προέδρου της Επιτροπής Ανταγωνισμού,
3. την υπ' αριθ. 70257 (ΦΕΚ586/Υ.Ο.Δ.Δ./12.07.2022) απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων περί διορισμού του Αντιπροέδρου της Επιτροπής Ανταγωνισμού,
4. υπ' αριθ. πρωτ. 11032/7.12.2022 καταγγελία της εταιρείας «Γεώργιος Στεργιάκης και Σια Ε.Ε.» κατά της εταιρείας «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑ – ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (Ε.Ρ.Τ. Α.Ε.)».
5. την υπ' αριθ. πρωτ. οικ. 9737/20.12.2024 Εισήγηση της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού της Επιτροπής Ανταγωνισμού

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Στις 7.12.2022 η ετερόρρυθμη εταιρεία με την επωνυμία «Γεώργιος Στεργιάκης και Σια Ε.Ε.» και διακριτικό τίτλο «AMA FILMS» (εφεξής «AMA FILMS» ή «καταγγέλλουσα»), υπέβαλε ενώπιον της Επιτροπής Ανταγωνισμού (εφεξής «ΕΑ») την υπ' αριθ. πρωτ. 11032/7.12.2022 καταγγελία κατά της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑ – ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (Ε.Ρ.Τ. Α.Ε.)» (εφεξής «ΕΡΤ» ή «καταγγελλόμενη»), καταγγέλλοντας παράβαση των άρθρων 1 και 2 του Ν.3959/2011.
2. Η καταγγέλλουσα συστάθηκε το 1991 με την επωνυμία «Γεώργιος Στεργιάκης και Σια Ε.Ε.» και διακριτικό τίτλο «AMA FILMS» και δραστηριοποιείται, μεταξύ άλλων, στην εισαγωγή, εξαγωγή, παραγωγή και εκμετάλλευση κινηματογραφικών ταινιών (σε κινηματογράφους, τηλεοπτικά

¹ Η παρούσα απόφαση εκδίδεται σε επιπλέον τρεις (3) εκδόσεις: (1) Προς Ανάρτηση στην Ιστοσελίδα της Ε.Α. (2) Για την Καταγγέλλουσα εταιρεία και (3) Για την Καταγγελλόμενη κατά τα οριζόμενα στο αρ. 37 παρ. 3 του ν. 3959/2011, όπως ισχύει. Από τις παραπάνω εκδόσεις έχουν αφαιρεθεί τα απόρρητα επιχειρηματικά στοιχεία (όπου η ένδειξη [...]) τα οποία δεν θα πρέπει να περιέλθουν σε γνώση του αντίστοιχου αποδέκτη της έκδοσης, σύμφωνα με το άρθρο 41 του ν. 3959/2011, όπως ισχύει, και τον Κανονισμό Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΦΕΚ Β' 5338/23.9.2024).

κανάλια, βίντεο κλπ) και την εκμετάλλευση κινηματογραφικών αιθουσών (κινηματογράφων). Η δραστηριότητά της έχει σκοπό, κατόπιν διαπραγμάτευσης με παραγωγούς ή/και με τις αντίστοιχες εταιρίες διανομής κινηματογραφικών ταινιών, να επιλέγει ταινίες και να υπογράψει αποκλειστικές συμβάσεις διανομής των ταινιών αυτών για προβολή τους στην Ελλάδα και την Κύπρο.

3. Η καταγγελλόμενη, αποτελεί τον δημόσιο ραδιοτηλεοπτικό φορέα της επικράτειας. Η ΕΡΤ είναι νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου με τη μορφή ανώνυμης εταιρείας συσταθέν με τις διατάξεις του Ν. 4173/2013 (ΦΕΚ Α 169/26.7.2013) για την ελληνική δημόσια ραδιοφωνία και τηλεόραση, καθώς και τη διαδικτυακή δραστηριότητά τους. Κατά την καταγγέλλουσα, αποτελεί δια των σχετικών τηλεοπτικών σταθμών ελεύθερης λήψης που λειτουργεί (ήτοι ΕΡΤ1, ΕΡΤ2 και ΕΡΤ3) τον μοναδικό αγοραστή του συνόλου των έργων της προς περαιτέρω προβολή τους στην ελεύθερη τηλεόραση, σε συνέχεια της προβολής τους στις κινηματογραφικές αίθουσες.
4. Η AMA FILMS και η ΕΡΤ συνεργάστηκαν από το έτος 1993 μέχρι το έτος 2011, οπότε και, κατά τα καταγγελλόμενα, η ΕΡΤ προέβη σε έναρξη αδικαιολόγητης και άδικης διακριτικής μεταχείρισης σε βάρος της, μέσω της μείωσης του συμβατικού αντικειμένου σε όρους πλήθους ταινιών αλλά και συμφωνηθέντος ανταλλάγματος, σε σύγκριση με τους ανταγωνιστές της – διανομείς, η οποία κατέληξε στην αιφνίδια και αναιτιολόγητη διακοπή προμήθειας των ταινιών της από το έτος 2020 έως και το έτος 2022, οπότε και υπεβλήθη η εξεταζόμενη καταγγελία.

I. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ-ΚΑΤΑΓΓΕΛΛΟΜΕΝΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ

I.1. Διανομή κινηματογραφικών ταινιών – Πορεία ζωής ταινίας

Κατά τα διαλαμβανόμενα στην καταγγελία, ο ανταγωνισμός για την απόκτηση των δικαιωμάτων διανομής των ταινιών είναι πολύ μεγάλος και συνεπάγεται, αρκετές φορές, δύσκολες και χρονοβόρες διαπραγματεύσεις μεταξύ της καταγγέλλουσας και του παραγωγού ή δικαιούχου των δικαιωμάτων διανομής της ταινίας προκειμένου να καταλήξει σε συμφωνία των μερών και στην ακόλουθη υπογραφή αποκλειστικών συμβάσεων διανομής των κινηματογραφικών ταινιών για την Ελλάδα (και την Κύπρο), δεκαετούς συνήθως ισχύος. Περαιτέρω, αναφέρεται ότι σύμφωνα με τις σχετικές συμβάσεις που συνάπτει η καταγγέλλουσα κατά τη διεθνή νομοθεσία και πρακτική, η διανομή κινηματογραφικών ταινιών ακολουθεί συγκεκριμένη σειρά/πορεία προβολής με απόλυτη χρονική σειρά (πρόκειται για τη λεγόμενη «πορεία ζωής» της ταινίας). Πρώτη σε σειρά έρχεται η προβολή της ταινίας σε κινηματογραφικές αίθουσες, μετά την πάροδο συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος (που συνήθως αναγράφεται στις συμβάσεις διανομής) ακολουθεί η κυκλοφορία σε υλικό φορέα (dvd), που τείνει να εκλείψει, έπειτα επιτρέπεται η διάθεση και προβολή σε Pay per View και Pay TV - συνδρομητικά κανάλια, μετά ελευθερώνεται η ταινία για προβολή στην ελεύθερη τηλεόραση και τελευταία χρονικά ακολουθεί η διάθεση σε διαδικτυακές συνδρομητικές πλατφόρμες (cinobo/ Vodafone TV κλπ). Για κάθε ταινία που η καταγγέλλουσα διανέμει στην Ελλάδα και την Κύπρο ετοιμάζει, με έξοδά της, το σωστό υλικό φορέα (format) που απαιτείται για την κάθε προβολή. Η υπογραφή κάθε σύμβασης διανομής απαιτεί, κατά την καταγγέλλουσα και τα αναλυτικά διαλαμβανόμενα στην καταγγελία οικονομική ρευστότητα της εταιρίας, αφού

κατατίθεται ένα ποσό ως προκαταβολή (minimum guarantee) με την υπογραφή της κάθε σύμβασης και το τελικό ποσό εξοφλείται, ανάλογα με την σύμβαση, κάποιους μήνες αργότερα.

I.2. Συνεργασία με την ΕΡΤ

5. Ως κανάλια ελεύθερης τηλεόρασης με τα οποία δύναται να συμβληθεί ένας διανομέας προκειμένου να προβάλλει τις ταινίες του, παρατίθενται στην καταγγελία τα κρατικά κανάλια ΕΡΤ1, ΕΡΤ2 και ΕΡΤ3 καθώς και οι τηλεοπτικοί σταθμοί εθνικής εμβέλειας που έχουν λάβει άδεια λειτουργίας. Εντούτοις, η καταγγέλλουσα αναφέρει ότι λόγω του είδους των ταινιών που αυτή διανέμει, ήτοι ταινίες πολιτιστικού και κοινωνικού ενδιαφέροντος και δη υψηλής καλλιτεχνικής αξίας *«[οι] οποίες ανταμείβουν τις επιθυμίες του θεατή και αγγίζουν τις ευαίσθητες χορδές του δείχνοντας του ανησυχίες της πραγματικής ζωής»* και όχι «εμπορικές» ταινίες δράσης ή κωμωδίες παραγωγής λ.χ. του Χόλγουντ, η ΕΡΤ είναι το μοναδικό κανάλι ελεύθερης τηλεόρασης το οποίο προβάλλει όλα της τα έργα και με το οποίο συνάπτει συμβάσεις για τηλεοπτική προβολή από το έτος 1993. Ισχυρίζεται, μάλιστα, ότι η ΕΡΤ έχει υποχρέωση να προβαίνει σε προβολές αντίστοιχων ταινιών υψηλής καλλιτεχνικής αξίας, με βάση την αποστολή της και τις γενικές αρχές περιεχομένου της, όπως αυτά αποτυπώνονται στο Ν. 4173/2013 που διέπει τη λειτουργία της, αναφερόμενη ενδεικτικά στο ρόλο της κρατικής τηλεόρασης ως φορέα δημοκρατίας και πολιτισμού.
6. Υπό το πρίσμα αυτό, σύμφωνα με την καταγγελία, η μη προβολή των ταινιών της στην ελεύθερη τηλεόραση μέσω της ΕΡΤ έχει, κατά την καταγγέλλουσα, αρνητικές συνέπειες αφενός στο καταναλωτικό κοινό στο οποίο απευθύνεται, καθώς οι θεατές στερούνται τη δυνατότητα να παρακολουθήσουν χωρίς κόστος τις υψηλής καλλιτεχνικής και πολιτιστικής αξίας διεθνείς ταινίες της, προς βλάβη των απαιτήσεων του σινεφίλ κοινού. Αφετέρου δε στην ίδια την AMA FILMS ως επιχειρηματική μονάδα, καθώς συνεπάγεται την από μέρους της αθέτηση των συμβατικών της υποχρεώσεων έναντι των αντισυμβαλλόμενων/προμηθευτών της, δεδομένου ότι εάν μετά τα «στάδια» προβολής των ταινιών σε κινηματογραφικές αίθουσες, Pay TV κλπ, δεν ακολουθήσει σε επόμενο στάδιο η προβολή μέσω τηλεοπτικής μετάδοσης στην ελεύθερη τηλεόραση, δεν υπάρχει η δυνατότητα να «ελευθερωθεί» η ταινία, ήτοι να καταστεί διαθέσιμη σε άλλες μορφές εκμετάλλευσης. Ως εκ τούτου, σύμφωνα με τα καταγγελλόμενα, χάνεται ο κύκλος ζωής των ταινιών και η καταγγέλλουσα καθίσταται αφερέγγυα έναντι των προμηθευτών της, αφού δεν εκπληρώνει τις συμβατικές της υποχρεώσεις. Εν κατακλείδι, κατά τον ισχυρισμό της καταγγέλλουσας, *«[τ]ο απότερο αποτέλεσμα για την εταιρεία μας είναι ότι με τον τρόπο αυτό χάνεται η αξιοπιστία μας, που με τόσα χρόνια σκληρής δουλειάς έχουμε χτίσει στον χώρο της διανομής κινηματογραφικών έργων, προς τους προμηθευτές μας στο εξωτερικό»*.

I.3. Παράβαση άρθρου 2 παρ. 2 Ν. 3959/2011 και 102 ΣΛΕΕ

7. Σύμφωνα με την καταγγελία, η ΕΡΤ λειτουργεί ως μονοψώνιο αποτελώντας *«την μοναδική εταιρεία ελεύθερης τηλεόρασης για την προμήθεια (απόκτηση) και προβολή ταινιών/ντοκιμαντέρ καλλιτεχνικού περιεχομένου (arthouse) έχοντας για τον σκοπό αυτό δεσπόζουσα θέση στην Ελληνική*

επικράτεια», την οποία καταχράται μέσω των πρακτικών διακριτικής μεταχείρισης και διακοπής προμήθειας που εφαρμόζει σε βάρος της καταγγέλλουσας, κατά παράβαση των άρθρων 2 Ν. 3959/2011 και 102 ΣΛΕΕ. Η εν λόγω αντι-ανταγωνιστική συμπεριφορά έγκειται, κατά την καταγγέλλουσα, στο γεγονός ότι η ΕΡΤ αφενός μείωσε από το έτος 2011 κι εφεξής την ποσότητα και την αξία των αποκτώμενων από την καταγγέλλουσα ταινιών, έναντι των λοιπών δραστηριοποιούμενων προμηθευτών, αφετέρου από το έτος 2020 έως και το έτος υποβολής της καταγγελίας (2022) διέκοψε παντελώς και αδικαιολόγητα την προμήθεια των εν λόγω ταινιών της AMA FILMS, παρότι συνέχισε να προμηθεύεται ταινίες από τους υπολοίπους προμηθευτές της αγοράς. Κατ' αυτόν τον τρόπο και ως αποτέλεσμα της κατάχρησης της δεσπόζουσας θέσης της ΕΡΤ στην αγορά των διανεμόμενων από την AMA FILMS ταινιών, η τελευταία περιήλθε σε μειονεκτική θέση έναντι των ανταγωνιστών της και οδηγήθηκε εντέλει σε αποκλεισμό από την αγορά, υφιστάμενη μεγάλο οικονομικό και επιχειρηματικό κόστος. Προσκομίζει δε και επικαλείται σειρά εγγράφων προς επίρρωση των ισχυρισμών της². Στο πλαίσιο αυτό η καταγγέλλουσα αιτείται την παύση της παράβασης και την επιβολή προστίμου στην καταγγελλόμενη.

8. Στο σημείο αυτό και για λόγους πληρότητας σημειώνεται ότι η καταγγέλλουσα εξυπονοεί, όλως παρεμπιπτόντως στο αιτιολογικό³ και το αιτητικό⁴ της καταγγελίας της, ενδεχόμενο ύπαρξης εναρμονισμένης πρακτικής μεταξύ της ΕΡΤ και των συνεργαζόμενων με αυτή διανομέων, με στόχο τον αποκλεισμό της από την αγορά, κάνοντας στείρα αναφορά στις οικείες περί ανταγωνισμού διατάξεις, χωρίς ωστόσο να προβάλλει κανέναν απολύτως σχετικό ισχυρισμό κατά αναλυτική παράθεση ιστορικού στο κυρίως σώμα του δικογράφου της, ούτε και να προσκομίζει ουδένα απολύτως σχετικό αποδεικτικό στοιχείο προς επίρρωση ενός τέτοιου ενδεχομένου υπαγωγής στα άρθρα 1 Ν. 3959/2011 και 101 ΣΛΕΕ, καθιστώντας το σε κάθε περίπτωση αναπόδεικτο. Τουναντίον, η εκτενέστατη ανάλυση η οποία διατρέχει όλο το κείμενο της καταγγελίας της γίνεται υπό το πρίσμα της μονοφωνιακής παρουσίας της ΕΡΤ στην αγορά των arthouse/σινεφίλ κινηματογραφικών ταινιών υψηλής καλλιτεχνικής αξίας και της κατάχρησης της δεσπόζουσας θέσης της εν προκειμένω. Συνεπώς, κατ' ορθή ερμηνεία και υπαγωγή των προβαλλόμενων αιτιάσεων, η παρούσα ανάλυση περιορίζεται στην εξέταση των καταγγελλόμενων πρακτικών υπό το πρίσμα των άρθρων 2 Ν. 3959/2011 και 102 ΣΛΕΕ.

II. Η ΕΡΕΥΝΑ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

9. Προκειμένου να διερευνήσει τις καταγγελλόμενες από την AMA FILMS πρακτικές της ΕΡΤ, η Υπηρεσία αιτήθηκε πρόσθετα στοιχεία από την καταγγελλόμενη⁵, ενώ παράλληλα απευθύνθηκε για συλλογή στοιχείων και στους υπόλοιπους τηλεοπτικούς σταθμούς ελεύθερης λήψης

² Βλ. σελ. 13-15 της καταγγελίας καθώς και προσκομισθέντα ως σχετικά 40 - 59 της καταγγελίας σειρά εγκριτικών αποφάσεων μίσθωσης ταινιών της ΕΡΤ αναρτημένες στο «διαύγεια»

³ Βλ. σελ. 16 της καταγγελίας.

⁴ Βλ. σελ. 18 της καταγγελίας.

⁵ Η Υπηρεσία απέστειλε την με αριθ. πρωτ. οικ.878/27.1.2023 επιστολή στην ΕΡΤ ΑΕ, για την οποία έλαβε την με αριθ. πρωτ. 1714/23.2.2023 απάντηση.

πανελλαδικής εμβέλειας, ήτοι στις εταιρίες με την επωνυμία «ΔΟΥΦΟΡΙΚΗ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ ΑΕ» (εφεξής ως «ALPHA»)⁶, «ANTENNA TV ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΕ» (εφεξής ως «ANTENNA TV» ή «ANTENNA»)⁷, «ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ ΑΕ» (εφεξής ως «OPEN BEYOND» ή «OPEN»)⁸, «ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΝΤΟΤ ΚΟΜ ΑΝΩΝΥΜΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ» (εφεξής ως «ΣΚΑΪ»)⁹, «ΝΕΑ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ ΑΕ» (εφεξής ως «STAR CHANNEL» ή «STAR»)¹⁰, ΑΛΤΕΡ ΕΓΚΟ ΜΜΕ ΑΕ (εφεξής ως «MEGA»)¹¹ και στην ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ TV ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΕ (εφεξής ως «ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ TV» ή «ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ»)¹².

III. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

III.1. ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΛΗΨΗΣ – ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ

10. Οι διατάξεις του Ν.4339/2015¹³ προβλέπουν σχετικά με την αδειοδότηση των παρόχων περιεχομένου επίγειας ψηφιακής τηλεοπτικής ευρυεκπομπής ελεύθερης λήψης τη διεξαγωγή διαγωνιστικής διαδικασίας μέσω δημοπρασίας που διεξάγεται από το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης το οποίο εκδίδει τη σχετική προκήρυξη¹⁴. Συνεπώς, η δραστηριοποίηση μιας εταιρίας στην ευρύτερη αγορά της τηλεόρασης και συνεκδοχικά η λειτουργία ενός τηλεοπτικού σταθμού, υπόκειται σε συγκεκριμένο ρυθμιστικό πλαίσιο, εποπτευόμενο από το ΕΣΡ¹⁵. Σύμφωνα

⁶ Η Υπηρεσία απέστειλε τις με αριθ. πρωτ. οικ. [...] επιστολές στην [...], για τις οποίες έλαβε τις με αριθ. πρωτ. [...] απαντήσεις.

⁷ Η Υπηρεσία απέστειλε την με αριθ. πρωτ. οικ. [...] επιστολή στην [...] για την οποία έλαβε τις με αριθ. πρωτ. [...] απαντήσεις.

⁸ Η Υπηρεσία απέστειλε τις με αριθ. πρωτ. οικ. [...] επιστολές στην [...], για τις οποίες έλαβε τις με αριθ. πρωτ. [...] απαντήσεις.

⁹ Η Υπηρεσία έστειλε τις με αριθ. πρωτ. οικ. [...] επιστολές στην [...], για τις οποίες έλαβε τις με αριθ. πρωτ. [...] απαντήσεις.

¹⁰ Η Υπηρεσία έστειλε τις με αριθ. πρωτ. οικ. [...] επιστολές στην [...], για τις οποίες έλαβε τις με αριθ. πρωτ. [...] απαντήσεις.

¹¹ Η Υπηρεσία έστειλε τη με αριθ. πρωτ. [...] επιστολή στην [...], για την οποία έλαβε τη με αριθ. πρωτ. [...] απάντηση.

¹² Η Υπηρεσία έστειλε τη με αριθ. πρωτ. οικ. [...] επιστολή στην [...], για τις οποίες έλαβε τις με αριθ. πρωτ. [...] απαντήσεις.

¹³ Βλ. Ν. 4339/2015, «Αδειοδότηση ψηφιακής τηλεοπτικής ευρυεκπομπής, Ε.Ε.Τ.Τ. κλπ διατάξεις» όπως ισχύει (ΦΕΚ Α' 133/29.10.2015) Κεφάλαια Α και Β.

¹⁴ Βλ. άρ. 1 παρ. 1 Ν. 4339/2015. Όπως διευκρινίζεται σε επόμενο σημείο της εν λόγω παραγράφου «ως πάροχος περιεχομένου επίγειας ψηφιακής τηλεοπτικής ευρυεκπομπής ελεύθερης λήψης θεωρείται η επιχείρηση που διαθέτει ολοκληρωμένο τηλεοπτικό περιεχόμενο προς μετάδοση στο κοινό, εικοσιτετράωρης ή μικρότερης χρονικής διάρκειας, μέσω επίγειας ψηφιακής τεχνολογίας και εμπίπτει στην έννοια του μέσου ενημέρωσης όπως αυτή ορίζεται στη διάταξη του εδαφίου β' της παρ. 4 του άρθρου 2 του Ν.3310/2005 (Α' 30)». Στα επόμενα άρθρα του ίδιου ως άνω νόμου ορίζεται περαιτέρω το πλαίσιο της διαδικασίας αδειοδότησης, οι προϋποθέσεις συμμετοχής των ενδιαφερόμενων παρόχων στη διαγωνιστική διαδικασία, ο ελάχιστος τεχνολογικός εξοπλισμός και κτιριακή υποδομή που υποχρεούνται να διαθέτουν οι ενδιαφερόμενοι πάροχοι, ενώ προβλέπεται και υποχρέωση για ελάχιστο αριθμό απασχολούμενου προσωπικού.

¹⁵ Βλ. άρ. 33 Ν. 4779/2021 (ΦΕΚ Α' 27/20.2.2021) - με τις διατάξεις του ΜΕΡΟΥΣ Α του οποίου ενσωματώθηκε στην εθνική νομοθεσία η Οδηγία (ΕΕ) 2010/13 σχετικά με την παροχή υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων

με τις εν λόγω διατάξεις: «*Η παροχή υπηρεσιών επίγειας ψηφιακής τηλεοπτικής ευρυεκπομπής αποτελεί υπηρεσία γενικού οικονομικού συμφέροντος, όπως αυτή προβλέπεται στο άρθρο 106 παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που συνίσταται στην παροχή στο κοινό τηλεοπτικών υπηρεσιών, βάσει προϋποθέσεων, όρων και διαδικασιών που διασφαλίζουν, αφενός, τη νομιμότητα, τη διαφάνεια, την πολιτική και πολιτισμική πολυμέρεια και πολυφωνία και τον ελεύθερο και ανόθευτο οικονομικό ανταγωνισμό στον ευρύτερο τομέα των μέσων ενημέρωσης και, αφετέρου, την παροχή στο κοινό υψηλού επιπέδου τηλεοπτικών υπηρεσιών*»¹⁶.

11. Περαιτέρω, σε σχέση με τους όρους χορήγησης της άδειας που αφορούν στη διαχείριση/ εκμετάλλευση του προγράμματος από τους παρόχους περιεχομένου επίγειας ψηφιακής τηλεοπτικής ευρυεκπομπής ελεύθερης λήψης στους οποίους χορηγείται σχετικά άδεια λειτουργίας τηλεοπτικού σταθμού, προβλέπεται ότι: «*[Ο]ι πάροχοι περιεχομένου δεν μπορούν να αναθέτουν τη διαχείριση ή την εκμετάλλευση του τηλεοπτικού προγράμματος ή της επιχείρησης σε τρίτους, μπορούν όμως να αναθέτουν την παραγωγή του προγράμματός τους σε εταιρίες του ίδιου ομίλου, κατά την έννοια της παρ. 11 του άρθρου 5 του ν. 3592/2007. Επιτρέπεται επίσης η ανάθεση παραγωγής συγκεκριμένων προγραμμάτων σε επιχειρήσεις παραγωγής προγράμματος, καθώς και η ανάθεση παραγωγής εκπομπών σε ανεξάρτητους παραγωγούς*»¹⁷.
12. Συναφώς, καθιερώνεται¹⁸ υποχρέωση για το σύνολο των ιδιωτικών παρόχων τηλεοπτικού περιεχομένου ελεύθερης λήψης αλλά και των παρόχων συνδρομητικής τηλεόρασης να διαθέτουν κάθε χρόνο το 1,5% των ετήσιων διαφημιστικών εσόδων τους για την παραγωγή ελληνικών¹⁹ κινηματογραφικών έργων²⁰. Αντίστοιχη υποχρέωση καθιερώνεται και για την ΕΡΤ αναφορικά με

(Οδηγία για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων) όπως έχει αυτή τροποποιηθεί με την Οδηγία (ΕΕ) 2018/1808 - ιδίως παρ. 1 και 2, σύμφωνα με τα οποία: «*1. Όλες οι αρμοδιότητες του παρόντος, καθώς και η επίβλεψη της εφαρμογής των κανόνων του και η επιβολή κυρώσεων για τις παραβιάσεις τους, ανατίθενται στο Ε.Σ.Ρ., που είναι ανεξάρτητη αρχή και απολαμβάνει πλήρους λειτουργικής ανεξαρτησίας από την Κυβέρνηση και από οποιονδήποτε άλλον κρατικό και ιδιωτικό φορέα. 2. Το Ε.Σ.Ρ. ασκεί τις αρμοδιότητές του με αμεροληψία και διαφάνεια, υπηρετώντας ιδίως τους στόχους της πολυφωνίας, της πολιτισμικής πολυμορφίας, της προστασίας των καταναλωτών, της προσβασιμότητας από άτομα με αναπηρία, της ίσης μεταχείρισης, της εύρυθμης λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς και της προώθησης του υγιούς ανταγωνισμού στον τομέα άσκησης των αρμοδιοτήτων του». Βλ. επίσης Ν. 2863/2000 «Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης και άλλες αρχές» (ΦΕΚ Α' 262/29.11.2000).*

¹⁶ Βλ. άρ. 1 παρ. 2 Ν. 4339/2015.

¹⁷ Βλ. άρ. 14 παρ. 4 Ν. 4339/2015. Επιπρόσθετα στην παρ. 5 του άρ. 14 Ν. 4339/2015 προβλέπεται ότι: «*5. Οι πάροχοι περιεχομένου υποχρεούνται: α. να τηρούν τις γενικές αρχές ραδιοτηλεοπτικών μεταδόσεων και να συμμορφώνονται προς τις διατάξεις του παρόντος νόμου, του άρθρου 3 του ν. 2328/1995, του π.δ. 109/2010 και τους ισχύοντες κώδικες δημοσιογραφικής δεοντολογίας, δεοντολογίας προγραμμάτων και διαφημίσεων, καθώς και κάθε άλλης διάταξης της κείμενης ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας, β. [...], γ. [...], δ. να καταθέτουν, κατά την έναρξη της τηλεοπτικής περιόδου στο Ε.Σ.Ρ. περίληψη των κατηγοριών των προγραμμάτων που θα μεταδίδουν την εκάστοτε τρέχουσα περίοδο*».

¹⁸ Βλ. άρ. 8 παρ. 2 και 4 Ν. 3905/2010 «*Ενίσχυση και ανάπτυξη της κινηματογραφικής τέχνης και άλλες διατάξεις*» (ΦΕΚ Α' 219/23.12.2010).

¹⁹ Όπως αυτά ορίζονται στις διατάξεις του άρθρου 3 του ίδιου ως άνω νόμου.

²⁰ Ως κινηματογραφικό έργο ορίζεται από την παρ. 1 περ. (α) του άρ. 2 Ν. 3905/2010 «*εκείνο που αποτυπώνεται σε υλικό φορέα εικόνας ή ήχου, οποιασδήποτε διάρκειας και προορίζεται για προβολή στις κινηματογραφικές αίθουσες, όποιο και αν είναι το περιεχόμενο και όποιες και αν είναι οι μέθοδοι, τα μέσα και τα υλικά, που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή, την αναπαραγωγή ή την προβολή του, είτε είναι ήδη γνωστά είτε εφευρεθούν στο μέλλον*».

το 1,5% του κύκλου εργασιών της, συνυπολογιζομένου του ανταποδοτικού τέλους²¹. Μέχρι και το μισό του ποσού που υποχρεούται να διαθέτουν οι ανωτέρω πάροχοι για την παραγωγή κινηματογραφικών έργων σύμφωνα με τα ως άνω, μπορεί να διατίθεται στο Ελληνικό Κέντρο Κινηματογράφου (Ε.Κ.Κ.) ως διαφημιστικός χρόνος για την τηλεοπτική διαφήμιση και προώθηση κινηματογραφικών έργων²². Οι εταιρίες παροχής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών και νέων τεχνολογιών υποχρεούνται, ομοίως, να διαθέτουν κάθε χρόνο το 1,5% του ετήσιου κύκλου εργασιών τους που προκύπτει από την παροχή υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων μέσω διαδικτύου ή κινητής τηλεφωνίας (IPTV, VIDEO ON DEMAND) για την παραγωγή ελληνικών κινηματογραφικών έργων²³.

III.2. ΠΡΟΒΟΛΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΑΠΟ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟΥΣ ΣΤΑΘΜΟΥΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΛΗΨΗΣ

13. Το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο καθορίζει το είδος/κατηγορία του προβαλλόμενου περιεχομένου ποικίλης ύλης από τους λειτουργούντες τηλεοπτικούς σταθμούς ελεύθερης λήψης αλλά και την ελάχιστη διάρκεια κάθε είδους/κατηγορίας προγράμματος²⁴. Περαιτέρω, προβλέπεται υποχρέωση τόσο των τηλεοπτικών σταθμών ελεύθερης λήψης όσο των συνδρομητικών τηλεοπτικών σταθμών²⁵ για την προβολή ευρωπαϊκών έργων και έργων ανεξάρτητων παραγωγών σε κατ' ελάχιστο

²¹ Βλ. άρ. 8 παρ. 1 Ν. 3905/2010.

²² Βλ. άρ. 8 παρ. 3 και 5 Ν. 3905/2010.

²³ Βλ. άρ. 8 παρ. 6 Ν. 3905/2010.

²⁴ Βλ. άρ. 8 παρ. 2 και 5 Ν. 4339/2015, όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 3 του άρ. 41 Ν. 4779/2021, όπου προβλέπεται μεταξύ άλλων ότι: «2. Το ελάχιστο περιεχόμενο του προγράμματος εθνικής εμβέλειας παρόχου περιεχομένου ενημερωτικού προγράμματος γενικού περιεχομένου, περιλαμβάνει: α) τρία (3) καθημερινά τακτά πρωτότυπα δελτία ειδήσεων, συνολικής ημερήσιας διάρκειας τουλάχιστον ενενήντα (90) λεπτών, β) εκπομπές πολιτισμού, συνολικής διάρκειας τουλάχιστον δέκα (10) ωρών μηνιαίως, όπως ενδεικτικά εκπομπές λόγου, τέχνης, θέατρου και κινηματογράφου, καθώς και τουλάχιστον τέσσερις (4) από τις ακόλουθες κατηγορίες: εκπομπές ενημερωτικές, ποικίλης ύλης, ελαφράς ψυχαγωγίας (όπως τηλεπαιχνίδια, θεάματα και εκδηλώσεις), ελληνικές σειρές, ξένες σειρές, παιδικές εκπομπές, ντοκιμαντέρ, εκπομπές αθλητικού περιεχομένου, συνολικής μηνιαίας διάρκειας καθεμιάς εξ αυτών τουλάχιστον δέκα (10) ωρών, γ) τα προβλεπόμενα από τα άρθρα 16 και 17 της Οδηγίας (ΕΕ) 2010/13 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 10ης Μαρτίου 2010 για τον συντονισμό ορισμένων νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την παροχή υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων, όπως έχουν ενσωματωθεί στην εθνική έννομη τάξη, για την προώθηση των ευρωπαϊκών έργων, συμπεριλαμβανομένων και των ανεξαρτήτων παραγωγών» [...].»

²⁵ Σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 1 και 2 Ν. 2644/1998 «Για την παροχή συνδρομητικών ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών υπηρεσιών και συναφείς διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 233/13.10.1998), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 43 Ν. 4779/2021 «Η παροχή συνδρομητικών ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών υπηρεσιών υπάγεται, σύμφωνα με το άρθρο 15 του Συντάγματος, στον άμεσο έλεγχο του Κράτους και συνιστά δημόσια λειτουργία με σκοπό την αντικειμενική και επί ίσοις όροις ενημέρωση, καθώς και την υψηλής στάθμης επιμόρφωση και ψυχαγωγία του κοινού. Παροχή συνδρομητικών ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών υπηρεσιών, για την εφαρμογή του παρόντος, θεωρείται η, με οποιαδήποτε τεχνική μέθοδο ή μέσο (επίγειους αποκλειστικά πομπούς, καλωδιακό δίκτυο ή δορυφόρο), μετάδοση απευθείας προς το κοινό ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών προγραμμάτων, η πρόσβαση στα οποία τελεί υπό τους όρους που θέτει η κάτοχος της άδειας η οποία προβλέπεται στις διατάξεις του παρόντος. Επίσης, παροχή συνδρομητικών τηλεοπτικών υπηρεσιών θεωρείται και η παροχή τηλεοπτικών υπηρεσιών μέσω των λοιπών ευρυζωνικών δικτύων, ανεξαρτήτως εάν ο πάροχος της υπηρεσίας έχει λάβει άδεια από το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης (Ε.Σ.Ρ.) για τα προγράμματα που μεταδίδει ή εάν μεταδίδει προγράμματα, αδειοδοτημένα σε άλλο κράτος μέλος, δυνάμει σχετικής συμβάσεως [...].»

οριζόμενο ποσοστό²⁶. Συγκεκριμένα, προβλέπεται ότι οι ως άνω τηλεοπτικοί οργανισμοί υποχρεούνται να μεταδίδουν ευρωπαϊκά έργα σε ποσοστό άνω του πενήντα τοις εκατό (50%) του συνολικού χρόνου των μεταδιδόμενων από αυτούς τηλεοπτικών προγραμμάτων, υπολογιζόμενου σε ετήσια βάση, υποβάλλοντας σχετική ετήσια αναφορά στο ΕΣΡ. Προβλέπεται, μάλιστα, περαιτέρω ότι η αρμόδια Γενική Γραμματεία Επικοινωνίας και Ενημέρωσης υποβάλλει ανά διετία, βάσει των στοιχείων που τηρούνται στο ΕΣΡ, έκθεση προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με την υλοποίηση της ως άνω υποχρέωσης. Η έκθεση αυτή περιλαμβάνει, ιδίως, μια στατική κατάσταση σχετικά με την επίτευξη του εν λόγω ποσοστού από κάθε τηλεοπτικό οργανισμό, τους λόγους για τους οποίους σε κάθε περίπτωση δεν κατέστη δυνατό να επιτευχθεί το ποσοστό αυτό, καθώς και τα ληφθέντα ή προβλεπόμενα μέτρα για τη επίτευξη του ποσοστού αυτού.²⁷ Παράλληλα, καθιερώνεται²⁸ υποχρέωση για τους τηλεοπτικούς οργανισμούς να προβάλλουν έργα ανεξάρτητων παραγωγών, ήτοι μη συνδεδεμένων με τους ίδιους τους τηλεοπτικούς σταθμούς, τα οποία πρέπει να καλύπτουν κατ' ελάχιστο το δέκα τοις εκατό (10%) του συνολικού χρόνου προβολής τηλεοπτικού περιεχομένου σε ετήσια βάση, υποχρέωση που επίσης εμπίπτει στο ως άνω πλαίσιο ελέγχου από το ΕΣΡ και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.²⁹ ³⁰ Σχετική υποχρέωση διάθεσης ευρωπαϊκών έργων καθιερώνονται και για τους κατά παραγγελία παρόχους υπηρεσιών μέσων επικοινωνίας³¹, οι οποίοι πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι κατάλογοί τους περιλαμβάνουν ευρωπαϊκά έργα σε ποσοστό τουλάχιστον τριάντα τοις εκατό (30%) και ότι τα έργα αυτά κατέχουν προβεβλημένη θέση σε αυτούς, υποβάλλοντας και αυτοί ετήσια σχετική αναφορά στο ΕΣΡ³². Συναφώς, προβλέπεται ότι οι πάροχοι υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων δεν επιτρέπεται να μεταδίδουν κινηματογραφικά έργα εκτός των χρονικών περιόδων που έχουν συμφωνηθεί με τους κατόχους των δικαιωμάτων³³.

²⁶ Η εν λόγω υποχρέωση καθιερώνεται για τους τηλεοπτικούς οργανισμούς εν γένει καταλαμβάνοντας τόσο τους παρόχους περιεχομένου επίγειας ψηφιακής τηλεοπτικής ευρυεκπομπής ελεύθερης λήψης (τηλεοπτικοί σταθμοί ελεύθερης λήψης) όσο και τους παρόχους συνδρομητικών τηλεοπτικών υπηρεσιών (συνδρομητικοί τηλεοπτικοί σταθμοί). Ως τηλεοπτικός οργανισμός ορίζεται «ο πάροχος υπηρεσιών μέσων επικοινωνίας που προσφέρει τηλεοπτικές εκπομπές» (βλ. άρ. 2 παρ. 1 περ. ι) Ν. 4979/2021). Ως πάροχος υπηρεσιών μέσων επικοινωνίας ορίζεται «το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που έχει τη συντακτική ευθύνη για την επιλογή του οπτικοακουστικού περιεχομένου της οικείας υπηρεσίας και καθορίζει τον τρόπο με τον οποίο αυτό οργανώνεται» (βλ. άρ. 2 παρ. 1 περ. ζ Ν. 4779/2021). Ως υπηρεσία οπτικοακουστικών μέσων ορίζεται πρωτίστως «είτε τηλεοπτική εκπομπή, σύμφωνα με την περ. θ) της παρούσας, είτε κατά παραγγελία υπηρεσία οπτικοακουστικών μέσων, σύμφωνα με την περ. ια)» (βλ. άρ. 2 παρ. 1 περ. α εδ. αα) Ν. 4779/2021). Τέλος, ως τηλεοπτική εκπομπή ορίζεται η «γραμμική υπηρεσία οπτικοακουστικών μέσων που παρέχεται από τον οικείο πάροχο για την ταυτόχρονη παρακολούθηση από το κοινό προγραμμάτων βάσει χρονολογικά προγραμματισμένων μεταδόσεων» (βλ. άρ. 2 παρ. 1 περ. θ Ν. 4779/2021).

²⁷ Βλ. άρ. 20 Ν. 4779/2021. Στον υπολογισμό του συνολικού χρόνου μετάδοσης δεν περιλαμβάνεται ο χρόνος μετάδοσης που αφιερώνεται σε ειδήσεις, αθλητικές εκδηλώσεις, τηλεοπτικά παιχνίδια, τηλεοπτικές διαφημίσεις, τηλεπωλήσεις, καθώς και σε υπηρεσίες τηλεκειμενογραφίας.

²⁸ Βλ. άρ. 21 Ν.4779/2021. Ομοίως για την εφαρμογή της εν λόγω υποχρέωσης στον υπολογισμό του συνολικού χρόνου μετάδοσης δεν περιλαμβάνεται ο χρόνος μετάδοσης που αφιερώνεται σε ειδήσεις, αθλητικές εκδηλώσεις, τηλεοπτικά παιχνίδια, τηλεοπτικές διαφημίσεις, τηλεπωλήσεις, καθώς και σε υπηρεσίες τηλεκειμενογραφίας.

²⁹ Βλ. άρ. 20 παρ. 3 Ν. 4779/2021.

³⁰ Βλ. άρ. 22 Ν. 4779/2021, σύμφωνα με το οποίο οι ανωτέρω υποχρεώσεις που καθιερώνονται στα άρθρα 20 και 21 για τους τηλεοπτικούς οργανισμούς σχετικά με την προώθηση της διανομής και της παραγωγής τηλεοπτικών προγραμμάτων εφαρμόζονται μόνο στις τηλεοπτικές μεταδόσεις εθνικής εμβέλειας.

³¹ Ως κατά παραγγελία υπηρεσία οπτικοακουστικών μέσων ορίζεται «η μη γραμμική υπηρεσία οπτικοακουστικών μέσων που παρέχεται από τον οικείο πάροχο για την παρακολούθηση προγραμμάτων σε χρονική στιγμή που επιλέγει ο χρήστης με αίτημά του, από κατάλογο προγραμμάτων του παρόχου» (βλ. άρ. 2 παρ.1 περ. ια Ν. 4779/2021).

³² Βλ. άρ. 17 παρ. 1 Ν. 4779/2021.

³³ Βλ. άρ. 13 Ν. 4779/2021.

IV. ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΑΓΟΡΕΣ

IV.1. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ - Η ΑΛΥΣΙΔΑ ΑΞΙΑΣ ΤΗΣ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ

14. Η υπό εξέταση καταγγελία αφορά σε διακριτά στάδια της ευρύτερης αλυσίδας αξίας της τηλεόρασης (TV value chain/AV value chain – εφεξής και ως «αλυσίδα αξίας τηλεόρασης» ή «οπτικοακουστική αλυσίδα»). Το οπτικοακουστικό τηλεοπτικό περιεχόμενο (εφεξής και «τηλεοπτικό περιεχόμενο») περιλαμβάνει το σύνολο του περιεχομένου το οποίο μεταδίδεται από τους διάφορους παρόχους τηλεοπτικού περιεχομένου, ήτοι τηλεοπτικούς σταθμούς/κανάλια ελεύθερης λήψης, συνδρομητικά κανάλια, σταθμούς που εντάσσονται αποκλειστικά σε πλατφόρμες περιεχομένου (εφεξής από κοινού και ως «τηλεοπτικοί σταθμοί») ανεξαρτήτως του είδους / κατηγορίας του εν λόγω περιεχομένου (ήτοι ταινίες, αθλητικές εκπομπές, σειρές, shows, ζωντανές διοργανώσεις, ντοκιμαντέρ κλπ). Επιπλέον, το τηλεοπτικό περιεχόμενο δύναται να μεταδίδεται και από διεθνείς πλατφόρμες που δραστηριοποιούνται αποκλειστικά μέσω του διαδικτύου (αποκαλούμενες «Over-The-Top» ή «OTT platforms»)³⁴.
15. Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Ε.Επ.)³⁵ και την ΕΑ³⁶, οι αγορές που σχετίζονται με την αλυσίδα αξίας της τηλεόρασης διακρίνονται κατά βάση στα ακόλουθα επίπεδα:
- (α) Ανάντη αγορά: i) Παραγωγή τηλεοπτικού περιεχομένου («Production of TV content») ii) Εκχώρηση/Απόκτηση δικαιωμάτων μετάδοσης τηλεοπτικού περιεχομένου («Licencing/Acquisition of broadcasting rights for TV content»)³⁷,
- (β) Ενδιάμεση αγορά: Χονδρική προμήθεια τηλεοπτικών καναλιών («Wholesale supply of TV channels») και
- (γ) Κατάντη αγορά: Λιανική παροχή τηλεοπτικών υπηρεσιών («Retail supply of TV services»).
16. Εν προκειμένω, η καταγγελλόμενη πρακτική δεν αφορά στην υπό (β) ενδιάμεση αγορά χονδρικής προμήθειας τηλεοπτικών καναλιών³⁸ και ως εκ τούτου για τους σκοπούς της παρούσας υπόθεσης

³⁴ Βλ. ΕΑ 728/2021, παρ. 63 και απόφαση της Ε.Επ. της 30.5.2018 στην υπόθ. Μ. 7000, *Liberty Global Ziggo*, παρ. 34 με περαιτέρω παραπομπές.

³⁵ Βλ. ενδεικτικά απόφαση της Ε.Επ. της 30.5.2018 στην υπόθ. Μ. 7000, *Liberty Global Ziggo*, παρ. 32 και απόφαση της Ε.Επ. της 12.11.2019 στην υπόθ. Μ.9064, *Telia Company/Bonnier Broadcasting Holding*, παρ. 73, 113, 114.

³⁶ Βλ. ΕΑ 728/2021, παρ. 64, πρβλ. και ΕΑ 538/VII/2012, παρ. 10επ.

³⁷ Πρόκειται για διακριτές αγορές ευρισκόμενες στο ίδιο επίπεδο της οπτικοακουστικής αλυσίδας. Βλ. απόφαση της Ε.Επ. της 12.11.2019 στην υπόθ. Μ.9064, *Telia Company/Bonnier Broadcasting Holding*, παρ. 114, 125 και απόφαση της Ε.Επ. της 24.02.2015 στην υπόθ. Μ.7194, *Liberty Global/Corelio/W&W/De Vijver Media*, παρ. 48-50, 69.

³⁸ Τα τηλεοπτικά κανάλια παρέχονται σε χονδρικό επίπεδο από παρόχους τηλεοπτικής μετάδοσης (TV broadcasters) προς επιχειρήσεις δραστηριοποιούμενες στην παροχή οπτικοακουστικών υπηρεσιών σε τελικούς χρήστες. Πρόκειται για την αγορά διάθεσης ενός τηλεοπτικού καναλιού είτε με ελεύθερη πρόσβαση (Free-to-air TV) είτε ως μέρος «μπουκέτου» καναλιών που προσφέρονται στους καταναλωτές από παρόχους τηλεοπτικών

η ανάλυση περιορίζεται στις υπό (α) και (γ) αγορές. Αμέσως κατωτέρω τοποθετείται η δραστηριοποίηση της καταγγέλλουσας και της καταγγελλόμενης εντός του πλαισίου της οπτικοακουστικής αλυσίδας.

IV.1.1. Ανάντη αγορά

17. Η ανάντη αγορά διακρίνεται αφενός στην παραγωγή και αφετέρου στην εκχώρηση και απόκτηση δικαιωμάτων μετάδοσης τηλεοπτικού περιεχομένου, οι οποίες συνιστούν κατά την Ε.Επ. χωριστές αγορές³⁹.
18. Από την πλευρά της ζήτησης, οι τηλεοπτικοί σταθμοί, για τους οποίους το τηλεοπτικό περιεχόμενο συνιστά βασική εισροή προκειμένου να το μεταδώσουν/προσφέρουν στο τηλεοπτικό κοινό (τελικούς καταναλωτές) μπορούν⁴⁰:
 - i) Να αποκτήσουν νέο τηλεοπτικό περιεχόμενο το οποίο παράγεται κατά παραγγελία και σε εξατομικευμένη/*ad hoc* βάση («production and supply of commissioned TV production content»)⁴¹ μέσω:
 - (α) ανάθεσης της παραγωγής τηλεοπτικού περιεχομένου σε εταιρία παραγωγής (η οποία κατέχει και τη σχετική ιδέα/format)·
 - (β) ανάθεσης/ πρόσληψης εταιρίας παραγωγής για την παροχή των τεχνικών μέσων και την παράδοση του τελικού τηλεοπτικού περιεχομένου, βάσει μιας ιδέας/ format που ανήκει στον ίδιο τον τηλεοπτικό σταθμό που προβαίνει στην ανάθεση της παραγωγής· ή
 - (γ) παραγωγής του περιεχομένου με ίδια μέσα, βασιζόμενοι σε εσωτερικές εγκαταστάσεις, ή/και
 - ii) Να αποκτήσουν δικαιώματα μετάδοσης/προβολής από εταιρίες παραγωγής επί ήδη έτοιμου τηλεοπτικού περιεχομένου («pre-produced TV content» ή «off-the-shelf») ή «tape sales») ή μετάδοσης ζωντανού περιεχομένου/ αναμετάδοσης ήδη μαγνητοσκοπημένου περιεχομένου (πχ αθλητικές συναντήσεις, συναυλίες κλπ). Τα δικαιώματα μετάδοσης που σχετίζονται με το τηλεοπτικό περιεχόμενο μπορεί να ανήκουν:
 - στον κάτοχο των δικαιωμάτων της ιδέας/format,
 - στην εταιρία παραγωγής που δημιούργησε το τηλεοπτικό περιεχόμενο,
 - στην εταιρία/τηλεοπτικό σταθμό που ανέθεσε την παραγωγή του τηλεοπτικού περιεχομένου σε εταιρία παραγωγής,

πλατφορμών (Pay TV). Βλ. απόφαση της Ε.Επ. της 12.11.2019 στην υπόθ. M.9064, *Telia Company/Bonnier Broadcasting Holding*, παρ. 85.

³⁹ Βλ. απόφαση της Ε.Επ. της 12.11.2019 στην υπόθ. M.9064, *Telia Company/Bonnier Broadcasting Holding*, παρ. 114, 125 και απόφαση της Ε.Επ. της 24.02.2015 στην υπόθ. M.7194, *Liberty Global/Corelio/W&W/De Vijver Media*, παρ. 48-50, 69.

⁴⁰ Βλ. ΕΑ 728/2021, παρ. 66, 70, με περαιτέρω παραπομπές σε ενωσιακή νομολογία.

⁴¹ Πρόκειται για αγορά που δεν εξετάζεται στο πλαίσιο της παρούσας υπόθεσης, καθώς δεν καταλαμβάνεται από τα καταγγελλόμενα, τα οποία αφορούν στη διανομή κινηματογραφικών ταινιών προς προβολή από τηλεοπτικούς σταθμούς ελεύθερης λήψης.

- σε τρίτο πάροχο, ο οποίος τα απέκτησε από τον αρχικό κάτοχο, με δικαίωμα περαιτέρω εκχώρησης (sub-license) των σχετικών δικαιωμάτων⁴².

19. Οι ανωτέρω κάτοχοι των δικαιωμάτων, οι οποίοι συνιστούν εν προκειμένω την πλευρά της προσφοράς, εκχωρούν τα δικαιώματα μετάδοσης σε επιχειρήσεις που συλλέγουν περιεχόμενο/ «αθροιστές περιεχομένου» («content aggregators»), οι οποίοι αποτελούν την πλευρά της ζήτησης της αγοράς απόκτησης δικαιωμάτων, και είναι πάροχοι τηλεοπτικού περιεχομένου/τηλεοπτικοί σταθμοί⁴³ ή φορείς εκμετάλλευσης πλατφορμών περιεχομένου⁴⁴.

IV.1.2. Κατάντη αγορά

20. Στην κατάντη αγορά της λιανικής παροχής τηλεοπτικών υπηρεσιών, οι πάροχοι τηλεοπτικού περιεχομένου είτε περιορίζονται στη μεταφορά των τηλεοπτικών καναλιών, καθιστώντας τα διαθέσιμα σε τελικούς χρήστες, είτε ενεργούν ως «αθροιστές καναλιών» («channel aggregators»), οι οποίοι ομαδοποιούν τα τηλεοπτικά κανάλια⁴⁵. Οι τηλεοπτικές υπηρεσίες που παρέχονται από τους παρόχους τηλεοπτικού περιεχομένου στους τελικούς χρήστες/ κοινό αποτελούνται από⁴⁶:
- μεμονωμένους τηλεοπτικούς σταθμούς ή πακέτα («μπουκέτα») γραμμικών τηλεοπτικών καναλιών, όπου ο τηλεθεατής λαμβάνει την παροχή τηλεοπτικού περιεχομένου σε προκαθορισμένο χρόνο μετάδοσης και στο κανάλι στο οποίο παρουσιάζεται, σύμφωνα με το συγκεκριμένο πρόγραμμα που ορίζει ο πάροχος και χωρίς δυνατότητα αλληλεπίδρασης ή αλλαγής του χρόνου (δηλαδή, ο τελικός χρήστης λαμβάνει την υπηρεσία «παθητικά»);
 - περιεχόμενο συγκεντρωμένο σε μη γραμμικές υπηρεσίες⁴⁷, όπου ο τηλεθεατής λαμβάνει την παροχή τηλεοπτικού περιεχομένου διαδραστικά, επιτρέποντας στον τελευταίο να αλληλεπιδρά με

⁴² Για παράδειγμα, εταιρίες που διανέμουν ταινίες στις κινηματογραφικές αίθουσες που έχουν παραχθεί από στούντιο παραγωγής του εξωτερικού, αποκτούν και τα δικαιώματα εκμετάλλευσης των εν λόγω ταινιών με άλλους τρόπους προβολής τους, μεταξύ των οποίων και ως τηλεοπτικό περιεχόμενο. Βλ. ΕΑ 728/2021, παρ. 70, υποσ. 112.

⁴³ Διευκρινίζεται ότι ορισμένοι πάροχοι τηλεοπτικού περιεχομένου (TV broadcasters) δραστηριοποιούνται καθετοποιημένα και στην αγορά λιανικής παροχής τηλεοπτικού περιεχομένου (ως TV distributors), ενώ όσοι δεν είναι καθετοποιημένοι βασίζονται σε τρίτους παρόχους TV distributors προκειμένου να διανείμουν τα κανάλια τους σε επίπεδο λιανικής (βλ. σχετικά απόφαση της Ε.Επ. της 24.02.2015 στην υπόθ. Μ.7194, *Liberty Global/Corelio/W&W/De Vijver Media*, παρ. 39). Εν προκειμένω η καταγγελλόμενη, όπως και οι λοιποί τηλεοπτικοί σταθμοί εθνικής εμβέλειας που προμηθεύονται τηλεοπτικό περιεχόμενο δραστηριοποιούνται ταυτόχρονα και στην αγορά λιανικής παροχής τηλεοπτικών υπηρεσιών.

⁴⁴ Η απόκτηση τηλεοπτικού περιεχομένου μέσω αγοράς/μίσθωσης δικαιωμάτων, αφορά πρωτίστως σε ξενόγλωσσο περιεχόμενο (πχ ξένες ταινίες και σειρές) ή σε κινηματογραφικές ταινίες. Βλ. ΕΑ 728/2021, παρ. 71, υποσ. 113.

⁴⁵ Βλ. απόφαση της Ε.Επ. της 24.02.2015 στην υπόθ. Μ.7194, *Liberty Global/Corelio/W&W/De Vijver Media*, παρ. 42.

⁴⁶ Βλ. ΕΑ 728/2021, παρ. 74.

⁴⁷ Τέτοιες υπηρεσίες είναι το συνδρομητικό βίντεο κατά παραγγελία (“subscription video on demand”, “SVOD”, το συναλλακτικό βίντεο κατά παραγγελία (transactional video on demand, “TVDO”) και η πληρωμή ανά προβολή (“pay-per-view”, “PPV”). Με το SVOD, ο τελικός χρήστης αποκτά το δικαίωμα να παρακολουθήσει περισσότερους τίτλους μέσα σε συγκεκριμένο χρονικό πλαίσιο (επί παραδείγματι ενός μηνός) μέσω μίας πληρωμής. Με το TVOD ο τελικός χρήστης αποκτά το δικαίωμα να παρακολουθήσει έναν τίτλο μέσα σε συγκεκριμένο χρονικό πλαίσιο (επί παραδείγματι 48 ωρών) μέσω μίας πληρωμής. Με το PPV ο τελικός χρήστης αποκτά το δικαίωμα να παρακολουθήσει έναν τίτλο μέσα σε συγκεκριμένο χρονικό πλαίσιο (επί παραδείγματι

τον προγραμματισμό που έχει τεθεί και να επιλέγει τον χρόνο και τον τρόπο παρακολούθησης του περιεχομένου σύμφωνα με τις προσαρμοσμένες ανάγκες και απαιτήσεις του.

21. Ενόψει της διείσδυσης των πλατφορμών αμιγώς μη γραμμικών υπηρεσιών, τα παραδοσιακά τηλεοπτικά κανάλια/μπουκέτα καναλιών, έχουν ενσωματώσει σταδιακά κάποιες από τις μη γραμμικές τηλεοπτικές υπηρεσίες σε μια προσπάθεια να προσφέρουν στους τηλεθεατές πλήθος λειτουργιών και υπηρεσιών⁴⁸.
22. Οι τηλεοπτικοί σταθμοί μπορεί να είναι είτε ελεύθερης λήψης («Free to Air» ή «FTA»), η παρακολούθηση των οποίων είναι δωρεάν, είτε συνδρομητικοί, όπου η πρόσβαση του κοινού προϋποθέτει την πληρωμή σχετικής συνδρομής («Pay TV»). Όσον αφορά ιδίως στους τηλεοπτικούς σταθμούς ελεύθερης λήψης, αυτοί κατηγοριοποιούνται περαιτέρω βάσει του χαρακτήρα τους/προβαλλόμενου περιεχομένου σε ενημερωτικούς και μη, καθώς και βάσει της εμβέλειάς τους σε εθνικής/πανελληνίας εμβέλειας και περιφερειακής εμβέλειας⁴⁹. Τέλος, σημειώνεται ότι το τηλεοπτικό περιεχόμενο μπορεί να παραδοθεί στους τελικούς χρήστες/κοινό μέσω μιας σειράς τεχνικών μέσων, συμπεριλαμβανομένης της καλωδιακής σύνδεσης, της δορυφορικής σύνδεσης ή της σύνδεσης μέσω διαδικτύου⁵⁰.

IV.1.3. Δραστηριοποίηση μερών

23. Στο πλαίσιο της ως άνω περιγραφόμενης οπτικοακουστικής αλυσίδας, η καταγγελλόμενη λειτουργεί ως «αθροιστής» τηλεοπτικού περιεχομένου που αποκτά δικαιώματα προβολής ήδη έτοιμου οπτικοακουστικού περιεχομένου και δη κινηματογραφικών ταινιών από εταιρίες διανομής κινηματογραφικών ταινιών, όπως η καταγγέλλουσα, προκειμένου να το μεταδώσει στους τηλεθεατές είτε μέσω των τηλεοπτικών σταθμών ελεύθερης λήψης εθνικής εμβέλειας που λειτουργεί (EPT1, EPT2 και EPT3) είτε μέσω της πλατφόρμας της ERTflix.
24. Η δε καταγγέλλουσα αποτελεί εταιρία διανομής κινηματογραφικών ταινιών η οποία, ως τρίτος πάροχος κατά τα ανωτέρω⁵¹, εκχωρεί περαιτέρω (sub-license) τα δικαιώματα μετάδοσης των κινηματογραφικών ταινιών που έχει αποκτήσει από τον κάτοχό τους – ήτοι τις εταιρίες παραγωγής των αντίστοιχων ταινιών εν προκειμένω – στους ενδιαφερόμενους τηλεοπτικούς σταθμούς, ώστε οι τελευταίοι να τα εντάξουν στο τηλεοπτικό τους πρόγραμμα.
25. Δεδομένων των δραστηριοτήτων της καταγγέλλουσας και της καταγγελλόμενης, καθώς και της

Κυριακή μεταξύ 2.00 μ.μ. και 3.45μ.μ.) μέσω μίας πληρωμής. Βλ. σχετικά Βλ. απόφαση της Ε.Επ. της 30.5.2018 στην υπόθ. Μ. 7000, *Liberty Global Ziggo*, παρ. 41, υποσ. 20.

⁴⁸ Βλ. ΕΑ 728/2021 παρ. 75, όπου αναφέρεται στην υποσημείωση 119 «Για παράδειγμα, το κατ' απαίτηση βίντεο (video on demand, VOD) που προσφέρεται κυρίως από τις συνδρομητικές πλατφόρμες αλλά και τηλεοπτικούς σταθμούς ελεύθερης λήψης όπως η ΕΡΤ, η ΑΛΡΗΑ και ο τηλεοπτικός σταθμός ΑΝΤΕΝΝΑ, είναι μια υπηρεσία που καθιστά το περιεχόμενο ενός καναλιού διαθέσιμο για μια συγκεκριμένη περίοδο στον τηλεθεατή, ο οποίος μπορεί να επιλέξει πότε θα το δει».

⁴⁹ Βλ. ΕΑ 728/2021 παρ. 76.

⁵⁰ Βλ. ΕΑ 728/2021 παρ. 77.

⁵¹ Βλ. παρ. 18, υποσ. 42.

καταγγελλόμενης πρακτικής η οποία δεν καταλαμβάνει την παραγωγή τηλεοπτικού περιεχομένου, η κατωτέρω ανάλυση επικεντρώνεται στην οριοθέτηση α) της ευρύτερης αγοράς εκχώρησης/απόκτησης δικαιωμάτων μετάδοσης τηλεοπτικού περιεχομένου (ανάντη αγορά), όπου δραστηριοποιούνται τόσο η ΑΜΑ ΦΙΛΜΣ ως προμηθευτής όσο και η ΕΡΤ ως αγοραστής και β) της ευρύτερης αγοράς λιανικής παροχής τηλεοπτικού περιεχομένου σε τελικούς καταναλωτές (κατάντη αγορά), όπου δραστηριοποιείται η καταγγελλόμενη.

IV.2. ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΑΓΟΡΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ⁵²

IV.2.1. Η αγορά εκχώρησης/απόκτησης δικαιωμάτων μετάδοσης κινηματογραφικών ταινιών

IV.2.1.1 Η θέση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Ε.Επ.)

26. Όπως προεκτέθηκε, η ανάντη αγορά διακρίνεται αφενός στην παραγωγή και αφετέρου στην εκχώρηση και απόκτηση δικαιωμάτων μετάδοσης τηλεοπτικού περιεχομένου, οι οποίες κατά την Ε.Επ. συνιστούν διακριτές αγορές⁵³.
27. Κρίσιμη εν προκειμένω εξ απόψεως δραστηριοποίησης των μερών της υπό εξέταση καταγγελίας είναι η αγορά εκχώρησης και απόκτησης δικαιωμάτων μετάδοσης ήδη έτοιμου (“pre-produced”, “off the shelf”) τηλεοπτικού περιεχομένου.
28. Σε πρόσφατες αποφάσεις της η Ε.Επ. έχει παγιώσει τη διάκριση της εν λόγω αγοράς σε επιμέρους υπό-αγορές ανάλογα με την κατηγορία τηλεοπτικού περιεχομένου και δη α) ταινίες/σειρές, β) αθλητικό περιεχόμενο, γ) άλλο τηλεοπτικό περιεχόμενο, θεωρώντας ότι από την πλευρά τόσο της προσφοράς όσο και της ζήτησης δεν υπάρχει υποκαταστασιμότητα μεταξύ των διαφορετικών ειδών περιεχομένου⁵⁴.
29. Επιπλέον, η Ε.Επ. έχει κατά καιρούς εξετάσει το ενδεχόμενο περαιτέρω κατάτμησης της υπό-αγοράς εκχώρησης/απόκτησης δικαιωμάτων μετάδοσης ταινιών, διερευνώντας τη δυνατότητα διάκρισης ανά τύπο περιεχομένου μεταξύ του λεγόμενου “premium” περιεχομένου (το οποίο αποτελείται κατά βάση από τις πιο εμπορικά επιτυχημένες ταινίες/σειρές) έναντι των λοιπών “non premium” ταινιών/σειρών⁵⁵ και ανά τύπο/τρόπο παραγωγής μεταξύ ταινιών παραγωγής

⁵² Η σχετική αγορά προϊόντων περιλαμβάνει το σύνολο των προϊόντων ή/και υπηρεσιών που θεωρούνται από τον καταναλωτή εναλλάξιμα ή δυνάμενα να υποκατασταθούν μεταξύ τους, λόγω των χαρακτηριστικών τους, των τιμών τους και της σκοπούμενης χρήσης τους.

⁵³ Βλ. απόφαση της Ε.Επ. της 12.11.2019 στην υπόθ. M.9064, *Telia Company/Bonnier Broadcasting Holding*, παρ. 114, 125 και απόφαση της Ε.Επ. της 24.02.2015 στην υπόθ. M.7194, *Liberty Global/Corelio/W&W/De Vijver Media*, παρ. 48-50, 69.

⁵⁴ Βλ. ενδεικτικά απόφαση της Ε.Επ. της 30.5.2018 στην υπόθ. M. 7000 *Liberty Global Ziggo*, παρ.41, 42, 52, 73, 79, 98 και απόφαση της Ε.Επ. της 24.02.2015 στην υπόθ. M.7194, *Liberty Global/Corelio/W&W/De Vijver Media*, παρ. 52, 53, 68, με περαιτέρω παραπομπές σε ενωσιακή νομολογία..

⁵⁵ Βλ. απόφαση της Ε.Επ. της 21.12.2011 στην υπόθ. M.6369 *HBO/Ziggo/HBO Nederland*, παρ. 20 και απόφαση της Ε.Επ. της 30.5.2018 στην υπόθ. M. 7000, *Liberty Global Ziggo*, παρ. 42, 54, 73-75. Πρβλ. και την απόφαση της Ε.Επ. της 21.12.2010, στην υπόθ. COMP/M.5932, *News Corp/BSkyB*, παρ. 60, όπου αναφερόμενη σε

αμερικανικών/χολυγουντιανών στούντιο και ταινιών παραγωγής ανεξάρτητων στούντιο⁵⁶, αφήνοντας εντούτοις το σχετικό ορισμό της αγοράς ανοιχτό⁵⁷.

30. Η Ε.Επ. έχει, επίσης, προχωρήσει στη διάκριση της εν λόγω αγοράς ανά παράθυρο έκθεσης/προβολής (“exhibition window”) του περιεχομένου, ήτοι σε συνδρομητικό βίντεο κατά παραγγελία (“subscription video on demand”, “SVOD”), συναλλακτικό βίντεο κατά παραγγελία (transactional video on demand, “TVDO”), πληρωμή ανά προβολή (“pay-per-view”, “PPV”), πρώτο παράθυρο συνδρομητικής τηλεόρασης (“first Pay Tv window”), δεύτερο παράθυρο συνδρομητικής τηλεόρασης (“second Pay Tv window”) και ελεύθερη προβολή (“Free To Air”, “FTA”)⁵⁸.

IV.2.1.2 Οι απόψεις της καταγγέλλουσας

31. Η καταγγέλλουσα εκμεταλλεύεται ανεξάρτητες καλλιτεχνικές ταινίες (arthouse) με διακρίσεις σε διεθνώς εγνωσμένα κινηματογραφικά φεστιβάλ και υποψηφιότητες στα βραβεία Όσκαρ. Πρόκειται για ταινίες που χαρακτηρίζονται από την καταγγέλλουσα ως **ταινίες “υψηλής καλλιτεχνικής αξίας”**⁵⁹ και επιλέγονται από αυτή με διάφορα κριτήρια όπως η αναγνωρισιμότητα και φήμη των συντελεστών, οι υποψηφιότητες και η απόσπαση βραβείων στα διεθνή φεστιβάλ και η εμπορική απήχηση (box office) ενώ συγχρόνως αντιδιαστέλλονται από τις εμπορικές ταινίες δράσης και κωμωδίες παραγωγής Χόλυγουντ «που δεν προτείνονται και δεν έχουν την προσδοκία να προταθούν για βραβείο Όσκαρ, δηλαδή ταινιών χαμηλής παραγωγής και καλλιτεχνικής αξίας που σκοπό έχουν μόνο την ελαφρά διασκέδαση του θεατή και σε καμία περίπτωση δεν απευθύνονται στους θεατές με κινηματογραφική παιδεία»⁶⁰. Λόγω δε της εν λόγω τυπολογίας των ταινιών της ως arthouse,

παλαιότερες αποφάσεις της, η ΕΕπ εν πολλοίς ταύτισε τις εμπορικά επιτυχημένες ταινίες με τις παραγωγές των μεγάλων στούντιο του Χόλυγουντ: «*In past decisions, the Commission has considered distinguishing between US produced films and other films, indicating that the relevant market for films was mainly composed of commercially ‘successful films’, which in general tends to correspond to films produced by the Hollywood majors [...]*». Πρβλ. συναφώς και απόφαση της Ε.Επ. της 2.4.2003 στην υπόθ. M.2876 *Newscorp/Telepiù*, παρ. 52, 56-58.

⁵⁶ Βλ. απόφαση της Ε.Επ. της 30.5.2018 στην υπόθ. M. 7000, *Liberty Global Ziggo*, παρ. 42, 55, 73, 75 απόφαση της Ε.Επ. της 21.12.2011 στην υποθ. M.6369 *HBO/Ziggo/HBO Nederland*, σκ.18-20. Βλ. επίσης απόφαση της Ε.Επ. της 21.12.2010, στην υπόθ. COMP/M.5932, *News Corp/BSkyB*, παρ. 60, 62, 63, 66 με περαιτέρω παραπομπές.

⁵⁷ Βλ. ενδεικτικά απόφαση της Ε.Επ. της 21.12.2010, στην υπόθ. COMP/M.5932, *News Corp/BSkyB*, παρ. 62-66, απόφαση της Ε.Επ. της 21.12.2011 στην υποθ. M.6369 *HBO/Ziggo/HBO Nederland*, παρ. 21 και απόφαση της Ε.Επ. της 30.5.2018 στην υπόθ. M. 7000, *Liberty Global Ziggo*, παρ. 54-55 και 79. Πρβλ. ωστόσο παλαιότερη απόφαση της Ε.Επ. της 2.4.2003 στην υπόθ. M.2876, *Newscorp/ Telepiù*, παρ. 61, όπου οριοθετήθηκε χωριστά η υπό- αγορά απόκτησης δικαιωμάτων μετάδοσης premium κινηματογραφικών ταινιών στους παρόχους Pay-TV στην Ιταλία «*The market investigation has largely confirmed that Premium motion pictures constitute a stand-alone driver content for pay-TV operators. In addition, the structure of supply, the characteristics of this type of contents and the pricing terms allow to consider the acquisition of exclusive broadcasting rights for premium motion pictures as a product market separate from other contents acquisition markets*».

⁵⁸ Βλ. απόφαση της Ε.Επ. της 24.02.2015 στην υπόθ. M.7194, *Liberty Global/Corelio/W&W/De Vijver Media*, παρ. 53 και απόφαση της Επιτροπής της 30.5.2018 στην υπόθ. M. 7000, *Liberty Global Ziggo*, παρ. 41, με περαιτέρω παραπομπές.

⁵⁹ Βλ. σελ. 5 και 6 της καταγγελίας, έμφαση της καταγγέλλουσας.

⁶⁰ Ο.π.

παρουσιάζει την ΕΡΤ ως το μοναδικό κανάλι που προβάλλει το σύνολο των έργων της και κατ' επέκταση ως τον μοναδικό αγοραστή της στην κατάντη αγορά της λιανικής παροχής τηλεοπτικών υπηρεσιών.

32. Ως ανταγωνίστριες εταιρίες που δραστηριοποιούνται στην αγορά διανομής κινηματογραφικών ταινιών σε Ελλάδα και Κύπρο, η καταγγέλλουσα παραθέτει τις εξής: «*Rosebud.21, Filmtrade, Feelgood entertainment, Seven films, Strada, Tanweer, Videorama/Weird Wave, Σπετζος, One from the heart, Carousel, Δαναός Films, Audiovisual, NEON Films, MGM, Daro Films, GAUMONT*»⁶¹. Πρόκειται για εταιρίες που, με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία, όπως προσκομίστηκαν από την καταγγέλλουσα, εκμεταλλεύονται ποικίλα είδη ταινιών⁶², σε αντίθεση με την καταγγέλλουσα που κατά δήλωσή της εκμεταλλεύεται μόνο ταινίες arthouse.
33. Παράλληλα, η καταγγέλλουσα ισχυρίζεται ότι οι προς διανομή ταινίες που η ίδια εκμεταλλεύεται, ακολουθούν συγκεκριμένη σειρά προβολής με απόλυτη χρονική ακολουθία σύμφωνα με τις συμβατικές της δεσμεύσεις και τη διεθνή νομοθεσία και πρακτική (πορεία ζωής της ταινίας). Πιο συγκεκριμένα, η καταγγέλλουσα αναφέρει ότι πρώτα προβάλλεται η ταινία σε κινηματογραφικές αίθουσες, μετά την πάροδο του συμφωνημένου με τον κάτοχο των δικαιωμάτων εκμετάλλευσης της ταινίας χρονικού διαστήματος ακολουθεί η κυκλοφορία σε υλικό φορέα, κατόπιν διατίθεται για προβολή σε Pay per View και Pay TV συνδρομητική τηλεόραση, στη συνέχεια ελευθερώνεται η ταινία για προβολή στην ελεύθερη τηλεόραση και ακολουθεί τελευταία χρονικά η διάθεση σε διαδικτυακές συνδρομητικές πλατφόρμες⁶³. Πρόκειται για πρακτική που, σύμφωνα με τα καταγγελλόμενα, ακολουθούν όλες οι δραστηριοποιούμενες στον χώρο εταιρίες⁶⁴.

IV.2.1.3 Οι απόψεις της καταγγελλόμενης

34. Όσον αφορά στο τηλεοπτικό περιεχόμενο και στην επιλογή των κατηγοριών περιεχομένου (**τυπολογία περιεχομένου**) το οποίο προμηθεύεται, η καταγγελλόμενη, αφού επισημαίνει προκαταρκτικά ότι μικρό ποσοστό του διαθέσιμου τηλεοπτικού χρόνου της αφιερώνεται σε ταινίες (ελληνικές και ξένες), με το μεγαλύτερο μέρος του προγράμματός της να καλύπτεται με αμιγώς «τηλεοπτικές εκπομπές», δηλαδή εκπομπές οι οποίες έχουν παραχθεί και προορίζονται για μετάδοση στην τηλεόραση, παραθέτει αναλυτικά τον τρόπο και τη διαδικασία προμήθειας των κινηματογραφικών/τηλεοπτικών ταινιών που αποτελούν μέρος του προγράμματός της από διανομείς/εταιρίες κατόχους των δικαιωμάτων εκμετάλλευσης ταινιών, με βάση τον σχετικό Κανονισμό της.
35. Σύμφωνα με την καταγγελλόμενη, η βασική διάκριση των κινηματογραφικών/τηλεοπτικών ταινιών είναι σε ελληνικές και ξένες, ενώ επιμέρους κατηγορίες μπορούν να συναχθούν βάσει του

⁶¹ Βλ. σελ. 6 της καταγγελίας.

⁶² Βλ. σχετικά 9-59 της καταγγελίας.

⁶³ Βλ. σελ. 3 της καταγγελίας.

⁶⁴ Βλ. σελ. 7 της καταγγελίας.

περιεχομένου τους⁶⁵. Ειδικότερα, κατά την ΕΡΤ, οι ελληνικές ταινίες μπορούν να διακριθούν σε παλιό και σύγχρονο ελληνικό κινηματογράφο, με τον τελευταίο να υποδιακρίνεται σε εμπορικές και σε καλλιτεχνικές/πειραματικές ταινίες. Αντίστοιχα, οι ξένες ταινίες διακρίνονται περαιτέρω⁶⁶ σε arthouse⁶⁷, ανεξάρτητες ευρωπαϊκές εμπορικές ταινίες⁶⁸, αμερικάνικες ανεξάρτητες ταινίες παραγωγής των mini major studios⁶⁹, εμπορικές ταινίες παραγωγής μεγάλων studio (major studios) που αποτελούν κυρίως τα γνωστά blockbusters, κλασικές ταινίες, ντοκυμαντέρ μεγάλους μήκους, επετειακές ταινίες⁷⁰, παιδικές/οικογενειακές ταινίες. Επιπρόσθετα, η καταγγελλόμενη σημειώνει ότι όλες οι παραπάνω κατηγορίες διακρίνονται σε διάφορα επιμέρους είδη και δη: κωμωδία, κομεντί, αισθηματικές ταινίες, δράματα, αστυνομικές/περιπέτειες δράσης, τρόμου/ψυχολογικά θρίλερ, ταινίες κινουμένων σχεδίων, ερωτικές⁷¹. Δεν θεωρεί, ωστόσο, ότι τα βραβεία και οι διακρίσεις σε φεστιβάλ και διοργανώσεις αποτελούν ξεχωριστή κατηγορία/τυπολογία ταινιών, παρά μόνο ότι ανάλογα με το βραβείο η ταινία αποκτά πρόσθετη καλλιτεχνική αξία⁷². Η ΕΡΤ σημειώνει περαιτέρω ότι στο πρόγραμμά της προβάλλονται κατά σειρά προτεραιότητας ελληνικές ταινίες, εμπορικές ανεξάρτητες (ευρωπαϊκές, αμερικανικές) και τέλος arthouse ταινίες. Σε κάθε περίπτωση, σύμφωνα με την καταγγελλόμενη το πρόγραμμά της σχεδιάζεται προκειμένου να καλύπτεται το σύνολο των προτιμήσεων του κοινού της ενώ έχει απόλυτο δικαίωμα διαμόρφωσής του και πλήρη ελευθερία σύνθεσής του ανάλογα τις ανάγκες της προκειμένου να εξυπηρετήσει τους εκ του νόμου προβλεπομένους σκοπούς της⁷³.

36. Συναφώς η καταγγελλόμενη επισημαίνει ότι μεγάλο μέρος του τηλεοπτικού χρόνου που διαθέτει για ταινίες εξασφαλίζεται με την απόκτηση δικαιωμάτων μετάδοσης/ προβολής /διάθεσης από τους παραγωγούς κινηματογραφικών έργων, η παραγωγή των οποίων προέρχεται από τη διάθεση του 1,5% του ετήσιου κύκλου εργασιών της σύμφωνα με σχετική νομοθετική πρόβλεψη⁷⁴.
37. Όσον αφορά στη χρονική αλληλουχία προβολής κινηματογραφικών ταινιών μεταξύ διαφορετικών διαύλων (**κύκλος/πορεία ζωής της ταινίας**), η καταγγελλόμενη αναφέρει ότι κατά τη συνήθη πορεία προηγείται η προβολή σε κινηματογραφικές αίθουσες, ακολουθεί η προβολή στη συνδρομητική τηλεόραση και τέλος δίδεται η εκάστοτε ταινία προς αποκλειστική διάθεση στην

⁶⁵ Βλ. σελ. 9 της υπ' αριθ. πρωτ. 1714/23.2.2023 επιστολής της ΕΡΤ.

⁶⁶ Βλ. σελ. 9-10 της υπ' αριθ. πρωτ. 1714/23.2.2023 επιστολής της ΕΡΤ.

⁶⁷ Τις οποίες χαρακτηρίζει ως καλλιτεχνικές.

⁶⁸ Αναφέροντας ως παραδείγματα ταινίες του Γούντου Άλεν και του Αλμοδοβάρ.

⁶⁹ Ως τέτοια αναφέρει τα Lionsgate Films, The Weinstein Company, Film Nation, Relativity Media, Open Road Films, CBS Films, Dreamworks Studios, Dreamworks Animation.

⁷⁰ Προσδιορίζοντάς τις ως σχετικές με Χριστούγεννα/Πάσχα.

⁷¹ Βλ. σελ. 10 της υπ' αριθ. πρωτ. 1714/23.2.2023 επιστολής της ΕΡΤ.

⁷² Βλ. σελ. 10 της υπ' αριθ. πρωτ. 1714/23.2.2023 επιστολής της ΕΡΤ, όπου αναφέρει μάλιστα ως βραβείο με τη μεγαλύτερη βαρύτητα τον Χρυσό Φοίνικα που απονέμεται στο πλαίσιο του Φεστιβάλ των Καννών.

⁷³ Βλ. σελ. 16 της υπ' αριθ. πρωτ. 1714/23.2.2023 επιστολής της ΕΡΤ.

⁷⁴ Βλ. σελ. 10 της υπ' αριθ. πρωτ. 1714/23.2.2023 επιστολής της ΕΡΤ, όπου επισημαίνεται ότι: «[...] η ΕΡΤ με την εκ του νόμου υποχρέωσή της να διαθέτει το 1,5% του ετήσιου κύκλου εργασιών της για την παραγωγή κινηματογραφικών έργων, [...] αποκτά ανταποδοτικά από τους παραγωγούς των ως άνω έργων και δικαιώματα τηλεοπτικής μετάδοσης και παρουσίασης στο κοινό/διάθεσης αυτών, μέσω της ψηφιακής πλατφόρμας αυτής ERTflix, μετά την προβολή τους στις κινηματογραφικές αίθουσες. Συνεπώς, μεγάλο μέρος του τηλεοπτικού χρόνου που διαθέτει η ΕΡΤ για Ταινίες, εξασφαλίζεται απευθείας μέσω της παραπάνω διαδικασίας», η έμφαση της καταγγελλόμενης.

ελεύθερη τηλεόραση, σε όλες τις ως άνω περιπτώσεις για συμφωνημένο χρονικό διάστημα. Επισημαίνει, εντούτοις, ότι η πολιτική διάθεσης των κινηματογραφικών ταινιών έχει μεταβληθεί στην πράξη με αποτέλεσμα η σειρά προβολής να είναι «ελεύθερη», με την έννοια ότι μπορεί να προηγηθεί της κινηματογραφικής προβολής η διάθεση λ.χ. σε συνδρομητική πλατφόρμα για μικρό χρονικό διάστημα. Χαρακτηρίζει δε την πολιτική διάθεσης των κινηματογραφικών ταινιών ως διαρκώς μεταβαλλόμενη ενόψει των εκάστοτε συγκυριών⁷⁵.

38. Τέλος, τοποθετούμενη επί της καταγγελίας, υποστηρίζει ότι η συνεργασία με την ΕΡΤ σε καμία περίπτωση δεν αποτελεί προαπαιτούμενο και αναγκαία συνθήκη προκειμένου η καταγγέλλουσα να εκμεταλλευτεί τις ταινίες της στην ελληνική αγορά. Τούτο διότι αφενός το είδος των ταινιών στις οποίες αναφέρεται η καταγγέλλουσα, ήτοι το «arthouse», έχει ως «φυσικό χώρο» τον κινηματογράφο, αφετέρου η μη προβολή στην ΕΡΤ δεν αποτελεί εμπόδιο για την προβολή των ταινιών της σε συνδρομητικά κανάλια και πλατφόρμες, καθώς και σε λοιπά κανάλια ελεύθερης λήψης, εν είδει υποτιθέμενου «παραθύρου» τηλεθέασης στο οποίο παρεμβάλλεται υποχρεωτικά η προβολή από την ΕΡΤ⁷⁶. Η πραγματοποίηση ή μη των προαναφερθεισών συνεργασιών εναπόκειται, κατά την ΕΡΤ, «[σ]τις επιχειρηματικές ικανότητες της καταγγέλλουσας και της κάθε εταιρείας διανομής να αξιοποιήσει κατά το μέγιστο δυνατό τις ευκαιρίες πώλησης/μίσθωσης των ταινιών της σε όλο το φάσμα της ελληνικής αγοράς κάνοντας χρήση των ορθών εργαλείων προώθησης και επικοινωνίας, όπως επιβάλλεται σε κάθε υγιή επιχειρηματική δραστηριότητα», ενώ τονίζει ότι «[η] επίκληση του ισχυρισμού περί μοναδικότητας της ΕΡΤ για το συγκεκριμένο είδος είναι τουλάχιστον αβάσιμος και αντανακλά τη «λανθασμένη» και ξεπερασμένη από την εποχή επιλογή του δημόσιου φορέα ως «αποκλειστικού πελάτη», στον οποίο μπορεί να διαθέσει το συγκεκριμένο είδος Ταινιών»⁷⁷.

IV.2.1.4 Οι απόψεις των λοιπών εταιριών λειτουργίας τηλεοπτικών σταθμών ελεύθερης λήψης εθνικής εμβέλειας

⁷⁵ Βλ. σελ. 9 της υπ' αριθ. πρωτ. 1714/23.2.2023 επιστολής της ΕΡΤ, όπου αναφέρονται τα εξής: «[...] Πλέον όμως στην πράξη η σειρά με την οποία κυκλοφορεί στην αγορά ένα κινηματογραφικό έργο είναι «ελεύθερη», δηλαδή μπορεί να μην βγει στις αίθουσες, αλλά να κυκλοφορήσει π.χ. απευθείας σε πλατφόρμα (όπως Netflix). Υπάρχουν επίσης περιπτώσεις που γίνεται πρεμιέρα κινηματογραφικού έργου σε συνδρομητική πλατφόρμα για μικρό χρονικό διάστημα, όπως για δεκαπέντε (15) ημέρες και ακολουθεί η προβολή σε κινηματογραφική αίθουσα. Ας σημειωθεί ότι, η πολιτική διάθεσης των κινηματογραφικών ταινιών διαρκώς μεταβάλλεται και ειδικές συγκυρίες, όπως η πανδημία, που είχε ως συνέπεια το κλείσιμο κινηματογραφικών αιθουσών, άλλαξε εντελώς τον τρόπο κυκλοφορίας των ταινιών (πώληση/μίσθωση απευθείας σε πλατφόρμες ή κανάλια) [...]».

⁷⁶ Βλ. σελ. 17 της υπ' αριθ. πρωτ. 1714/23.2.2023 απάντησης της ΕΡΤ «[...] Η καταγγέλλουσα ακόμη και αν δεν συνάπτει συμφωνίες με την ΕΡΤ δεν περιορίζεται σε τίποτα και από κανένα, προκειμένου να εκμεταλλευτεί τις ταινίες της στην ελληνική αγορά. Καταρχάς ο «φυσικός χώρος» των Arthouse Ταινιών είναι ο κινηματογράφος. Συνεπώς, εκεί πρέπει και επιβάλλεται καταρχάς να στοχεύει η καταγγέλλουσα. Περαιτέρω δε οι συνδρομητικές πλατφόρμες και τα υπόλοιπα κανάλια εθνικής εμβέλειας δεν εμποδίζονται να τις προμηθευτούν από κάποιου είδους «παραθύρου» τηλεθέασης, στο οποίο να πρέπει υποχρεωτικά να παρεμβάλλεται η προβολή από την ΕΡΤ και να έπονται οι άλλες προβολές [...]». Βλ. και σελ. 16 της ανωτέρω απάντησης της ΕΡΤ, όπου χαρακτηρίζει ορισμένες εκ των ταινιών που εκμεταλλεύεται η AMA FILMS ως "δύσκολες" για το τηλεοπτικό κοινό και κατάλληλες μόνο για φεστιβαλική και κινηματογραφική διαδρομή, υπογραμμίζοντας ότι «Οι διακρίσεις και οι βραβεύσεις σε διάφορα Φεστιβάλ δεν σημαίνει ότι τις καθιστούν πάντα κατάλληλες και για τηλεοπτική προβολή», η έμφαση της καταγγελλόμενης.

⁷⁷ Βλ. σελ. 18 της υπ' αριθ. πρωτ. 1714/23.2.2023 επιστολής της ΕΡΤ.

(1) Τοπολογία περιεχομένου και διαδικασία προμήθειας ταινιών

39. Όσον αφορά στην τυπολογία περιεχομένου και την τυχόν διάκριση των αγορών με βάση την κατηγορία κινηματογραφικών/τηλεοπτικών ταινιών που αποκτούν, [...] ισχυρίζεται ότι δεν προσήκει διάκριση του τηλεοπτικού περιεχομένου, λόγω του ότι η εμπορική επιτυχία ενός τηλεοπτικού σταθμού βασίζεται στην ποικιλία του περιεχομένου του. Σημειώνει, περαιτέρω, ότι διάκριση στο τηλεοπτικό περιεχόμενο θα μπορούσε, ενδεχομένως, να γίνει βάσει της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας σε ενημερωτικό και ψυχαγωγικό. Όσον αφορά στο ψυχαγωγικό περιεχόμενο ενδεχόμενη διάκριση, χωρίς ωστόσο, κατά [...], να συνιστά διακριτή αγορά, θα μπορούσε να γίνει όσον αφορά στις ταινίες είτε βάσει της γλωσσικής διαφοροποίησης στην ομιλουμένη γλώσσα (ξένες, ελληνικές) είτε για κάποιες ειδικές θεματικές κατηγορίες ταινιών (παιδικά, ντοκυμαντέρ). Σχετικά δε με τον τρόπο απόκτησης ταινιών που αποτελούν μέρος του τηλεοπτικού προγράμματός του, ο εν λόγω τηλεοπτικός σταθμός αναφέρει ότι: *«διαπραγματεύεται με εταιρίες διανομής (απευθείας με τηλεοπτικά στούντιο εξωτερικού ή μέσω θυγατρικών τους στην Ελλάδα ή με ανεξάρτητους διανομείς στην Ελλάδα και το εξωτερικό), και συνάπτει μαζί τους συμβάσεις για την αναμετάδοση ταινιών και σειρών για συγκεκριμένη χρονική περίοδο και συγκεκριμένο αριθμό προβολών εντός αυτής της περιόδου»*.⁷⁸
40. Αντιστοίχως, κατά [...],⁷⁹ κατηγοριοποίηση των ταινιών μπορεί να γίνει σε ελληνικές και ξένες ταινίες ήτοι βάσει της χώρας προέλευσης ή και της πρωτότυπης γλώσσας παραγωγής τους αλλά και ανάλογα με τη θεματολογία τους (δράσης, παιδικές, δράμα). [...] αποκτά, κατά κύριο λόγο, ελληνικές αλλά και ξένες ταινίες απευθυνόμενος σε παραγωγούς και/ή διανομείς των σχετικών ταινιών που, βάσει του προγραμματισμού του σταθμού επί των προτιμήσεων του τηλεοπτικού κοινού, επιδιώκεται να αποτελέσουν μέρος του τηλεοπτικού του προγράμματος. [...].
41. Σύμφωνα με [...] ⁸⁰ βασικό κριτήριο κατηγοριοποίησης αποτελεί η γλώσσα παραγωγής (ελληνικές ταινίες και ταινίες που έχουν παραχθεί σε άλλες γλώσσες πλην της ελληνικής). Όπως χαρακτηριστικά τονίζουν και οι δύο ως άνω τηλεοπτικοί σταθμοί: *«Το αν μια ταινία έχει βραβευθεί ή όχι, ή αν έκανε καλή πορεία στο αμερικανικό box office είναι μερικοί από τους παράγοντες που λαμβάνουμε υπόψη όταν επιλέγουμε ταινίες, χωρίς να είναι βεβαίως ούτε οι μοναδικοί ούτε οι κύριοι παράγοντες. Λαμβάνοντας υπόψη ότι το κανάλι μας είναι σταθμός γενικής στόχευσης δεν εστιάζει ούτε σε συγκεκριμένη τυπολογία περιεχομένου, ούτε σε συγκεκριμένη θεματολογία περιεχομένου. Οι επιλογές μας κατά κύριο λόγο καθοδηγούνται από τις προτιμήσεις του κοινού, που είναι και ο τελικός χρήστης των υπηρεσιών μας»*. Στο πλαίσιο αυτό οι ανωτέρω τηλεοπτικοί σταθμοί αναφέρουν ότι πλην των περιπτώσεων παραγωγής πρωτοτύπου περιεχομένου από τους ίδιους, απευθύνονται βάσει των προγραμματικών αναγκών του σταθμού προς τρίτους προμηθευτές για την απόκτηση δικαιωμάτων εκμετάλλευσης τηλεοπτικού περιεχομένου.

⁷⁸ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 1571/17.2.2023 επιστολή του [...].

⁷⁹ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 1570/17.2.2023 επιστολή του [...].

⁸⁰ Βλ. τις υπ' αριθ. πρωτ. 1384/13.2.2023 και υπ' αριθ. πρωτ. 1385/13.2.2023 επιστολές [...].

42. Συναφώς, [...] στην απάντησή του⁸¹ υποστηρίζει ότι αποκτά τα δικαιώματα μετάδοσης κινηματογραφικών/τηλεοπτικών ταινιών κατόπιν προσδιορισμού των αναγκών του σταθμού και διαπραγμάτευσης με διανομείς του εξωτερικού ή και εσωτερικού ως προς τους οικονομικούς και εμπορικούς όρους της συνεργασίας⁸², ενώ στα κριτήρια που λαμβάνει υπόψη στο πλαίσιο διερεύνησης συνεργασίας με τους εν λόγω διανομείς συγκαταλέγονται και κριτήρια περιεχομένου, ενδεικτικώς αναφερόμενων της διαθεσιμότητας τίτλων τρέχουσας περιόδου, του περιεχομένου/είδους και του κόστους ανά τίτλο/μετάδοση. Ακολουθως, αξιολογείται από τον τηλεοπτικό σταθμό η πρόταση του διανομέα⁸³ με μια σειρά από κριτήρια, όπως οι πιθανές επιδόσεις τηλεθέασης, η συμβατότητα των τίτλων με την επιθυμητή ταυτότητα του προγράμματος του σταθμού, το κόστος μίσθωσης, οι όροι/χρονοδιάγραμμα πληρωμής και κατόπιν *«[ό]ταν τα δύο μέρη αποφασίσουν ότι έχουν φτάσει σε ένα επιθυμητό σημείο αμοιβαίως επωφελούς συμφωνίας, ακολουθεί η υπογραφή των σχετικών συμβάσεων «μίσθωσης» προγράμματος, με τις οποίες η εταιρεία μας αποκτά το δικαίωμα/άδεια μετάδοσης (έτοιμων) κινηματογραφικών/τηλεοπτικών ταινιών για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα και για ορισμένο αριθμό μεταδόσεων [...]»*.
43. Διάκριση των ταινιών μπορεί, κατά [...], να γίνει βάσει του κριτηρίου της παραγωγής σε εμπορικές, blockbusters, franchise, δημοφιλείς, arthouse, φεστιβαλικές, ανεξάρτητες, cult, ελληνόφωνες, αγγλόφωνες, άλλων εθνικών γλωσσών, ντοκιμαντέρ κ.α. και βάσει του κριτηρίου του περιεχομένου σε δραματικές, κωμικές, αισθηματικές, περιπέτειες, μυστηρίου, κινουμένων σχεδίων, κ.α. (σε συνδυασμό με υποκατηγορίες, όπως επιστημονικής φαντασίας, πολεμικές, γουέστερν, φαντασίας, θρίλερ, τρόμου, αστυνομικές κ.α.). Ειδικά για τη διάκριση βάσει παραγωγής, ο ως άνω τηλεοπτικός σταθμός υποστηρίζει ότι μπορεί να γίνει περαιτέρω υποδιάκριση σε *«βραβευμένες ή διακεκριμένες με υποψηφιότητες, οι οποίες μπορεί να καλύπτουν όλες ανεξαιρέτως τις παραπάνω κατηγορίες»*.⁸⁴ Αναφορικά με τις ταινίες στις οποίες επικεντρώνεται, ο εν λόγω τηλεοπτικός σταθμός επισημαίνει ότι εστιάζει μεν το ενδιαφέρον του, κυρίως, στις εμπορικές δυνατότητες των κινηματογραφικών ταινιών, δίνοντας έμφαση σε κάποιες κατηγορίες, όπως blockbusters/Περιπέτειες, Αισθηματικές (ξένο πρόγραμμα) και σε ταινίες του κλασικού ελληνικού κινηματογράφου, χωρίς, ωστόσο, να αποκλείεται κάποια κατηγορία/είδος, εφόσον κριθεί ότι υπηρετεί τους εν γένει στόχους του προγράμματός του.
44. Σχετικά, άξια αναφοράς είναι η εκτίμηση του [...] ότι μία εταιρία η οποία διανέμει συγκεκριμένο είδος κινηματογραφικών ταινιών (arthouse/ευρωπαϊκό, ανεξάρτητο) δύναται να δραστηριοποιηθεί και σε άλλες κατηγορίες ταινιών (π.χ. παραγωγές Hollywood, blockbusters κ.λπ.)⁸⁵. Όπως χαρακτηριστικά αναφέρει: *«[...] πλέον τα όρια των κατηγοριών των κινηματογραφικών ταινιών δεν είναι αυστηρά, όπως στο παρελθόν, η δε διαφαινόμενη τάση του «υβριδισμού» των ειδών τείνει να*

⁸¹ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 1650/21.2.2023 επιστολή του [...].

⁸² Ενδεικτικά αναφέρεται: αριθμός τίτλων και αριθμός μεταδόσεων, κόστος μεταδόσεων, τρόπος/χρόνος πληρωμής.

⁸³ Η αντιστοίχως οι προτάσεις, αν έχει απευθυνθεί σε περισσότερους του ενός διανομείς.

⁸⁴ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 1650/21.2.2023 επιστολή του [...].

⁸⁵ Τούτο εξαρτάται, όπως σημειώνει [...], ενδεικτικά, από τη στρατηγική, τους εμπορικούς στόχους αλλά και τις δυνατότητες χρηματοδότησης της εκάστοτε εταιρίας. Βλ. την επιστολή του [...]ό.π.

γίνει σχεδόν κανόνας. Για παράδειγμα μια ταινία μπορεί πλέον να είναι «ανεξάρτητης» παραγωγής, αλλά με εμπορικό εκτόπισμα (*box-office*) ή δημοφιλία (*media hype*) λόγω βραβείων ή *top cast* (*media attention*), με διείσδυση σε κατηγορίες του κοινού, που δεν είχε στο παρελθόν. Επίσης, μια εμπορική ταινία *franchise* είναι δυνατόν να σκηνοθετείται από *art house/indie* σκηνοθέτη με πιο κινηματογραφικούς όρους και θεατρικούς ηθοποιούς και ως εκ τούτου, να επιτυγχάνει διείσδυση σε πιο «σινεφίλ» κοινό, το οποίο στο παρελθόν είναι πιθανό να απέκλειε τέτοιες κατηγορίες ταινιών. Τα παραπάνω δημιουργούν νέα δεδομένα και περιθώρια δραστηριοποίησης στις εταιρείες διανομής, ανεξαρτήτως του είδους, που συνήθως επιλέγουν να επικεντρώνονται».

45. [...] αναφέρεται και αυτός από την πλευρά του σε πιθανή υποδιάκριση των κινηματογραφικών/τηλεοπτικών ταινιών με κριτήρια τον τρόπο παραγωγής, τη γλώσσα παραγωγής ή/και το περιεχόμενο, παραθέτοντας μια μακρά λίστα υποκατηγοριών και ειδικότερα: «*Blockbusters*, εμπορικές ή *mainstream* ταινίες, *indies* ή ανεξάρτητες παραγωγές, *cult* και *arthouse*, ταινίες βραβευμένες σε φεστιβάλ, ταινίες διεθνούς συμπαραγωγής, ταινίες ντοκιμαντέρ, τηλεταινίες, *grindhouse* (χωρίς ιδιαίτερη πλοκή, με άφθονη βία και ερωτισμό), *b-movies* και *guerrilla* (με χαμηλό κόστος παραγωγής και σχεδόν μηδενική διαφήμιση), κλασικές ταινίες (ξενόγλωσσες κυρίως των δεκαετιών '50 και '60), ελληνικές ταινίες» και διευκρινίζοντας ότι εστιάζει την προσοχή του στις «*Blockbusters*, εμπορικές ή *mainstream* ταινίες, *indies* ή ανεξάρτητες παραγωγές, *cult* και *arthouse*, ταινίες βραβευμένες σε φεστιβάλ, ταινίες διεθνούς συμπαραγωγής, ταινίες ντοκιμαντέρ, τηλεταινίες, ελληνικές ταινίες». Σχετικά δε με τα δικαιώματα μετάδοσης κινηματογραφικών/τηλεοπτικών οπτικοακουστικών έργων αναφέρει ότι συνάπτει συμβάσεις παραχώρησης δικαιωμάτων μετάδοσης/αναμετάδοσής τους από παραγωγούς ή διανομείς για συγκεκριμένη περίοδο ή συγκεκριμένο αριθμό μεταδόσεων.⁸⁶
46. Συναφώς, [...] υποστηρίζει ότι κατόπιν αξιολόγησης των αναγκών και της φυσιογνωμίας του τηλεοπτικού σταθμού (τηλεθέαση, εμπορική πολιτική, δομή του προγράμματος) καταλήγει σε συγκεκριμένους τίτλους ταινιών για την απόκτηση των δικαιωμάτων μετάδοσης των οποίων διαπραγματεύεται και συνάπτει συμβάσεις με ελληνικές και ξένες εταιρίες διανομής. Οι τίτλοι, κατά τον εν λόγω τηλεοπτικό σταθμό, αξιολογούνται «[λ]αμβάνοντας ιδίως υπόψη την εισπρακτική επιτυχία τους κατά την κινηματογραφική τους προβολή, ιστορικά στοιχεία σε σχέση με τυχόν προηγούμενη προβολή τους στην ελεύθερη τηλεόραση (ιδίως ως προς την τηλεθέαση που σημείωσαν και το κοινό που τις παρακολούθησε), ποιοτικά στοιχεία όπως διανομή ρόλων/συμμετέχοντες ηθοποιούς (*cast*) και το σενάριο, τη διαθεσιμότητά τους, το κόστος απόκτησης δικαιωμάτων, τη σκοπούμενη ανταπόκριση σε συγκεκριμένο δημογραφικά κοινό. [...]»⁸⁷.
47. Σύμφωνα με [...], μπορεί να γίνει σχηματική αποτύπωση τριών κατηγοριών ταινιών ήτοι «• *arthouse*, ταινίες ανεξάρτητων παραγωγών, ταινίες βραβευμένες σε φεστιβάλ • ελληνικές ταινίες, που μπορούν να διακριθούν σε ελληνικό κινηματογράφο σύγχρονο (νέο) και κλασικό • ξένες κινηματογραφικές ταινίες παραγωγής μεγάλων στούντιο», χωρίς, εντούτοις, να αποκλείεται κάποια

⁸⁶ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 1592/20.2.2023 επιστολή του [...].

⁸⁷ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 1594/20.2.2023 επιστολή του [...].

ταινία να ανήκει σε περισσότερες κατηγορίες ή να υποστηριχθεί άποψη περί διαφορετικής κατηγοριοποίησης. Μάλιστα, σημειώνει χαρακτηριστικά ότι: *«η ανωτέρω διάκριση ωστόσο δεν συνεπάγεται απαραίτητα ότι οι εν λόγω κατηγορίες ανήκουν σε χωριστή αγορά προϊόντος για τις ανάγκες εφαρμογής του δικαίου του ανταγωνισμού»*. Περαιτέρω δε επισημαίνει ότι στην αγορά διανομής ταινιών *«δραστηριοποιείται μεγάλος αριθμός διανομέων αρκετοί εκ των οποίων διανέμουν ταινίες που ανήκουν σε περισσότερες κατηγορίες»*.

(2) Κύκλος/Πορεία ζωής ταινίας

48. Όσον αφορά στον κύκλο ζωής της ταινίας [...] αναφέρει ότι παραδοσιακά και μέχρι την έλευση και διάδοση των συνδρομητικών ή ελεύθερων διαδικτυακών πλατφορμών (OTT) η μετάδοση των ταινιών ακολουθούσε μία σταθερή αλληλουχία, ήτοι προηγείτο η προβολή σε κινηματογραφικές αίθουσες⁸⁸, ακολουθούσε⁸⁹ η αποκλειστική προβολή στη συνδρομητική τηλεόραση⁹⁰, ενώ τελευταία πραγματοποιείτο η προβολή της ταινίας σε ελεύθερη λήψη είτε κατ' αποκλειστικότητα είτε παράλληλα με επαναληπτικές μεταδόσεις από τη συνδρομητική τηλεόραση⁹¹. Σχετικά, [...] σημειώνει ότι μετά την καθιέρωση των OTT πλατφορμών (2016), εάν στην παραγωγή της ταινίας έχει συμβάλει συνδρομητική πλατφόρμα, την προβολή των κινηματογραφικών ταινιών στις κινηματογραφικές αίθουσες ακολουθεί η προβολή σε συνδρομητική πλατφόρμα, ενώ έπεται η προβολή στη συνδρομητική τηλεόραση και κατόπιν ακολουθεί η προβολή στην ελεύθερη τηλεόραση. Αναφέρει δε ότι στην περίπτωση αυτή η προβολή στη συνδρομητική και κατόπιν στην ελεύθερη τηλεόραση μπορεί να μη λάβει ουδέποτε χώρα ή να γίνει αυτό μετά την πάροδο ικανού διαστήματος. Σε περίπτωση που στην παραγωγή της ταινίας δεν έχει συμμετοχή κάποια πλατφόρμα τότε η σειρά προβολής εκκινεί με τον κινηματογράφο, ακολουθεί η συνδρομητική τηλεόραση ή η συνδρομητική πλατφόρμα, ανάλογα τη συμφωνία μεταξύ παραγωγού/διανομέα και τηλεόρασης ή πλατφόρμας, ενώ τελευταία λαμβάνει χώρα η προβολή στην τηλεόραση ελεύθερης λήψης. Στην περίπτωση που προηγηθεί η προβολή στη συνδρομητική τηλεόραση έναντι της πλατφόρμας και ακολουθήσει η προβολή σε ελεύθερη λήψη, μπορεί η προβολή στην πλατφόρμα να λαμβάνει χώρα για ένα διάστημα παράλληλα με επαναληπτικές μεταδόσεις στη συνδρομητική και ή ελεύθερη τηλεόραση⁹².

⁸⁸ Περίπου 1-3 μήνες ανάλογα με την επιτυχία του κάθε τίτλου.

⁸⁹ Περίπου 3-4 μήνες μετά την κινηματογραφική προβολή.

⁹⁰ Για διάστημα από 6 μήνες έως 1 έτος περίπου.

⁹¹ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 1571/17.2.2023 επιστολή του [...] όπου αναφέρεται επιπρόσθετα ότι: *«[...] Στην περίπτωση των τηλεταινιών (ταινίες -συνήθως χαμηλότερου budget παραγωγής – οι οποίες εξ αρχής παράγονταν μόνο για τηλεοπτική προβολή, χωρίς να υπάρχει πρόθεση να παίζονται σε κινηματογραφικές αίθουσες), η αλληλουχία ήταν η ίδια, αφαιρώντας το πρώτο στάδιο της προβολής στις κινηματογραφικές αίθουσες»*.

⁹² Ό.π., όπου σημειώνεται περαιτέρω και η περίπτωση των ταινιών που προβάλλονται το πρώτον σε συνδρομητικές πλατφόρμες (OTT). Οι εν λόγω ταινίες προβάλλονται σύμφωνα με [...] είτε αποκλειστικά στις ως άνω πλατφόρμες είτε παράλληλα σε αυτές και στον κινηματογράφο. Ακολουθεί η προβολή από την συνδρομητική τηλεόραση και στη συνέχεια από την τηλεόραση ελεύθερης λήψης ενδεχομένως παράλληλα με επαναληπτικές προβολές στη συνδρομητική πλατφόρμα. Συναφώς [...] αναφέρει τα εξής: *«[...] ορισμένοι πάροχοι τηλεοπτικής μετάδοσης συνδρομητικής λήψης (Pay TV) έχουν συμβληθεί με συνδρομητικές/OTT πλατφόρμες (π.χ. Vodafone TV με Disney+, Cosmote TV με Amazon Prime Video), με αποτέλεσμα το περιεχόμενο που είναι διαθέσιμο μέσω της πλατφόρμας να είναι αυτόματα διαθέσιμο και παράλληλα προσβάσιμο και από τους Pay TV συνδρομητές, μέσω του media player/αποκωδικοποιητή που παρέχει η συνδρομητική τηλεόραση»*.

49. Σύμφωνα με [...] η συνήθης χρονική αλληλουχία για τις παραγόμενες για κινηματογραφική προβολή ταινίες εκκινεί με την κινηματογραφική προβολή⁹³, έπεται η προβολή σε ΟΤΤ πλατφόρμες⁹⁴, ακολουθεί η προβολή σε συνδρομητικές πλατφόρμες (συνδρομητική τηλεόραση)⁹⁵ και τελευταία λαμβάνει χώρα η προβολή στην ελεύθερη τηλεόραση^{96, 97}.
50. Αντίστοιχη είναι η τοποθέτηση του [...] ⁹⁸, με τον εν λόγω τηλεοπτικό σταθμό να επισημαίνει σχετικά ότι ναι μεν η πρεμιέρα των κινηματογραφικών ταινιών πραγματοποιείται στις κινηματογραφικές αίθουσες, ωστόσο, τα τελευταία χρόνια αυξάνεται ο αριθμός των κινηματογραφικών ταινιών οι οποίες προβάλλονται το πρώτον σε ΟΤΤ πλατφόρμες και να σημειώνει περαιτέρω ότι: *«[Λ]όγω της ραγδαίας εξέλιξης της τεχνολογίας και των διαύλων διαμοιρασμού περιεχομένου τα παλαιότερα μοντέλα διανομής έχουν υποχωρήσει. Οι εταιρείες διανομής, που μπορεί να διαθέτουν παράλληλα και τμήματα πρωτότυπης παραγωγής, διερευνούν τα όρια του νέου συστήματος και προς το παρόν ακολουθούν δική τους πολιτική στο θέμα όχι μόνο της «πρεμιέρας», αλλά και της διανομής των τίτλων τους συνολικά».*
51. Παρόμοια είναι και η θέση του [...], το οποίο αναφέρει ως παραδοσιακή και πλέον συνήθη χρονική αλληλουχία προβολής κινηματογραφικών ταινιών μετά την προβολή τους στις κινηματογραφικές αίθουσες, την προβολή τους κατά σειρά προτεραιότητας πρώτα στις συνδρομητικές ή ΟΤΤ πλατφόρμες⁹⁹ και στη συνέχεια μέσω τηλεοπτικών σταθμών εθνικής εμβέλειας¹⁰⁰, ενώ για την περίπτωση ταινιών των οποίων η πρώτη προβολή γίνεται σε συνδρομητικές ή ΟΤΤ πλατφόρμες επισημαίνει ότι ακολουθεί η προβολή τους μέσω των ανωτέρω τηλεοπτικών σταθμών^{101, 102}.
52. Κατά [...] ¹⁰³ η διαδοχική σειρά και η χρονική ακολουθία εκμετάλλευσης των δικαιωμάτων προβολής μίας ταινίας δεν προβλέπεται κανονιστικά, αλλά ορίζεται συμβατικά. Ειδικά δε μετά την αυξημένη διείδυση των επιγραμμικών υπηρεσιών διανομής περιεχομένου δεν ακολουθείται παγιωμένη κοινή σταθερά από τους παραγωγούς/διανομείς. Εντούτοις, όπως επιπροσθέτως

⁹³ Περίπου 45 μέρες ως 6 μήνες.

⁹⁴ Περίπου 12 μήνες μετά την παρέλευση της ανωτέρω χρονικής περιόδου.

⁹⁵ Περίπου 12 έως 24 μήνες μετά την παρέλευση της ανωτέρω χρονικής περιόδου.

⁹⁶ Μετά την παρέλευση της ανωτέρω χρονικής περιόδου.

⁹⁷ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 1592/20.2.2023 επιστολή του [...]. Όσον αφορά στις ταινίες που προορίζονται το πρώτον για τηλεοπτική προβολή η χρονική αλληλουχία προβολής είναι σύμφωνα με τον εν λόγω τηλεοπτικό σταθμό η προβολή σε ΟΤΤ πλατφόρμες για περίπου 12 μήνες, η προβολή σε συνδρομητικές πλατφόρμες για περίπου 12 έως 24 μήνες μετά την παρέλευση της ανωτέρω περιόδου και τέλος η προβολή στην ελεύθερη τηλεόραση.

⁹⁸ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 1650/21.2.2023 επιστολή του [...], όπου αναφέρεται: *«[...] η συνήθης χρονική αλληλουχία προβολής/μετάδοσης/διανομής για τις κινηματογραφικές ταινίες είναι η εξής: α) Κινηματογραφική αίθουσα β) ΟΤΤ πλατφόρμα γ) εγχώρια συνδρομητική πλατφόρμα δ) ελεύθερη τηλεόραση. Η συνήθης χρονική αλληλουχία προβολής/μετάδοσης/διανομής για τις τηλεοπτικές ταινίες είναι ως εξής: α) ΟΤΤ πλατφόρμα β) εγχώρια συνδρομητική πλατφόρμα γ) ελεύθερη τηλεόραση [...]»*

⁹⁹ Συνήθως 6-8 μήνες μετά την εκπνοή των δικαιωμάτων για κινηματογραφική προβολή.

¹⁰⁰ Συνήθως περίπου 12 μήνες μετά την εκπνοή των δικαιωμάτων της συνδρομητικής τηλεόρασης.

¹⁰¹ Συνήθως 12 μήνες μετά την εκπνοή των δικαιωμάτων συνδρομητικής τηλεόρασης.

¹⁰² Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 1594/20.2.2023 επιστολή του [...].

¹⁰³ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 1570/17.2.2023 επιστολή του [...].

σημειώνει ο τηλεοπτικός σταθμός, διαπιστώνεται συχνά χωρίς να αποτελεί απαρέγκλιτη πρακτική ή κανόνα η κάτωθι χρονική ακολουθία εκμετάλλευσης των δικαιωμάτων προβολής μίας κινηματογραφικής ταινίας που προορίζεται καταρχήν για προβολή στις κινηματογραφικές αίθουσες, ήτοι α) ο κινηματογράφος, β) η εκμετάλλευση μέσω συνδρομητικών επιγραμμικών υπηρεσιών (Premium Video on demand) ή/και με ταυτόχρονη κυκλοφορία σε dvd, γ) η διάθεση σε πλατφόρμες συνδρομητικής τηλεόρασης (Video on demand), δ) η προβολή μέσω συνδρομητικής λήψης (Pay TV) με αποκλειστικότητα έναντι της ελεύθερης τηλεόρασης και τέλος ε) η προβολή στην ελεύθερη τηλεόραση (Free to Air broadcasting).

53. Αντιστοίχως [...] ¹⁰⁴, αφού αναφέρονται αρχικά στην προϊσχύσασα ενωσιακή νομοθεσία του αποκαλούμενου «χρονισμού των μέσων», επικαλούνται τη διάταξη του άρθρου 13 του Ν. 4779/2021 που προβλέπει ότι «Οι πάροχοι υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων δεν επιτρέπεται να μεταδίδουν κινηματογραφικά έργα εκτός των χρονικών περιόδων που έχουν συμφωνηθεί με τους κατόχους των δικαιωμάτων». Τούτο σημαίνει, συνεπώς, για τους εν λόγω τηλεοπτικούς σταθμούς, ότι η επιλογή για το πού και το πότε κάνει πρεμιέρα οποιοδήποτε κινηματογραφικό έργο είναι απόφαση των κατόχων των δικαιωμάτων, δηλαδή των παραγωγών, προμηθευτών και διανομέων τους, με αποτέλεσμα να μην υφίσταται ούτε νομοθετική διάταξη ούτε γενικός κανόνας της αγοράς ως προς το αν οποιαδήποτε ταινία θα κάνει πρώτα πρεμιέρα στις κινηματογραφικές αίθουσες ή αλλού.

(3) Συμπεράσματα

54. Από τα ανωτέρω συνάγεται προκαταρκτικά ότι η διαδικασία απόκτησης δικαιωμάτων μετάδοσης και προβολής κινηματογραφικών/τηλεοπτικών ταινιών περιγράφεται με τρόπο πανομοιότυπο από τους τηλεοπτικούς σταθμούς, ο οποίος συνοπτικά αποτελείται από τα εξής βήματα:
- (α) προσδιορισμός αναγκών προγράμματος (βραχυχρόνια και μακροχρόνια) με βάση την τυπολογία, τη διάρκεια, το είδος και άλλων λεπτομερειών του περιεχομένου,
 - (β) εκδήλωση ενδιαφέροντος προς εταιρίες διανομής (εσωτερικού ή/ και εξωτερικού),
 - (γ) διερεύνηση δυνατοτήτων συνεργασίας με εταιρίες διανομής με βάση κριτήρια εμπορικά, οικονομικά και περιεχομένου (διαθεσιμότητα και είδος τίτλων, κόστος ανά τίτλο και ανά μετάδοση κλπ),
 - (δ) διαπραγμάτευση με εταιρίες διανομής ως προς τους όρους της συνεργασίας (αριθμός τίτλων και μεταδόσεων, κόστος ανά μετάδοση, λεπτομέρειες αποπληρωμής κλπ),
 - (ε) αξιολόγηση προτάσεων επί τη βάση ενός συνόλου κριτηρίων όπως η συμβατότητα του τίτλου με την επιθυμητή ταυτότητα του σταθμού, εισπρακτική επιτυχία στις κινηματογραφικές αίθουσες, ιστορικό τυχόν προηγούμενης προβολής στην ελεύθερη τηλεόραση, το συνολικό κόστος και το χρονοδιάγραμμα πληρωμών κ.α.,

¹⁰⁴ Βλ. τις υπ' αριθ. πρωτ. 1384/13.2.2023 και υπ' αριθ. πρωτ. 1385/13.2.2023 επιστολές [...].

(στ) υπογραφή συμβάσεων και απόκτηση δικαιωμάτων μετάδοσης (στην περίπτωση της ΕΡΤ επιβάλλεται και η σχετική ανάρτηση στη «Διαύγεια»).

55. Συνεπακόλουθα, δεν παρατηρείται απόκλιση μεταξύ της ΕΡΤ και λοιπών τηλεοπτικών σταθμών ελεύθερης λήψης στην ακολουθούμενη διαδικασία για την απόκτηση περιεχομένου, ενώ οι προπεριγραφείσες διαδικασίες που ακολουθούνται από τον κλάδο για την απόκτηση περιεχομένου (ήτοι για την προμήθεια προϊόντων/υπηρεσιών) είναι συμβατές με ό,τι ισχύει εν γένει σε μια ανταγωνιστική αγορά.
56. Επιπλέον, κατά τους τηλεοπτικούς σταθμούς, η απόκτηση ταινιών ως μέρος του τηλεοπτικού τους προγράμματος συνέχεται με τη φυσιογνωμία, την εμπορική πολιτική και τις προτιμήσεις του τηλεοπτικού κοινού. Βασική τους στόχευση είναι η εμπορική επιτυχία που επιτυγχάνεται μέσω της ποικιλομορφίας του περιεχομένου τους, ενώ τυχόν εστίαση ή μεγαλύτερη προτίμηση σε κάποια είδη ταινιών δεν αποκλείουν εκ προοιμίου την προβολή κάποιων άλλων. Στο πλαίσιο αυτό εκτιμούν ότι ενδεχόμενη κατηγοριοποίηση των ταινιών θα μπορούσε να γίνει ιδίως βάσει της γλώσσας παραγωγής ή/και του τρόπου παραγωγής ή/και του περιεχομένου τους. Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με τέσσερις (4) από τους συνολικά επτά (7) ερωτηθέντες τηλεοπτικούς σταθμούς εθνικής εμβέλειας, ήτοι τους [...], [...], [...] και [...], η βασική διάκριση των ταινιών συνίσταται σε ελληνικές και ξένες, δηλαδή με βάση την πρωτότυπη γλώσσα παραγωγής. Οι υπόλοιποι τρεις (3) σταθμοί, ήτοι οι [...], [...] και [...], προβαίνουν σε μια πιο εκτενή βασική διάκριση των ταινιών με βάση την παραγωγή (blockbuster, εμπορικές, arthouse, φεστιβαλικές, ανεξάρτητες κλπ) ή/και το περιεχόμενο (δραματικές, κωμικές, περιπέτειες, παιδικές, ντοκιμαντέρ κλπ), παρόλο που στην κατηγοριοποίησή τους οι ελληνικές ταινίες αποτελούν διακριτή κατηγορία, με αποτέλεσμα και στην περίπτωση αυτή η γλώσσα να υπεισέρχεται ως ένα βασικό κριτήριο διαχωρισμού ταινιών. Αντιστοίχως, και η καταγγελλόμενη ΕΡΤ προβαίνει σε καταρχήν διάκριση λόγω γλώσσας, υποδιακρίνοντας περαιτέρω βάσει παραγωγής σε πληθώρα υποκατηγοριών.
57. Συνεπώς, αναδεικνύεται ως κύριο στοιχείο διαχωρισμού των ταινιών η πρωτότυπη γλώσσα παραγωγής και δευτερευόντως και κατά περίπτωση έτερα στοιχεία του περιεχομένου. Είναι δε χαρακτηριστικό ότι ακόμη και οι τηλεοπτικοί σταθμοί, που κατηγοριοποιούν τις ταινίες βάσει του τρόπου παραγωγής τους¹⁰⁵, αναγνωρίζουν τη ρευστότητα των ορίων και την αλληλεπικάλυψη μεταξύ των διαφόρων σχετικών κατηγοριών, υπό την έννοια ότι ο χαρακτηρισμός μια ταινίας ως arthouse δεν αναιρεί την εμπορικότητά της, ενώ αντιστρόφως μια εμπορική franchise ταινία μπορεί να διαθέτει arthouse συντελεστές με αποτέλεσμα να δύναται να διεισδύσει και σε πιο σινεφίλ κοινό¹⁰⁶. Παράλληλα αναγνωρίζεται ότι τυχόν σχετική κατηγοριοποίηση «δεν συνεπάγεται απαραίτητα ότι οι εν λόγω κατηγορίες ανήκουν σε χωριστή αγορά προϊόντος για τις ανάγκες

¹⁰⁵ Σημειώνεται ότι και η ΕΡΤ προβαίνει σε αντίστοιχη κατηγοριοποίηση στο πλαίσιο της διάκρισης των ξενόγλωσσων ταινιών, συμπεριλαμβάνοντας ένα εύρος χωριστών υποκατηγοριών όπως arthouse, ανεξάρτητες ευρωπαϊκές εμπορικές ταινίες, αμερικάνικες ανεξάρτητες ταινίες παραγωγής των mini major studios, εμπορικές ταινίες παραγωγής μεγάλων studio (major studios).

¹⁰⁶ Βλ. τις υπ' αριθ. πρωτ. 1594/20.2.2023 και 1650/21.2.2023 επιστολές των [...] και [...] αντίστοιχα.

εφαρμογής του δικαίου του ανταγωνισμού»¹⁰⁷. Συναφώς, καθίσταται σαφές από τις απαντήσεις των τηλεοπτικών σταθμών ότι τυχόν διακρίσεις ή/και βραβεύσεις ταινιών μπορεί μεν να λαμβάνονται υπόψη στο πλαίσιο επιλογής του τηλεοπτικού προγράμματος βάσει προτιμήσεων κοινού, εντούτοις δεν συνιστούν ιδιαίτερη κατηγορία, μπορεί δε να εμπίπτουν σε περισσότερες κατηγορίες.

58. Συμπερασματικά, από την έρευνα της Υπηρεσίας υπό το πρίσμα της ζήτησης και τα διαθέσιμα στοιχεία υπό το πρίσμα της προσφοράς¹⁰⁸, εξ απόψεως υποκατάστασης των διαφόρων τύπων περιεχομένου, δεν προέκυψε κάποια σαφής κατηγοριοποίηση των ταινιών που να αναδεικνύει την ανάγκη οριοθέτησης επιμέρους προϊόντικών αγορών.
59. Αντιστοίχως και αναφορικά με τον κύκλο ζωής της ταινίας, σύμφωνα με τους ερωτηθέντες τηλεοπτικούς σταθμούς η προβολή των κινηματογραφικών ταινιών δεν ακολουθεί συγκεκριμένη σειρά επιβαλλόμενη από ρυθμιστικό/κανονιστικό πλαίσιο, ούτε και αποτελεί πρακτική απαρέγκλιτη που αποτυπώνεται συμβατικά με ενιαίο τρόπο, παρότι συνήθως η προβολή μίας ταινίας στην τηλεόραση ελεύθερης λήψης φαίνεται να έπεται σε χρονική αλληλουχία του συνόλου των λοιπών μέσων προβολής. Συνεπώς, τυχόν κατάτμηση της αγοράς ανά παράθυρο θέασης δεν κρίνεται σκόπιμη εν προκειμένω, αν και σε κάθε περίπτωση δεν θα επηρέαζε την αξιολόγηση της παρούσας ανάλυσης, λαμβάνοντας υπόψη ότι τόσο ως πελατειακή βάση στην υπό οριοθέτηση ανάντη αγορά, όσο και ως δραστηριοποιούμενοι παίκτες στην κατάντη αγορά ελήφθησαν υπόψη μόνο οι τηλεοπτικοί σταθμοί ελεύθερης λήψης εθνικής εμβέλειας.

IV.2.1.5 Η θέση της ΕΑ

60. Σε προηγούμενη απόφασή της η ΕΑ έχει αναγνωρίσει την διάκριση της αγοράς απόκτησης δικαιωμάτων μετάδοσης τηλεοπτικού περιεχομένου, μεταξύ άλλων, σε υπο-αγορά μετάδοσης κινηματογραφικών ταινιών¹⁰⁹. Πολύ πρόσφατα δε προχώρησε στη διαπίστωση ότι η απόκτηση δικαιωμάτων μετάδοσης ήδη παραχθέντος περιεχομένου από τις εταιρίες λειτουργίας τηλεοπτικών σταθμών ελεύθερης λήψης, περιορίζεται κατά βάση σε ξενόγλωσσο περιεχόμενο ή κινηματογραφικές ταινίες, σε αντιδιαστολή με το λοιπό προβαλλόμενο περιεχόμενο (πχ ενημερωτικές και ψυχαγωγικές εκπομπές) που αφορά σε νέο, κατά βάση ελληνόφωνο, περιεχόμενο, για τη παραγωγή του οποίου οι εταιρίες λειτουργίας τηλεοπτικών σταθμών είτε χρησιμοποιούν ίδια μέσα, είτε απευθύνονται σε τρίτες εταιρίες παραγωγής¹¹⁰.
61. Παράλληλα, σε έτερες παλαιότερες αποφάσεις της η ΕΑ έχει οριοθετήσει ως ενιαία την αγορά διανομής κινηματογραφικών ταινιών σε κινηματογραφικές αίθουσες εξ απόψεως

¹⁰⁷ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 1594/20.2.2023 επιστολή του [...].

¹⁰⁸ Σύμφωνα με την καταγγελία (σελ. 6-7 και 14-15), η ίδια η καταγγέλλουσα αναγνωρίζει τους λοιπούς διανομείς ταινιών ως ανταγωνιστές της, παρότι φαίνεται να δραστηριοποιούνται σε ποικίλα είδη ταινιών και όχι μόνο στο arthouse.

¹⁰⁹ Βλ. ΕΑ 538/VII/2012, παρ. 17.

¹¹⁰ Βλ. ΕΑ 728/2021 παρ. 97.

είδους/περιεχομένου, διακρίνοντας μόνο στις επιμέρους αγορές ταινιών α' και β' προβολής, με βάση το χρόνο διάθεσής τους στις αίθουσες¹¹¹. Έχει δε αποφανθεί ότι στην αγορά διανομής κινηματογραφικών ταινιών «δραστηριοποιούνται εταιρίες διανομής, οι οποίες βάσει συμβολαίων έχουν, συνήθως κατ' αποκλειστικότητα και για το σύνολο μιας χώρας (εν προκειμένω της Ελλάδας), αποκτήσει το δικαίωμα διανομής ταινιών προς τις εταιρίες εκμετάλλευσης αιθουσών. Το δικαίωμα αυτό το αποκτούν με συμβάσεις αντιπροσώπευσης από τους παραγωγούς ταινιών, που στην πλειοψηφία τους είναι οι μεγάλες εταιρίες του Χόλιγουντ»¹¹².

62. Εν προκειμένω, η καταγγέλλουσα αποτελεί εταιρία διανομής η οποία δραστηριοποιείται στη διανομή κινηματογραφικών ταινιών τόσο σε κινηματογραφικές αίθουσες, όσο και σε τηλεοπτικούς παρόχους προς περαιτέρω προβολή στο τηλεοπτικό κοινό σε Ελλάδα και Κύπρο, βάσει αποκλειστικών συμβάσεων που συνάπτει με τους κατόχους των δικαιωμάτων εκμετάλλευσης των εν λόγω ταινιών.
63. Με βάση τα ανωτέρω και την πάγια ενωσιακή πρακτική δεν τίθεται θέμα αμφισβήτησης ότι για τους σκοπούς της υπό κρίση υπόθεσης ως σχετική προϊόντική αγορά ορίζεται καταρχήν η αγορά εκχώρησης/απόκτησης δικαιωμάτων μετάδοσης τηλεοπτικού περιεχομένου και ειδικότερα η **υποαγορά εκχώρησης/απόκτησης δικαιωμάτων μετάδοσης κινηματογραφικών ταινιών** (εφεξής και ως «ταινίες»)σε τηλεοπτικούς παρόχους. Εν προκειμένω, προκρίνεται καταρχήν για τους σκοπούς της παρούσας αξιολόγησης η στενότερη δυνατή οριοθέτηση της εν λόγω σχετικής αγοράς σε κινηματογραφικές ταινίες - προϊόντα κατά κύριο λόγο ξενόγλωσσα - δεδομένης αφενός της δραστηριοποίησης πρωτίστως της καταγγέλλουσας αλλά και κατά βάση των ανταγωνιστών της στην κατεξοχήν διανομή κινηματογραφικών ταινιών και αφετέρου του γεγονότος ότι τα στοιχεία δαπάνης για προμήθεια ταινιών από ανεξάρτητο διανομέα που εισέφεραν οι τηλεοπτικοί σταθμοί, αφορούν κατά το μεγαλύτερο μέρος τους κινηματογραφικές ταινίες. Σε κάθε δε περίπτωση ευρύτερη οριοθέτηση που να συμπεριλαμβάνει και τηλεοπτικές ταινίες/σειρές καθώς και τα ντοκιμαντέρ δεν μεταβάλλει το αποτέλεσμα της παρούσας αξιολόγησης, δεδομένης της αμελητέας συμμετοχής δαπάνης της ΕΡΤ στο σύνολο της δαπάνης των τηλεοπτικών σταθμών ελεύθερης λήψης, υπό οιοδήποτε υπολογισμό.
64. Όσον αφορά την στηριζόμενη στα καταγγελλόμενα τυχόν περαιτέρω διάκριση της εν λόγω υποαγοράς βάσει του περιεχομένου των ταινιών (ταινίες premium ή non premium περιεχομένου) ή του τρόπου παραγωγής τους (ταινίες παραγωγής Χόλυγουντ ή ανεξάρτητες/Ευρωπαϊκές παραγωγές), λεκτέα είναι τα ακόλουθα.
65. **Από την πλευρά της ζήτησης**, όπως προκύπτει από τις απαντήσεις των τηλεοπτικών σταθμών σχετικά με ενδεχόμενη διάκριση των κινηματογραφικών ταινιών σε κατηγορίες, αλλά και με δεδομένα τα κριτήρια απόκτησης ταινιών ως μέρος του τηλεοπτικού προγράμματος εκάστου τηλεοπτικού σταθμού, η αγορά της απόκτησης δικαιωμάτων μετάδοσης ταινιών, όσον αφορά στο

¹¹¹ Βλ. ΕΑ 482/2010, παρ. 30 και ΕΑ 429/2009, σελ 8-9.

¹¹² Βλ. ΕΑ 429/2009, σελ. 8.

είδος του περιεχομένου τους, φαίνεται να είναι ενιαία¹¹³.

66. Άλλωστε, βάσει του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου, οι κύριοι πελάτες στην αγορά αυτή, ήτοι η καταγγελλόμενη και οι άμεσοι ανταγωνιστές της – τηλεοπτικοί σταθμοί πανελλήνιας εμβέλειας ελεύθερης λήψης – υποχρεούνται να προβάλλουν διαφορετικής κατηγορίας περιεχόμενο καλύπτοντας ένα ελάχιστο, νομοθετικά προσδιορισμένο, πλήθος ωρών προβολής τηλεοπτικού περιεχομένου διαφορετικού χαρακτήρα. Η ανάγκη προβολής ποικίλου περιεχομένου από τους τηλεοπτικούς σταθμούς ενισχύεται από το γεγονός ότι έτσι διευρύνεται το τηλεοπτικό κοινό του εκάστοτε σταθμού με αποτέλεσμα να ενισχύεται η τηλεθέασή του και κατ' επέκταση να αυξάνεται η «αξία» του διαφημιστικού χώρου που παρέχει στις διαφημιστικές εταιρίες, που αποτελεί την κυριότερη πηγή εσόδων των τηλεοπτικών σταθμών¹¹⁴. Μεγάλο μέρος, μάλιστα, του προβαλλόμενου τηλεοπτικού περιεχομένου, και δη άνω του 50%, επιβάλλεται να περιλαμβάνει ευρωπαϊκά έργα, γεγονός που αναδεικνύει την υποχρέωση στήριξης και προβολής των ευρωπαϊκών παραγωγών, η οποία καταλαμβάνει όλους ανεξαιρέτως τους ως άνω τηλεοπτικούς σταθμούς, και όχι μόνο τη δημόσια τηλεόραση. Αντίστοιχη υποχρέωση προβολής, που ανέρχεται σε τουλάχιστον 30% των έργων τους, επιβάλλεται και στους κατά παραγγελία παρόχους τηλεοπτικού περιεχομένου.
67. Πέραν της ανωτέρω πρόβλεψης για την προώθηση των ευρωπαϊκών έργων, που αφορά οριζοντίως το σύνολο των δραστηριοποιούμενων τηλεοπτικών παρόχων, δεν προκύπτει υποχρέωση της ΕΡΤ να προβάλλει υποχρεωτικά συγκεκριμένο είδος ταινιών ή να συμβάλλεται οπωσδήποτε με συγκεκριμένους προμηθευτές.
68. Αναλυτικότερα, τόσο από το θεσμικό πλαίσιο ίδρυσης και λειτουργίας της, όσο και από τον Κανονισμό Περιεχομένου Προγράμματός της, δεν συνάγεται ρητή υποχρέωση για την καταγγελλόμενη:
- (α) να προμηθεύεται υποχρεωτικά κάθε έτος περιεχόμενο από το σύνολο ή από συγκεκριμένο υποσύνολο των παρόχων τηλεοπτικού περιεχομένου που δραστηριοποιούνται στην ελληνική επικράτεια,
 - (β) να ακολουθεί συγκεκριμένο πρότυπο ή μεθοδολογία μερισμού των ετήσιων δαπανών της σε όλους τους παρόχους τηλεοπτικού περιεχομένου που δραστηριοποιούνται στην ελληνική επικράτεια ή σε υποσύνολο αυτών,
 - (γ) να ακολουθεί συγκεκριμένο πρότυπο ή μεθοδολογία προμήθειας περιεχομένου έναντι ενός εκάστου παρόχου τηλεοπτικού περιεχομένου,
 - (δ) να μην δύναται να προμηθευτεί περιεχόμενο από εταιρεία που εδρεύει σε τρίτη χώρα,
 - (ε) να ακολουθεί συγκεκριμένο πρότυπο ή μεθοδολογία προμήθειας για οποιοδήποτε τύπο περιεχομένου.

¹¹³ Πρβλ. και ως άνω αναφερόμενη ΕΑ 429/V/2009, σελ. 8-9, όπου κρίθηκε ότι «[...] οι εταιρίες διανομής εισάγουν και οι κινηματογραφικές αίθουσες προβάλλουν, κατά κανόνα, όλα τα είδη κινηματογραφικών ταινιών, κατά τη διάρκεια ενός έτους και δεν εξειδικεύονται σε κάποιο συγκεκριμένο εξ αυτών. Υπό αυτή την έννοια, η σχετική αγορά της διανομής ταινιών είναι ενιαία, όσον αφορά στο είδος του περιεχομένου τους [...]».

¹¹⁴ Βλ. ΕΑ 728/2021, παρ. 98.

69. Και ναι μεν στο θεσμικό της πλαίσιο – και δη υπό το πρίσμα των σκοπών και των γενικών αρχών περιεχομένου της – γίνεται γενική αναφορά σε ποιοτικά χαρακτηριστικά περιεχομένου, όπως το ότι οι υπηρεσίες της πρέπει «να ανταποκρίνονται στην ποιοτική στάθμη που επιβάλλουν η κοινωνική της αποστολή και η πολιτιστική ανάπτυξη της Χώρας και να σέβονται ιδίως την αξία του ανθρώπου και την προστασία της παιδικής ηλικίας και της νεότητας»¹¹⁵. Εντούτοις, πέραν την ειδικής αναφοράς στη διαφύλαξη της ποιότητας της ελληνικής γλώσσας και της ανάδειξης του ελληνικού πολιτισμού¹¹⁶, δεν προβλέπεται οποιαδήποτε διάκριση ή στόχευση του περιεχομένου της σε σχέση με την θεματολογία του (όπως κωμωδίες, δράσης, θρίλερ, ντοκιμαντέρ) ή την εμπορικότητά του (με βάση αριθμό εισιτηρίων στον κινηματογράφο, χρηματικό κόστος παραγωγής κ.ο.κ.), ή τον τρόπο παραγωγής (όπως ανεξάρτητες, Χόλυγουντιανές, arthouse) ή την βράβευση από θεσμούς/οργανώσεις (όπως οι υποψηφιότητες ή αποσπάσεις βραβείων σε διεθνή φεστιβάλ/διοργανώσεις). Με άλλα λόγια, απουσιάζει από το θεσμικό πλαίσιο της ΕΡΤ συγκεκριμένη κατηγοριοποίηση ή κατάταξη καθ' οιονδήποτε τρόπο του μεταδιδόμενου από την ΕΡΤ περιεχομένου και η όποια απόδοση υποχρεώσεων με βάση αυτή. Συνεπακόλουθα, η απόδοση των γενικών ποιοτικών χαρακτηριστικών περιεχομένου, που υπαγορεύουν οι στόχοι και οι γενικές αρχές περιεχομένου της ΕΡΤ, μόνο στις ταινίες «arthouse» που εκμεταλλεύεται η καταγγέλλουσα δεν δύναται να συναχθεί από το ισχύον πλαίσιο λειτουργίας της ΕΡΤ¹¹⁷.
70. **Από πλευράς προσφοράς**, λαμβάνοντας υπόψη τα κριτήρια επιλογής ταινιών που εφαρμόζει η καταγγέλλουσα, δεν δύναται να εξαχθεί ένα ασφαλές και σαφές συμπέρασμα ως προς το είδος των ταινιών που διανέμει με όρους κατηγοριοποίησης κατά τα ανωτέρω σε Χόλυγουντ/μη Χόλυγουντ, premium/non premium περιεχομένου.
71. Όπως αναλυτικά προεκτέθηκε, η ίδια ισχυρίζεται ότι το είδος των ταινιών που εκμεταλλεύεται ανήκει στις ανεξάρτητες καλλιτεχνικές ταινίες (arthouse) βραβευμένες στα μεγαλύτερα φεστιβάλ του κόσμου και υποψήφιες για όσκαρ¹¹⁸. Αναφέρει δε μια σειρά από καλλιτεχνικά και πολιτιστικά κριτήρια επιλογής των ταινιών της όπως « [...] αναγνωρισιμότητα και φήμη του σκηνοθέτη, των συμμετεχόντων ηθοποιών, των παραγωγών, οι κατηγορίες συμμετοχής της ταινίας στα διεθνή φεστιβάλ (δηλ. καλύτερη ταινία, καλύτερο σενάριο, βραβεία ανδρικού ή γυναικείου ρόλου κλπ), προτάσεις και βραβεία που απέσπασε σε φεστιβάλ, απήχηση και αριθμούς πωλήσεων εισιτηρίων στο εξωτερικό (box office) κ.α. [...]»¹¹⁹. Σε έτερο σημείο της καταγγελίας της υπογραμμίζει την «υψηλή καλλιτεχνική αξία» των ταινιών που επιλέγει¹²⁰, την οποία προσδιορίζει κατά κύριο λόγο με βάση

¹¹⁵ Βλ. άρθρο 2 παρ. 3 Ν. 4173/2013.

¹¹⁶ Βλ. άρθρο 3 παρ. 3 Ν. 4173/2013

¹¹⁷ Βλ. και ανωτέρω αναφερόμενη τοποθέτηση της ΕΡΤ, υπό παρ. 38 ότι «[η] επίκληση του ισχυρισμού περί μοναδικότητας της ΕΡΤ για το συγκεκριμένο είδος είναι τουλάχιστον αβάσιμος και αντανακλά τη «λανθασμένη» και ξεπερασμένη για την εποχή επιλογή του δημόσιου φορέα ως «αποκλειστικού πελάτη», στον οποίο μπορεί να διαθέσει το συγκεκριμένο είδος Ταινιών [...]».

¹¹⁸ Βλ. σελ. 1 της καταγγελίας.

¹¹⁹ Βλ. σελ. 2 της καταγγελίας.

¹²⁰ Οι οποίες, κατά τα λεγόμενά της «ανταμείβουν τις επιθυμίες του θεατή και αγγίζουν τις ευαίσθητες χορδές του δείχνοντας τις ανησυχίες της πραγματικής ζωής», βλ. σελ. 6 της καταγγελίας.

τη συμμετοχή τους σε διεθνούς φήμης φεστιβάλ, όπως των Καννών, της Βενετίας και του Βερολίνου, αντιδιαστέλλοντάς τη με την χαμηλή καλλιτεχνική αξία των «εμπορικών» ταινιών δράσης και των κωμωδιών παραγωγής Χόλυγουντ που «δεν προτείνονται και δεν έχουν την προσδοκία να προταθούν για βραβείο Όσκαρ» και ως εκ τούτου έχουν ως σκοπό κατά την καταγγέλλουσα «μόνο την ελαφρά διασκέδαση του θεατή και σε καμία περίπτωση δεν απευθύνονται σε θεατές με κινηματογραφική παιδεία»¹²¹.

72. Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι η καταγγέλλουσα κατά την επιλογή των ταινιών προς διανομή στην εγχώρια αγορά λαμβάνει υπόψη ποικίλα κριτήρια, όπως οι υποψηφιότητες για Όσκαρ, η αναγνωρισιμότητα των συντελεστών και οι πωλήσεις (box office), μη περιοριζόμενη αποκλειστικά και μόνο στη συμμετοχή τους σε διεθνώς αναγνωρισμένα φεστιβάλ. Άλλωστε η καταγγέλλουσα δραστηριοποιείται παράλληλα στην εκμετάλλευση κινηματογραφικών αιθουσών, όπου προβάλλει τις ταινίες που εκμεταλλεύεται¹²², με αποτέλεσμα να δίνει βαρύνουσα σημασία στην εμπορική απήχηση των εν λόγω ταινιών. Περαιτέρω βασική παράμετρος για τον προσδιορισμό ενός περιεχομένου ως premium κατά την ανωτέρω αναφερόμενη ενωσιακή νομολογία είναι η εισπρακτική επιτυχία¹²³ που δύναται να συντρέχει συγχρόνως τόσο σε μια εμπορική blockbuster χολυγουντιανή ταινία, όσο και σε μία ευρωπαϊκή βραβευμένη ταινία με μεγάλες εισπράξεις, που πληροί το προφίλ των ταινιών που εμπορεύεται η καταγγέλλουσα, γεγονός που επιβεβαιώνεται και από τις απαντήσεις των τηλεοπτικών σταθμών. Συναφώς, η ποιότητα και η υψηλή καλλιτεχνική αξία τόσο σε επίπεδο ταινιών, όπως εν προκειμένω, όσο και σε επίπεδο μουσικής, είναι όροι που δεν είναι πάντα εύκολο να προσδιοριστούν με ακρίβεια, δεδομένου ότι τα όρια είναι ενίοτε δυσδιάκριτα μεταξύ του «ποιοτικού» και του «μη ποιοτικού» περιεχομένου, δυσχεραίνοντας την οριοθέτηση των αντίστοιχων κατηγοριών. Συνεπώς, η διάκριση βάσει περιεχομένου των κινηματογραφικών ταινιών σε premium και μη premium κατηγορίες εξ απόψεως προσφοράς δεν κρίνεται σκόπιμη για τους σκοπούς εξέτασης της παρούσας καταγγελίας.
73. Αντιστοίχως, ούτε και τυχόν διάκριση μεταξύ «Χολυγουντιανών/Αμερικάνικων» και μη παραγωγών ενδείκνυται υπό τις περιστάσεις της εν λόγω υπόθεσης, δεδομένου ότι πρωτεύοντα ρόλο στην επιλογή των ταινιών προς διανομή από μέρους της καταγγέλλουσας διαδραματίζει η

¹²¹ Βλ. σελ. 6 της καταγγελίας.

¹²² Χαρακτηριστική είναι εν προκειμένω η τοποθέτηση της ΕΡΤ ότι οι εν λόγω ταινίες έχουν ως «φυσικό» τους χώρο τον κινηματογράφο. Βλ. σελ. 17 της υπ' αριθ. πρωτ. 1714/23.2.2023 επιστολής της ΕΡΤ.

¹²³ Βλ. ενδεικτικά απόφαση της Ε.Επ. της 21.12.2011 στην υποθ. Μ.6369 *HBO/Ziggo/HBO Nederland*, παρ. 20 όπου αναφέρεται: «[...] Finally the majority of respondents to the market investigation indicated there may be a separate market for the so-called "premium" content typically consisting of (the first run of) the most successful films and other TV programs as well as of the live broadcasting of the most attractive sport events [...]» και απόφαση της Ε.Επ. της 30.5.2018 στην υποθ. Μ. 7000, *Liberty Global Ziggo*, παρ. 54, όπου αναφέρεται: «[...] The market investigation revealed differences in price and ability to attract viewers (e.g. films with high box office success and popular sports, such as Formula 1, Uefa Champions League and Fifa World Cup) and suggested the existence of a distinction between the acquisition of rights for premium content and the acquisition of rights for non-premium content [...]». Πρβλ. και απόφαση της Ε.Επ. της 21.12.2010, στην υποθ. COMP/M.5932, *News Corp/BSkyB*, παρ. 60 όπου ταυτίζεται η έννοια των αμερικανικής παραγωγής ταινιών με τις εμπορικές επιτυχίες: «[...] In past decisions the Commission has considered distinguishing between US-produced films and other films, indicating that the relevant market for films was mainly composed of "commercially successful" films, which in general tends to correspond to films produced by the Hollywood majors [...]».

υποψηφιότητα/βράβευση της ταινίας από κάποιο αναγνωρισμένο φεστιβάλ ή από την ακαδημία Όσκαρ και η εισπρακτική της επιτυχία και όχι αυτό καθαυτό το γεγονός της ανεξάρτητης/ευρωπαϊκής παραγωγής της. Εντούτοις, περαιτέρω υπό-διάκριση των ανεξάρτητων μη αμερικανικών παραγωγών σε φεστιβαλικές βραβευμένες ταινίες «υψηλής καλλιτεχνικής αξίας», όπως υπονοεί η καταγγέλλουσα, προβάλλοντας μάλιστα τον ισχυρισμό ότι η ΕΡΤ συνιστά το αποκλειστικό κανάλι διάθεσής τους στο ελληνικό τηλεοπτικό κοινό, δε χωρεί εν προκειμένω. Και τούτο αφενός διότι η καταγγέλλουσα αναγνωρίζει ως ανταγωνιστές της στη διανομή κινηματογραφικών έργων στην Ελλάδα το σύνολο των δραστηριοποιούμενων εταιριών διανομής¹²⁴ - οι οποίοι δραστηριοποιούνται σε ποικίλα είδη ταινιών - συνομολογώντας κατ' αυτόν τον τρόπο την ευρύτητα της αγοράς από πλευράς προσφοράς και αφετέρου διότι η πελατειακή βάση των τηλεοπτικών σταθμών εθνικής εμβέλειας επιβεβαιώνει ότι σε επίπεδο ζήτησης δεν υφίσταται καμία αντίστοιχη διάκριση, ενώ παράλληλα καμία υποχρέωση δεν υφίσταται από μέρους της καταγγελλόμενης να προβάλλει ανελλιπώς και ανεξαρτήτως εμπορικών κριτηρίων το σύνολο των έργων της καταγγέλλουσας.

74. Υπό το φως των όσων αναλυτικώς παρατέθηκαν ανωτέρω δεν παρίσταται λόγος απόκλισης από την έως τώρα πρακτική της ΕΑ αλλά και την πάγια ενωσιακή πρακτική, καθώς από την έρευνα της Υπηρεσίας δεν αποδείχθηκαν οι ισχυρισμοί της καταγγέλλουσας περί ύπαρξης διακριτής αγοράς ταινιών arthouse¹²⁵. Ως εκ τούτου ως σχετική προϊόντική αγορά εν προκειμένω λογίζεται η **αγορά εκχώρησης/απόκτησης δικαιωμάτων μετάδοσης κινηματογραφικών ταινιών**.

IV.2.2. Η αγορά λιανικής παροχής τηλεοπτικών υπηρεσιών από τηλεοπτικούς σταθμούς ελεύθερης λήψης εθνικής εμβέλειας¹²⁶

IV.2.2.1 Η θέση της Ε.Επ.

75. Η Ε.Επ. έχει σε προηγούμενες αποφάσεις της¹²⁷ διακρίνει τη λιανική παροχή τηλεοπτικών υπηρεσιών σε δύο χωριστές αγορές, σε αυτή της ελεύθερης πρόσβασης (FTA) και στη συνδρομητική (Pay TV). Αναλυτικότερα η Ε.Επ. έχει θεωρήσει ότι υπάρχει χωριστή αγορά για τη συνδρομητική τηλεόραση, διότι η εν λόγω αγορά χρηματοδοτείται μέσω συνδρομών και, σε μικρότερο βαθμό, μέσω διαφημίσεων και διακρίνεται από την αγορά της τηλεόρασης ελεύθερης

¹²⁴ Βλ. σελ. 6-7 και 14-15 της καταγγελίας.

¹²⁵ Σημειώνεται ότι η ανάδειξη της γλώσσας παραγωγής του τηλεοπτικού περιεχομένου ως ενδεχόμενου κριτηρίου διάκρισης της αγοράς εκχώρησης/απόκτησης δικαιωμάτων μετάδοσης κινηματογραφικών ταινιών, δεν κρίνεται σκόπιμο να αξιολογηθεί περαιτέρω για τους σκοπούς της παρούσας εισήγησης προεχόντως διότι δεν άπτεται της καταγγελλόμενης πρακτικής, η οποία προϋποθέτει τη θεμελίωση της δεσπόζουσας θέσης της ΕΡΤ στην αγορά arthouse ταινιών. Σε κάθε δε περίπτωση δεν θα μετέβαλε τη διαπίστωση περί μη ύπαρξης δεσπόζουσας θέσης της ΕΡΤ όπως στοιχειοθετείται κατωτέρω, δεδομένου ότι από τα προσκομισθέντα στοιχεία προκύπτει ότι η καταγγέλλουσα δραστηριοποιείται σε ταινίες ξενόγλωσσου περιεχομένου, το οποίο αποτελεί και το τηλεοπτικό περιεχόμενο που αποκτάται κατά βάση μέσω αγοράς/μίσθωσης δικαιωμάτων (βλ. ΕΑ 728/2021, παρ. 71, υποσ. 113).

¹²⁶ Εφεξής και ως «αγορά της τηλεόρασης».

¹²⁷ Βλ. ενδεικτικά απόφαση της Ε.Επ. της 2.4.2003 στην υποθ. Μ.2876, *News Corp/Telepiù*, παρ. 40-42, 47. Βλ. και απόφαση της Ε.Επ. της 6.2.2018 στην υποθ. Μ.8665, *DISCOVERY/SCRIPPS*, παρ. 31, με περαιτέρω παραπομπές.

λήψης, η οποία χρηματοδοτείται μέσω διαφημίσεων ή/και μέσω κρατικών εισφορών. Επιπρόσθετα, έχει σημειώσει ότι ενώ στην περίπτωση της τηλεόρασης ελεύθερης λήψης υπάρχει εμπορική σχέση μόνο μεταξύ του προμηθευτή προγράμματος και της διαφημιστικής βιομηχανίας, στην περίπτωση της συνδρομητικής τηλεόρασης υπάρχει επίσης άμεση εμπορική σχέση μεταξύ του προμηθευτή προγράμματος και του τηλεθεατή ως συνδρομητή. Η συνδρομητική τηλεόραση διατίθεται στην αγορά μέσω ενός δικτύου διανομών και προϋποθέτει σύστημα διαχείρισης συνδρομητών και τεχνολογία πρόσβασης υπό όρους (CAS) προκειμένου να περιοριστεί η πρόσβαση στους συνδρομητές που πληρώνουν. Συνεπώς, σύμφωνα με την Ε.Επ. οι συνθήκες ανταγωνισμού είναι διαφορετικές για τη συνδρομητική τηλεόραση και την τηλεόραση ελεύθερης λήψης. Ενώ στην περίπτωση της τηλεόρασης ελεύθερης λήψης η σχέση μεταξύ του μεριδίου τηλεθέασης και των διαφημιστικών ποσοστών είναι η βασική παράμετρος, στην περίπτωση της συνδρομητικής τηλεόρασης βασικός παράγοντας είναι η σχέση μεταξύ της διαμόρφωσης των προγραμμάτων και του αριθμού των συνδρομητών. Το γεγονός ότι οι συνδρομητές είναι διατεθειμένοι να πληρώσουν σημαντικά ποσά για τη συνδρομητική τηλεόραση, δείχνει σαφώς ότι η συνδρομητική τηλεόραση είναι ένα διαφορετικό προϊόν με σαφή στόχο.

76. Ωστόσο, σε πιο πρόσφατες αποφάσεις της και λαμβάνοντας υπόψη τις εξελίξεις της τεχνολογίας και της ζήτησης του τηλεοπτικού κοινού, η Ε.Επ. έχει αφήσει το εν λόγω ζήτημα ανοιχτό υποδεικνύοντας τη δυνατότητα διεύρυνσης της αγοράς και της θεώρησής της ως ενιαίας¹²⁸. Έχει, επίσης, εξετάσει και κατά πόσο η συνδρομητική τηλεόραση μπορεί να καταταχθεί περαιτέρω: (α) σε γραμμικές και μη γραμμικές συνδρομητικές υπηρεσίες, (β) με βάση την τεχνολογία διανομής (π.χ. καλωδιακή, δορυφορική ή επίγεια) και (γ) σε προνομιακές (premium) και βασικές συνδρομητικές υπηρεσίες, αφήνοντας και σε αυτή την περίπτωση τον ορισμό της αγοράς ανοιχτό¹²⁹.

IV.2.2.2 Οι απόψεις της καταγγελλόμενης

77. Η ΕΡΤ επικαλούμενη τον μη κερδοσκοπικό της χαρακτήρα αναφέρει ότι δεν λειτουργεί αμιγώς με τους κανόνες της ελεύθερης αγοράς, καθώς βασική, όχι όμως και η μόνη, πηγή εσόδων της είναι το ανταποδοτικό τέλος. Συναφώς, υποστηρίζει ότι «[υ]πό το πρίσμα της ειδικής αποστολής της, η ΕΡΤ δεν θεωρεί ως ανταγωνιστές της τους υπολοίπους τηλεοπτικούς σταθμούς εθνικής εμβέλειας μολονότι ανήκουν στην ίδια αγορά, ούτε τις συνδρομητικές πλατφόρμες (Cosmote, Nova, Vodafone κ.λπ.), ούτε τις λοιπές OTT (over the top) πλατφόρμες (Netflix, Amazon Prime, Apple TV κ.λπ. [...])»¹³⁰.

¹²⁸ Βλ. απόφαση της Ε.Επ. της 12.11.2019 στην υπόθ. Μ.9064, *Telia Company/Bronnier Felia Company/Bronnier Broadcasting Holding*, παρ. 200, απόφαση της Ε.Επ. της 06.02.2018 στην υπόθ. Μ.8665, *DISCOVERY/SCRIPPS*, παρ. 33, απόφαση της Ε.Επ. της 07.04.2017 στην υπόθ. Μ.8354, *FOX/SKY* σκ. 101 και απόφαση της Ε.Επ. της 24.02.2015 στην υπόθ. Μ.7194, *Liberty Global/Corelio/W&W/De Vijver Media*, παρ. 152.

¹²⁹ Βλ. ΕΑ 728/2021 παρ. 105, με περαιτέρω παραπομπές σε ενωσιακή νομολογία.

¹³⁰ Βλ. σελ 8 της υπ' αριθ. πρωτ. 1714/23.2.2023 επιστολής της ΕΡΤ. Μάλιστα, όπως προσθέτει η καταγγελλόμενη σχετικά με τις πλατφόρμες OTT: «[Ε]ιδικά ως προς τις τελευταίες, αυτές δεν δύναται να κριθούν ανταγωνιστικές

78. Παραταύτα, η καταγγελλόμενη αναγνωρίζει ότι δραστηριοποιείται στη λιανική αγορά παροχής τηλεοπτικού περιεχομένου σε τελικούς καταναλωτές, όπως αυτή ορίστηκε από την υπ' αριθ. 728/2021 απόφαση της ΕΑ, έχοντας ως κοινή πηγή εσόδων με τους λοιπούς τηλεοπτικούς σταθμούς εθνικής εμβέλειας τα έσοδα από διαφημίσεις¹³¹. Παράλληλα δε επισημαίνει ότι δεν αποτελεί το μοναδικό αγοραστή των ταινιών της καταγγέλλουσας, δεδομένου ότι *«[ο]ι συνδρομητικές πλατφόρμες και τα υπόλοιπα κανάλια εθνικής εμβέλειας δεν εμποδίζονται να τις προμηθευτούν από κάποιου είδους «παράθυρο» τηλεθέασης, στο οποίο να πρέπει υποχρεωτικά να παρεμβάλλεται η προβολή από την ΕΡΤ και να έπονται οι άλλες προβολές [...]»* και ότι εναπόκειται στην επιχειρηματική ικανότητα του κάθε διανομέα να διαπραγματευτεί και να συνάψει συμβάσεις με τους λοιπούς παρόχους τηλεοπτικού περιεχομένου προωθώντας καταλλήλως τα προϊόντα του¹³².

IV.2.2.3 Οι απόψεις των λοιπών εταιριών λειτουργίας τηλεοπτικών σταθμών ελεύθερης λήψης εθνικής εμβέλειας.

79. Το σύνολο των ερωτηθέντων τηλεοπτικών σταθμών αναφέρουν ως βασικούς ανταγωνιστές τους πρωτίστως τους λοιπούς τηλεοπτικούς σταθμούς ελεύθερης λήψης πανελλαδικής εμβέλειας¹³³, αλλά και τους συνδρομητικούς τηλεοπτικούς σταθμούς¹³⁴ ως συμμετέχοντες στη διαφημιστική δαπάνη.
80. Παράλληλα δε, η συντριπτική τους πλειοψηφία αναγνωρίζει την ολοένα αυξανόμενη ανταγωνιστική πίεση που ασκείται από τις πλατφόρμες ΟΤΤ, η ταχεία εξάπλωση των οποίων στις προτιμήσεις του καταναλωτικού κοινού, τις καθιστά ανταγωνιστές τους, υπό την έννοια ότι αποσπών τηλεθέαση απομειώνοντας την αξία του διαθέσιμου διαφημιστικού χρόνου των παραδοσιακών τηλεοπτικών σταθμών.
81. Αναλυτικότερα, [...] ¹³⁵ υποστηρίζει ότι η τεχνολογική σύγκλιση που έχει συντελεστεί τα τελευταία χρόνια μεταξύ τηλεοπτικών και τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών οδήγησαν στην *είσοδο πολλών εγχώριων και διεθνών παρόχων τηλεοπτικού περιεχομένου που ανταγωνίζονται έντονα τα*

ούτε προς τη διαδικτυακή πλατφόρμα που λειτουργεί η ΕΡΤ (Ertflix), δεδομένου ότι η τελευταία παρέχεται στους θεατές δωρεάν, δηλαδή χωρίς συνδρομή, όπως ισχύει για τις ως άνω πλατφόρμες».

¹³¹ Βλ. σελ. 17 της υπ' αριθ. πρωτ. 1714/23.2.2023 επιστολής της ΕΡΤ. Βλ. και σελ. 4 της υπ' αριθ. πρωτ. 1714/23.2.2023 επιστολής της ΕΡΤ στην οποία αναφέρεται ότι: *«[...] Δεδομένου ότι η «αξία της τηλεόρασης» στην αγορά έχει ήδη οριστεί (απόφαση ΕΑ 728/2021), στην επιμέρους «λιανική αγορά τηλεοπτικού περιεχομένου σε τηλεοπτικούς καταναλωτές εθνικής εμβέλειας» εντάσσεται και η ΕΡΤ, όπως και οι λοιποί τηλεοπτικοί σταθμοί πανελληνίας εμβέλειας, καθώς τα έσοδα από διαφημίσεις αποτελούν κοινή πηγή εσόδων αυτών [...]».*

¹³² Βλ. σελ. 17-18 της υπ' αριθ. πρωτ. 1714/23.2.2023 επιστολής της ΕΡΤ και ανωτέρω υπό παρ. 38.

¹³³ Πρβλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 1650/21.2.2023 επιστολή του [...] που εντάσσει στους ανταγωνιστές του και τους τηλεοπτικούς σταθμούς περιφερειακής εμβέλειας, ιδίως δε εκείνους που εκπέμπουν εντός της Περιφέρειας Αττικής δεδομένου ότι *«[α]ποσπών μερίδιο από τη συνολική διαφημιστική επένδυση στην τηλεοπτική αγορά»* ενώ παράλληλα σε αντίθεση με τους υπόλοιπους ερωτηθέντες σταθμούς δεν συμπεριλαμβάνει την ΕΡΤ στους ανταγωνιστές του.

¹³⁴ Και δη Cosmote Tv, Nova, Vodafone Tv.

¹³⁵ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 1571/17.2.2023 επιστολή του [...].

«*παραδοσιακά*» κανάλια», με αποτέλεσμα να καταστεί δυνατή πλέον η πρόσβαση στο τηλεοπτικό περιεχόμενο είτε δια της κλασικής τηλεοπτικής μετάδοσης (γραμμική υπηρεσία) είτε κατά παραγγελία οποιαδήποτε χρονική στιγμή επιθυμούν (μη γραμμική υπηρεσία) και μέσω πολλαπλών φορητών, ή μη, συσκευών.

82. Αντίστοιχη είναι και η τοποθέτηση του [...], σύμφωνα με τον οποίο¹³⁶ οι μεγάλες διεθνείς πλατφόρμες ΟΤΤ που εισέρχονται στην ελληνική αγορά απορροφούν από προμηθευτές και προσφέρουν αντίστοιχα σε χρήστες μεγάλο όγκο περιεχομένου «*[π]ροσελκύοντας ολοένα και αυξανόμενο ποσοστό τηλεθεατών και μειώνοντας, ως εκ τούτου, τον χρόνο θέασης αλλά και τον αριθμό τηλεθεατών που αναλογούν στους παραδοσιακούς τηλεοπτικούς σταθμούς ελεύθερης λήψης, απομειώνοντας κατ' αποτέλεσμα την αξία του διαθέσιμου από τους τελευταίους διαφημιστικού χρόνου προς διαφημιζόμενους [...]*».
83. Σύμφωνα με [...] ¹³⁷ οι υπηρεσίες που παρέχουν οι πλατφόρμες over-the-top (ΟΤΤ) διαφοροποιούνται ουσιωδώς σε σχέση με τις παρεχόμενες από τους τηλεοπτικούς σταθμούς υπηρεσίες, ενώ παράλληλα δεν αποσπών μερίδιο από τη διαφημιστική επένδυση στην τηλεοπτική αγορά. Εντούτοις, δεδομένης της ολοένα αυξανόμενης διείσδυσης των εν λόγω πλατφορμών στο κοινό, το οποίο είναι ίδιο, ως επί το πλείστον, με αυτό στο οποίο απευθύνονται οι τηλεοπτικοί σταθμοί εθνικής εμβέλειας, ο εν λόγω σταθμός θεωρεί ότι οι ΟΤΤ πλατφόρμες αποτελούν εν ευρεία έννοια ανταγωνιστές του.
84. Από την πλευρά του [...] ¹³⁸, παρότι, όπως και οι υπόλοιποι ερωτηθέντες, σημειώνει ότι οι βασικότεροι ανταγωνιστές του σε όρους τηλεοπτικής δραστηριότητας είναι όλοι οι τηλεοπτικοί σταθμοί ελεύθερης λήψης αλλά και οι συνδρομητικοί τηλεοπτικοί σταθμοί, αναγνωρίζει τη σημαντική ανταγωνιστική πίεση που ασκούν και οι πλατφόρμες ΟΤΤ, «*[λ]αμβανομένου υπόψη ότι δεν επιβαρύνονται με το κόστος άμεσων ή έμμεσων φόρων, με δαπάνες λειτουργικές, όπως ενδεικτικά κτιριακές εγκαταστάσεις, προσωπικό κ.λπ. που αντίστοιχα επιβαρύνουν τους τηλεοπτικούς σταθμούς ελεύθερης λήψης [...]*».
85. Σύμφωνα με [...] ¹³⁹ «*[ό]λοι οι πάροχοι (με οποιονδήποτε τρόπο και μέσο) περιεχομένου, όπως είναι και οι συνδρομητικοί τηλεοπτικοί σταθμοί και οι πλατφόρμες «over-the-top», αποτελούν εν ευρεία έννοια πιθανούς ανταγωνιστές τους στην προμήθεια περιεχομένου, λαμβάνοντας υπόψη ότι οι πηγές προέλευσης του περιεχομένου όλων των παρόχων περιεχομένου, ανεξαρτήτως του τρόπου εκπομπής ή διανομής τους, είναι σε μεγάλο βαθμό κοινές [...]*».
86. Αντίθετα [...] ¹⁴⁰ αποτελεί τον μοναδικό τηλεοπτικό σταθμό από τους ερωτηθέντες που δεν θεωρεί τις πλατφόρμες ΟΤΤ ανταγωνιστές του καθόσον, όπως αναφέρει, επί του παρόντος δεν διεκδικούν

¹³⁶ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 1570/17.2.2023 επιστολή του [...].

¹³⁷ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 1650/21.2.2023 επιστολή του [...].

¹³⁸ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 1594/20.2.2023 επιστολή του [...].

¹³⁹ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 1384/13.2.2023 επιστολή του [...]. Βλ. ομοίως την υπ' αριθ. πρωτ. 1385/13.2.2023 επιστολή του [...].

¹⁴⁰ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 1592/20.2.2023 επιστολή του [...].

και δε λαμβάνουν μερίδιο από τη διαφημιστική δαπάνη.

IV.2.2.4 Η θέση της ΕΑ

87. Όσον αφορά στην αγορά δραστηριοποίησης της καταγγελλόμενης η ΕΑ σε προηγούμενες αποφάσεις της έχει διακρίνει μεταξύ τηλεοπτικών σταθμών ελεύθερης λήψης και συνδρομητικών¹⁴¹. Για τις ανάγκες της παρούσας, ωστόσο, θα πρέπει να συνεκτιμηθεί ότι η πελατειακή βάση των εταιριών διανομής κινηματογραφικών ταινιών είναι το σύνολο των τηλεοπτικών σταθμών ελεύθερης λήψης (ανεξαρτήτως κατηγοριοποίησης βάσει περιεχομένου ή/και εμβέλειας), καθώς και οι συνδρομητικοί τηλεοπτικοί σταθμοί.
88. Όσον αφορά στην ενδεχόμενη διεύρυνση της εν λόγω αγοράς δια της συμπερίληψης και των συνδρομητικών τηλεοπτικών σταθμών¹⁴² ή/και των πλατφορμών «over the top» (OTT media services)¹⁴³ σημειώνεται ότι, όπως εκτέθηκε αναλυτικά αμέσως ανωτέρω, για το σύνολο των ερωτηθέντων τηλεοπτικών σταθμών¹⁴⁴ η συνδρομητική τηλεόραση ανήκει στην ίδια ανταγωνιστική αγορά με τα κανάλια ελεύθερης λήψης, δεδομένων τόσο των τεχνολογικών εξελίξεων, όσο και της συμμετοχής τους στη διαφημιστική δαπάνη.
89. Ωστόσο, αν και αναγνωρίζεται η ανταγωνιστική πίεση που ασκείται στους τηλεοπτικούς σταθμούς ελεύθερης λήψης από τους συνδρομητικούς τηλεοπτικούς σταθμούς ή/και διεθνείς πλατφόρμες, εντούτοις, κατά την ΕΑ¹⁴⁵ τόσο τα μέσα πρόσβασης όσο και ιδίως η υποχρέωση πληρωμής συνδρομής συνιστούν επαρκείς παράγοντες διάκρισης μεταξύ των τηλεοπτικών σταθμών ελεύθερης λήψης και των λοιπών συνδρομητικών τηλεοπτικών σταθμών και πλατφορμών.
90. Ως εκ τούτου, για τους σκοπούς της παρούσας και σε συνέχεια της προηγούμενης πρακτικής της ΕΑ, ως σχετική αγορά ορίζεται εν προκειμένω η αγορά λιανικής παροχής τηλεοπτικού περιεχομένου που περιλαμβάνει κατ' ελάχιστο το σύνολο των τηλεοπτικών σταθμών ελεύθερης λήψης πανελλήνιας εμβέλειας, οι οποίοι, όπως προκύπτει από τα διαθέσιμα στοιχεία, συνιστούν και τους βασικότερους μεταξύ τους ανταγωνιστές¹⁴⁶. Σε κάθε περίπτωση, η περαιτέρω διερεύνηση της ανάγκης διεύρυνσης της αγοράς παρέλκει, δεδομένου ότι, όπως θα καταδειχθεί και κατωτέρω, ακόμα και υπό την προαναφερθείσα (στενότερη δυνατή) οριοθέτηση, το αποτέλεσμα της υπό κρίση

¹⁴¹ Βλ. ΕΑ 728/2021 παρ. 106, 107, 112 για τον ακόμα στενότερο ορισμό της αγοράς όσον αφορά τους τηλεοπτικούς σταθμούς ελεύθερης λήψης ενημερωτικού ή μη χαρακτήρα και πανελλήνιας ή τοπικής εμβέλειας. Πρβλ. και ΕΑ 538/VII/2012, παρ.12-13.

¹⁴² Όπως Cosmote TV, NOVA, Vodafone TV.

¹⁴³ Όπως Netflix, Apple TV, Amazon Prime.

¹⁴⁴ Αντιστοίχως η συντριπτική τους πλειοψηφία αναγνωρίζει την ανταγωνιστική πίεση που ασκείται πλέον και από τις OTT πλατφόρμες.

¹⁴⁵ Βλ. ΕΑ 728/2021 παρ. 115.

¹⁴⁶ Συμπερίληψη στην εν λόγω αγορά και των τοπικής εμβέλειας τηλεοπτικών σταθμών, λόγω μεγέθους των τελευταίων, δεν θα επηρέαζε ουσιωδώς τα μεγέθη της αγοράς και κατ' επέκταση ούτε και τα συμπεράσματα της παρούσας. Βλ. συναφώς και ΕΑ 728/2021 παρ. 113,114.

ανάλυσης δε μεταβάλλεται.

IV.3. ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗ ΣΧΕΤΙΚΗΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

IV.3.1. Σχετική γεωγραφική αγορά εκχώρησης/απόκτησης δικαιωμάτων μετάδοσης κινηματογραφικών ταινιών

91. Σε προηγούμενες αποφάσεις της, η Ε.Επ.¹⁴⁷ και η ΕΑ¹⁴⁸ έχουν ορίσει την υπο-αγορά εκχώρησης/απόκτησης δικαιωμάτων μετάδοσης τηλεοπτικού περιεχομένου ως εθνική ή περιφερειακή, επί τη βάση γλωσσικά ομοιογενών περιοχών. Με βάση τα ανωτέρω και λαμβάνοντας υπόψη αφενός ότι δεν υφίστανται περιορισμοί στη συνεργασία των εταιριών διανομής κινηματογραφικών ταινιών με το σύνολο των εντός Ελλάδος τηλεοπτικών σταθμών και αφετέρου ότι ο γεωγραφικός σκοπός των συμβάσεων απόκτησης δικαιωμάτων μετάδοσης κινηματογραφικών ταινιών περιορίζεται στις ελληνόφωνες χώρες (Ελλάδα και Κύπρο), ως σχετική γεωγραφική αγορά θεωρείται το σύνολο της ελληνικής επικράτειας.

IV.3.2. Σχετική γεωγραφική αγορά λιανικής παροχής τηλεοπτικών υπηρεσιών

92. Σε προηγούμενες απόφασή της, η ΕΑ έχει κρίνει ότι, σύμφωνα με το άρθρο 3 του Ν. 3592/2007, ο γεωγραφικός προσδιορισμός της αγοράς της τηλεόρασης καθορίζεται κατά περίπτωση από την εμβέλεια του τηλεοπτικού σταθμού ή του παρόχου τηλεοπτικού προγράμματος, η οποία με τη σειρά της υπαγορεύεται από την άδεια λειτουργίας του. Συνεπώς, στην περίπτωση τηλεοπτικού σταθμού πανελλήνιας εμβέλειας, ως σχετική γεωγραφική αγορά θεωρείται το σύνολο της ελληνικής επικράτειας¹⁴⁹. Αντίστοιχα, η Ε.Επ. έχει κρίνει ότι η αγορά λιανικής παροχής τηλεοπτικών υπηρεσιών είναι είτε εθνική είτε περιορίζεται από τη γεωγραφική εμβέλεια του δικτύου του παρόχου¹⁵⁰.
93. Με βάση τα ανωτέρω και σε αντιστοιχία με την αγορά εκχώρησης/απόκτησης δικαιωμάτων μετάδοσης κινηματογραφικών ταινιών, λαμβάνοντας υπόψη τη δραστηριότητα των τηλεοπτικών παρόχων, όπως έχει κριθεί και σε προηγούμενες αποφάσεις της ΕΑ, ως σχετική γεωγραφική αγορά

¹⁴⁷ Βλ. ενδεικτικά απόφαση της Ε.Επ. της 2.4.2003 στην υποθ. Μ.2876, *News Corp/Telepiù*, παρ. 62 « [...] Although most of the rights are sourced from the United States (from the so called Hollywood Majors) and nothing prevents operators from acquiring rights for more than one territory at a time, broadcasting rights are divided and sold on a mainly national basis or, at the most, by language area and the price is structured in such a way that the economic value of the contracts depends on the specific territory for which the rights are acquired. Accordingly, in view of the constraints imposed by the division of rights, the geographic scope of the market is national or limited to a linguistic area». Βλ. και απόφαση της Ε.Επ. της 12.11.2019 στην υπόθ. Μ.9064, *Telia Company/Bonnier Broadcasting Holding*, παρ. 126, 131, με περαιτέρω παραπομπές.

¹⁴⁸ Βλ. ΕΑ 728/21 παρ. 117, 119.

¹⁴⁹ Βλ. ΕΑ 679/2019, παρ. 121 και ΕΑ 728/2021, παρ. 122.

¹⁵⁰ Βλ. απόφαση της Ε.Επ. της 12.11.2019 στην υπόθ. Μ.9064, *Telia Company/Bonnier Broadcasting Holding*, παρ. 201-207, με περαιτέρω παραπομπές.

λιανικής παροχής τηλεοπτικών υπηρεσιών, θεωρείται το σύνολο της ελληνικής επικράτειας.

IV.4. ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΓΟΡΑΣ

IV.4.1 Εισαγωγικές παρατηρήσεις

94. Στην αγορά της τηλεόρασης, όπως αυτή ορίστηκε αμέσως ανωτέρω, δραστηριοποιείται ως δημόσιος πάροχος η καταγγελλόμενη καθώς και ιδιωτικοί τηλεοπτικοί σταθμοί ελεύθερης λήψης εθνικής εμβέλειας, όπως αναφέρονται στον κάτωθι πίνακα:

Πίνακας 1. Ιδιωτικοί τηλεοπτικοί σταθμοί ελεύθερης λήψης εθνικής εμβέλειας				
A/A	ΤΡΕΧΟΥΣΑ ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΣΤΑΘΜΟΥ	ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΦΟΡΕΑ	ΤΥΠΟΣ ΕΜΒΕΛΕΙΑΣ	ΠΕΡΙΟΧΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗΣ ΚΑΛΥΨΗΣ (ΠΖ)
1	ANTENNA TV	ANTENNA T.V. ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Εθνική	Επικράτεια
2	ALPHA	ALPHA ΔΟΥΡΥΦΟΡΙΚΗ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ Α.Ε.	Εθνική	Επικράτεια
3	ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ TV	ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ TV ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Εθνική	Επικράτεια
4	ΣΚΑΪ	ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΝΤΟΤ ΚΟΜ ΑΝΩΝΥΜΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ & ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ	Εθνική	Επικράτεια
5	STAR CHANNEL	ΝΕΑ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ Α.Ε.	Εθνική	Επικράτεια
6	OPEN BEYOND	ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ Α.Ε.	Εθνική	Επικράτεια
7	MEGA	ΑΛΤΕΡ ΕΓΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΜΕΣΩΝ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ	Εθνική	Επικράτεια

Πηγή: ΕΣΡ¹⁵¹

95. Αναφορικά με τις εταιρίες που δραστηριοποιούνται στον κλάδο της διανομής κινηματογραφικών έργων για τηλεοπτική προβολή στην ελληνική επικράτεια, η καταγγέλλουσα παραθέτει μία κατάσταση 16 εταιρειών¹⁵², οι οποίες προβαίνουν σε διανομή κινηματογραφικών ταινιών στην ελληνική επικράτεια.
96. Για τους σκοπούς της εξέτασης της παρούσας καταγγελίας και προκειμένου να διαπιστωθεί τυχόν κατοχή δεσπόζουσας θέσης της καταγγελλόμενης ΕΡΤ, κρίσιμη είναι τόσο η αποτύπωση των μεριδίων της αγοράς λιανικής παροχής τηλεοπτικών υπηρεσιών – και δη υπό τη στενότερη οριοθέτησή της που περιλαμβάνει μόνο τους τηλεοπτικούς σταθμούς ελεύθερης λήψης χωρίς τη

¹⁵¹ <https://www.esr.gr/%CE%B5%CF%80%CE%AF%CE%B3%CE%B5%CE%B9%CE%B1-%CF%84%CE%B7%CE%BB%CE%B5%CF%8C%CF%81%CE%B1%CF%83%CE%B7/>

¹⁵² Βλ. σελ. 6-7 καταγγελίας.

συμπερίληψη των συνδρομητικών τηλεοπτικών σταθμών ή/και των πλατφορμών – όσο και η καταγραφή της αγοραστικής δύναμης των εν λόγω τηλεοπτικών σταθμών στην ανάντη αγορά της εκχώρησης/απόκτησης δικαιωμάτων μετάδοσης κινηματογραφικών ταινιών.

IV.4.2. Αγορά λιανικής παροχής τηλεοπτικών υπηρεσιών

97. Για τη διερεύνηση του επιπέδου συγκεντρώσεως στην αγορά των τηλεοπτικών σταθμών ελεύθερης λήψης εθνικής εμβέλειας η Υπηρεσία χρησιμοποίησε τις κάτωθι μεθοδολογίες: (1) Υπολογισμός του μεριδίου αγοράς με βάση το αλγεβρικό άθροισμα των διαφημιστικών εσόδων και των εσόδων από πώληση στην ημεδαπή προγράμματος ή άλλων ραδιοτηλεοπτικών υπηρεσιών εκάστου τηλεοπτικού σταθμού, (2) Υπολογισμός μεριδίου αγοράς με βάση την καταγραφόμενη τηλεθέαση σύμφωνα με τα στοιχεία που δημοσιεύει η Nielsen/AGB, 3) Υπολογισμός μεριδίου αγοράς με βάση τον αριθμό των τηλεοπτικών διαφημιστικών μηνυμάτων σύμφωνα με τα στοιχεία που δημοσιεύει η Media Services και (4) Υπολογισμός μεριδίου αγοράς με βάση τις εκτιμήσεις των τηλεοπτικών σταθμών.

IV.4.2.1 Υπολογισμός με βάση διαφημιστικά και λοιπά έσοδα

98. Ο υπολογισμός του μεριδίου αγοράς με βάση το αλγεβρικό άθροισμα των διαφημιστικών εσόδων και των εσόδων από πώληση στην ημεδαπή προγράμματος ή άλλων ραδιοτηλεοπτικών υπηρεσιών εκάστου τηλεοπτικού σταθμού είναι το κριτήριο για τη διαπίστωση της δεσπόζουσας θέσης βάσει του Ν. 3592/2007¹⁵³. Σύμφωνα με τα στοιχεία που συνέλλεξε η Υπηρεσία¹⁵⁴, τα μερίδια αγοράς¹⁵⁵ για την τριετία 2020-22, βάσει της ανωτέρω μεθοδολογίας, παρουσιάζονται στον κάτωθι Πίνακα και στο αντίστοιχο Διάγραμμα:

Πίνακας 2. Μερίδια εσόδων από διαφήμιση και από πώληση τηλεοπτικού περιεχομένου στην ημεδαπή		2020	2021	2022
1	EPT	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%
2	ALPHA	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%
3	ANTENNA	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%
4	OPEN	[5-10]%	[5-10]%	[5-10]%
5	ΣΚΑΪ	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%
6	STAR	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%

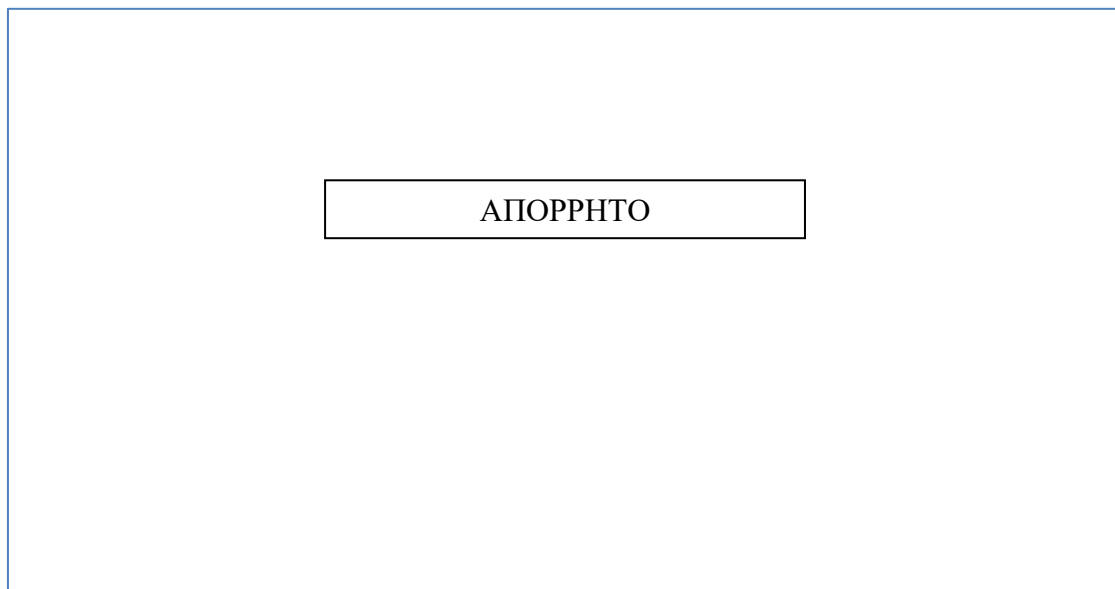
¹⁵³ Σύμφωνα με την παρ. 4 του άρ. 3 του Ν.3592/2007 «Ως κριτήριο για τη διαπίστωση της δεσπόζουσας θέσης λαμβάνεται υπόψη για μεν την τηλεόραση και το ραδιόφωνο η διαφημιστική δαπάνη και τα έσοδα από πώληση στην ημεδαπή προγράμματος ή άλλων ραδιοτηλεοπτικών υπηρεσιών σε δωδεκάμηνη βάση».

¹⁵⁴ Από τις απαντήσεις των τηλεοπτικών σταθμών και τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις τους.

¹⁵⁵ Τα μερίδια αγοράς που αφορούν στην EPT, περιλαμβάνουν τους τηλεοπτικούς σταθμούς EPT1, EPT2 και EPT3.

7	MEGA	[5-10]%	[10-15]%	[15-25]%
8	ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%
	Σύνολα	100,0%	100,0%	100,0%

Πηγή: Στοιχεία από απαντήσεις τηλεοπτικών σταθμών και από τις Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις τους

99. Σύμφωνα με τα ανωτέρω, το μερίδιο αγοράς της ΕΡΤ δεν ξεπερνά το [0-5]%.

IV.4.2.2 Υπολογισμός με βάση την τηλεθέαση

100. Ο υπολογισμός μεριδίου αγοράς των τηλεοπτικών σταθμών ελεύθερης λήψης πανελλαδικής εμβέλειας με βάση την καταγραφόμενη τηλεθέαση (που αποτελεί μέτρο βαθμού διεισδυτικότητας των μέσων ενημέρωσης¹⁵⁶), σύμφωνα με τα στοιχεία που δημοσιεύει η Nielsen/AGB και που βρίσκονται διαθέσιμα στην Υπηρεσία¹⁵⁷, αποτυπώνεται στον κάτωθι Πίνακα και το σχετικό διάγραμμα:

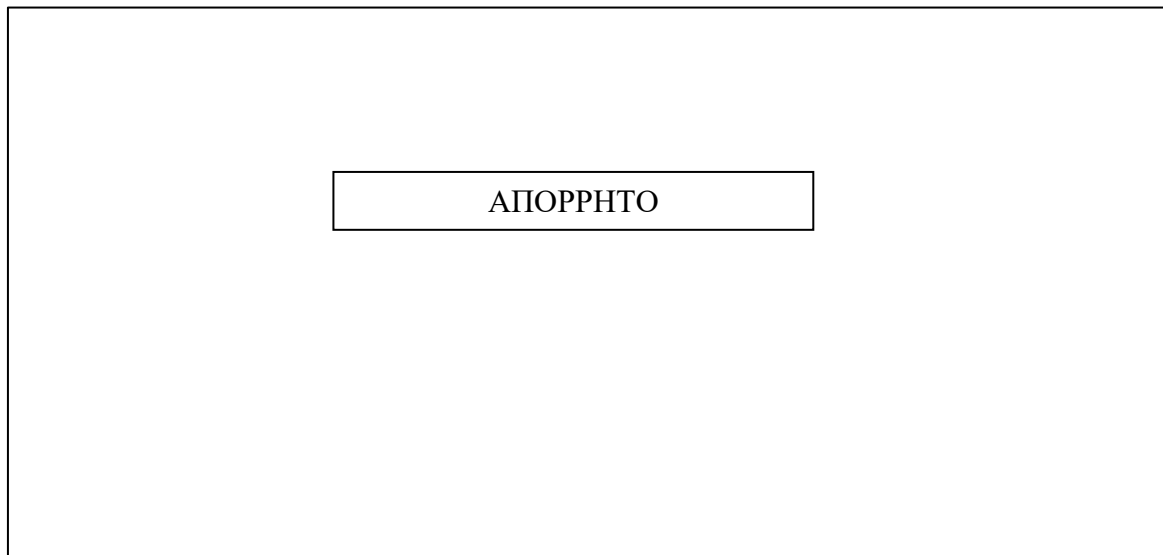
Πίνακας 3. Μερίδια τηλεθέασης περιόδου 2020-22				
		2020	2021	2022
1	EPT	[10-15]%	[10-15]%	[10-15]%
2	ALPHA	[10-15]%	[10-15]%	[15-25]%
3	ANTENNA	[15-25]%	[15-25]%	[10-15]%
4	OPEN	[5-10]%	[5-10]%	[5-10]%

¹⁵⁶ Βλ. και άρ. 4 του Ν.3592/2007.

¹⁵⁷ Σύμφωνα με την παρ. 10 του άρ. 4 του Ν.3592/2007 «Οι ανωτέρω μετρήσεις της διεισδυτικότητας των μέσων ενημέρωσης υποβάλλονται από τις εταιρίες μετρήσεων σε ηλεκτρονική μορφή στο τέλος κάθε μήνα στην Επιτροπή Ανταγωνισμού και αφορούν στοιχεία του προηγούμενου μήνα, προκειμένου να λαμβάνονται υπόψη από την Επιτροπή Ανταγωνισμού κατά τον προβλεπόμενο από το άρθρο 3 έλεγχο».

5	ΣΚΑΪ	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%
6	STAR	[15-25]%	[10-15]%	[10-15]%
7	MEGA	[5-10]%	[10-15]%	[15-25]%
8	ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%
Σύνολο		100%	100%	100%

Πηγή: Nielsen/AGB

101. Σύμφωνα με τα ανωτέρω, το μερίδιο αγοράς της ΕΡΤ δεν ξεπερνά το [10-15]%.

IV.4.2.3 Υπολογισμός με βάση τον αριθμό τηλεοπτικών διαφημιστικών μηνυμάτων

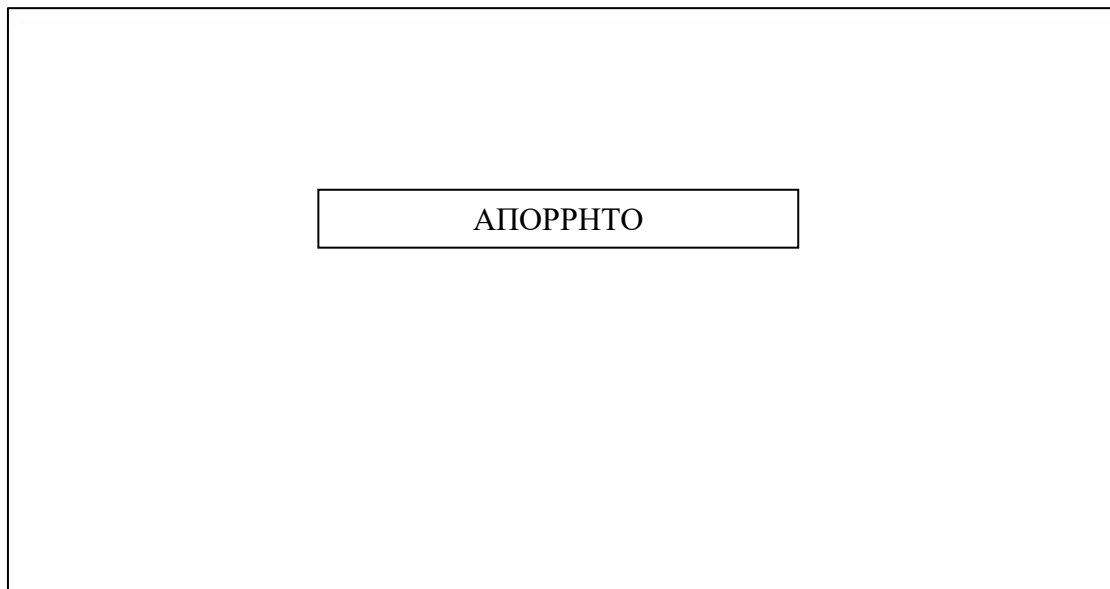
102. Ο υπολογισμός μεριδίου αγοράς των τηλεοπτικών σταθμών ελεύθερης λήψης πανελλαδικής εμβέλειας με βάση τον αριθμό των τηλεοπτικών διαφημιστικών μηνυμάτων, σύμφωνα με τα στοιχεία που δημοσιεύει η Media Services και που βρίσκονται διαθέσιμα στην Υπηρεσία¹⁵⁸, αποτυπώνεται στον κάτωθι Πίνακα και το σχετικό Διάγραμμα:

Πίνακας 4. Μερίδια διαφημιστικών μηνυμάτων περιόδου 2020-22				
		2020	2021	2022
1	ΕΡΤ	[5-10]%	[5-10]%	[5-10]%
2	ANTENNA	[15-25]%	[10-15]%	[10-15]%
3	ALPHA	[15-25]%	[10-15]%	[15-25]%
4	STAR	[15-25]%	[10-15]%	[10-15]%
5	ΣΚΑΪ	[10-15]%	[10-15]%	[10-15]%
6	ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	[5-10]%	[5-10]%	[5-10]%

¹⁵⁸ Ο.π.

7	OPEN	[10-15]%	[10-15]%	[10-15]%
8	MEGA	[10-15]%	[15-25]%	[15-25]%
Σύνολο		100%	100%	100%

Πηγή: Media Services

103. Σύμφωνα με τα ανωτέρω, το μερίδιο αγοράς της EPT δεν ξεπερνά το [5-10]%.

IV.4.2.4 Υπολογισμός με βάση τις εκτιμήσεις των τηλεοπτικών σταθμών

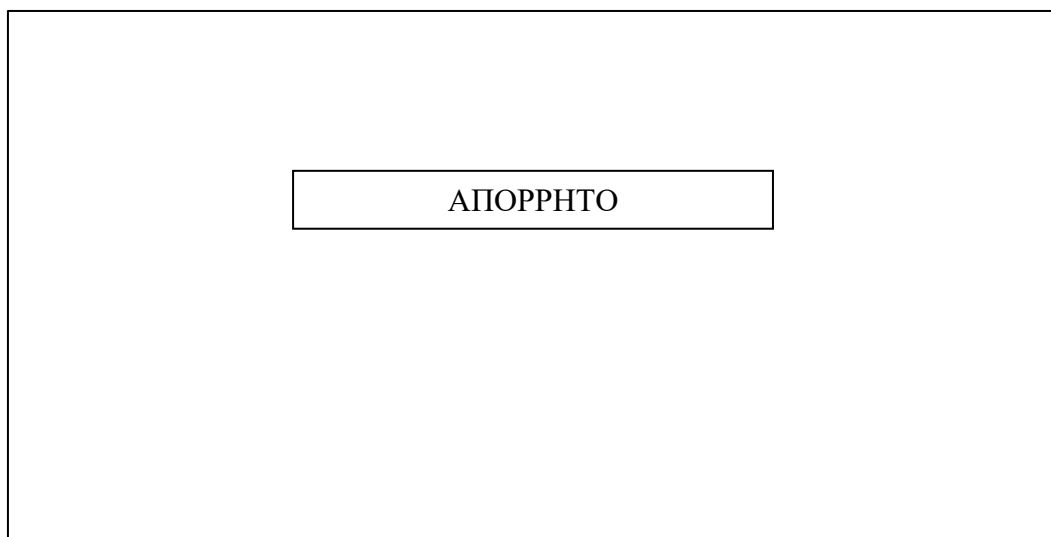
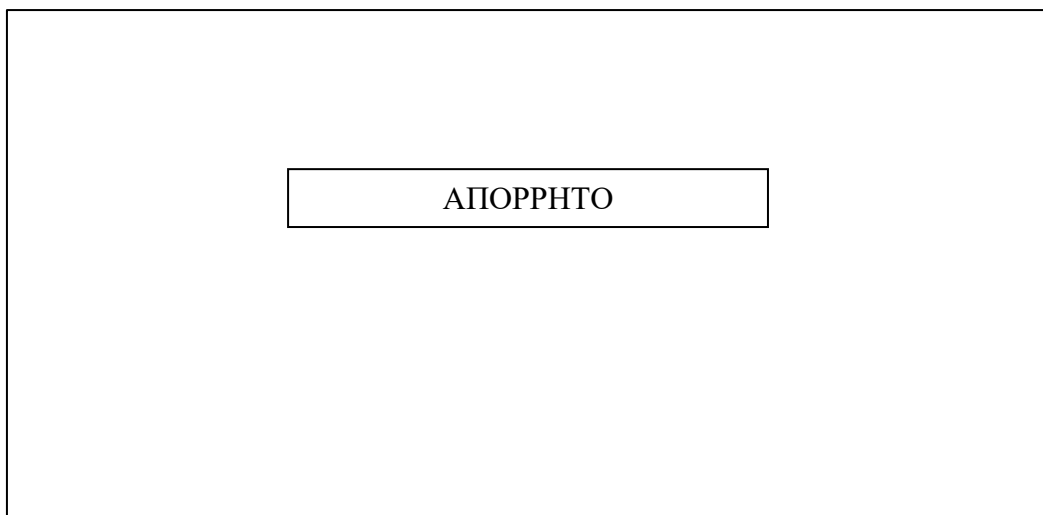
104. Η Υπηρεσία, όλως επικουρικώς, απευθύνθηκε στους τηλεοπτικούς σταθμούς ελεύθερης λήψης εθνικής εμβέλειας με σκοπό να λάβει τις εκτιμήσεις τους για τη διαμόρφωση των μεριδίων στην αγορά λιανικής παροχής τηλεοπτικού περιεχομένου.
105. Από την πλευρά τους οι ερωτηθέντες τηλεοπτικοί σταθμοί εξέφρασαν επιφυλάξεις ως προς την ασφαλή εκτίμηση τόσο του δικού τους μεριδίου αγοράς, όσο και των μεριδίων αγοράς των ανταγωνιστών τους. Οι σταθμοί [...], [...] και [...] έδωσαν εκτίμηση μόνο του δικού τους μεριδίου αγοράς, με τους μεν [...] και [...] να προβαίνουν σε εκτίμηση βάσει της εκτιμώμενης από αυτούς συνολικής διαφημιστικής δαπάνης του κλάδου, [...] δε [...] να μην επικαλείται κάποια συγκεκριμένη μεθοδολογία εκτίμησης. [...] έδωσε εκτίμηση μόνο του δικού του μεριδίου αγοράς επικαλούμενο τις μετρήσεις θεαματικότητας της Nielsen/AGB. Οι σταθμοί [...], [...], [...] και EPT έδωσαν εκτιμήσεις για το σύνολο των σταθμών ελεύθερης λήψης πανελλαδικής εμβέλειας, με τους μεν δύο πρώτους να μην επικαλούνται τρόπο υπολογισμού, τον τρίτο να προβαίνει σε εκτίμηση βάσει της εκτιμώμενης συνολικής διαφημιστικής δαπάνης του κλάδου, την δε τέταρτη να προβαίνει σε εκτίμηση βάσει του αριθμού τηλεοπτικών μηνυμάτων της Media Services.

106. Από την επεξεργασία των απαντήσεων των καναλιών προκύπτει ο κάτωθι συγκεντρωτικός Πίνακας και τα αντίστοιχα Διαγράμματα, στα οποία παρουσιάζονται για κάθε ένα κανάλι διακριτά το Ελάχιστο και το Μέγιστο μερίδιο αγοράς κατ' έτος, καθώς και ο μέσος όρος (Μ.Ο.), όπως αυτά προέκυψαν από τις εκτιμήσεις του συνόλου των καναλιών της αγοράς:

Πίνακας 5. Μερίδια αγοράς βάσει εκτιμήσεων των τηλεοπτικών σταθμών									
	2020			2021			2022		
	Ελάχιστο	Μέγιστο	Μ.Ο.	Ελάχιστο	Μέγιστο	Μ.Ο.	Ελάχιστο	Μέγιστο	Μ.Ο.
ALPHA	[15-25]%	[15-25]%	[15-25] %	[10-15] %	[15-25] %	[15-25] %	[15-25] %	[15-25] %	[15-25] %
ANTENNA	[15-25]%	[15-25]%	[15-25] %	[10-15] %	[15-25] %	[15-25] %	[10-15] %	[15-25] %	[15-25] %
OPEN	[5-10]%	[10-15]%	[5-10] %	[5-10] %	[10-15] %	[5-10] %	[0-5] %	[10-15] %	[5-10] %
ΣΚΑΪ	[10-15]%	[15-25]%	[15-25] %	[10-15] %	[15-25] %	[15-25] %	[10-15] %	[15-25] %	[15-25] %
STAR	[15-25]%	[15-25]%	[15-25] %	[10-15] %	[15-25] %	[15-25] %	[10-15] %	[15-25] %	[15-25] %
MEGA	[5-10]%	[10-15]%	[5-10] %	[5-10] %	[15-25] %	[10-15] %	[10-15] %	[15-25] %	[15-25] %
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	[0-5]%	[5-10]%	[0-5] %	[0-5] %	[5-10] %	[0-5] %	[0-5] %	[5-10] %	[0-5] %
EPT	[0-5]%	[5-10]%	[0-5] %	[0-5] %	[5-10] %	[0-5] %	[0-5] %	[5-10] %	[0-5] %

Πηγή: Στοιχεία από απαντήσεις τηλεοπτικών σταθμών

ΑΠΟΡΡΗΤΟ

107. Από τα προαναφερθέντα προκύπτει ότι, κατά την εκτίμηση του συνόλου των καναλιών ελεύθερης λήψης πανελλαδικής εμβέλειας, το μερίδιο αγοράς της ΕΡΤ δεν ξεπερνά το [5-10]% στην υπό εξέταση περίοδο.

IV.4.2.5 Σύνοψη

108. Το μερίδιο που κατέχει η ΕΡΤ στην αγορά της τηλεόρασης, βάσει των προαναφερθέντων εναλλακτικών μεθόδων υπολογισμού που χρησιμοποίησε η Υπηρεσία, παρουσιάζεται συγκεντρωτικά στον κάτωθι Πίνακα:

Πίνακας 6. Μερίδιο αγοράς ΕΡΤ βάσει διακριτών μεθόδων υπολογισμού / εκτιμήσεως			
	2020	2021	2022

Έσοδα από διαφημίσεις	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%
Τηλεθέαση	[10-15]%	[10-15]%	[10-15]%
Αριθμός τηλεοπτικών μηνυμάτων	[5-10]%	[5-10]%	[5-10]%
Εκτιμήσεις Σταθμών (Μ.Ο.)	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%

109. Είναι εμφανές ότι από τα εν λόγω στοιχεία ότι η ΕΡΤ διαθετεί – υπό οιαδήποτε υπολογιστική προσέγγιση – πολύ μικρό μερίδιο έναντι των ανταγωνιστών της και ως εκ τούτου δεν μπορεί να υποστηριχθεί ο ισχυρισμός ότι η ΕΡΤ (διαμέσου των καναλιών της ΕΡΤ1, ΕΡΤ2 και ΕΡΤ3) κατέχει δεσπόζουσα θέση στη σχετική αγορά της λιανικής παροχής τηλεοπτικών υπηρεσιών, όπως θα καταδειχθεί και κατωτέρω.

IV.4.3. Αγοραστική δύναμη των τηλεοπτικών σταθμών ελεύθερης λήψης εθνικής εμβέλειας στην αγορά εκχώρησης/απόκτησης δικαιωμάτων μετάδοσης κινηματογραφικών ταινιών

110. Προκειμένου να εκτιμήσει την αγοραστική δύναμη της ΕΡΤ έναντι των ανταγωνιστών της στην ανάντη αγορά απόκτησης δικαιωμάτων μετάδοσης κινηματογραφικών ταινιών, η Υπηρεσία διερεύνησε το ύψος των δαπανών για την προμήθεια του δικαιώματος αναπαραγωγής τηλεοπτικών/κινηματογραφικών ταινιών ανά ανεξάρτητοπρομηθευτή (διανομέα) στις οποίες προέβησαν οι τηλεοπτικοί σταθμοί ελεύθερης λήψης πανελλαδικής εμβέλειας κατά την τριετία 2020-22. Οι απαντήσεις των σταθμών χρησιμοποιήθηκαν για να γίνουν δύο (2) διακριτές παρουσιάσεις αποτελεσμάτων. Στην πρώτη περίπτωση παρουσιάζεται η Συνολική Δαπάνη ανά σταθμό και ανά έτος αναφοράς για αγορά ταινιών από όλες τις εταιρίες διανομής με βάση τις απαντήσεις του συνόλου των τηλεοπτικών καναλιών¹⁵⁹ και στην δεύτερη περίπτωση παρουσιάζεται η Δαπάνη ανά σταθμό και ανά έτος αναφοράς για αγορά ταινιών μόνο από τις εταιρίες διανομής, τις οποίες η καταγγέλλουσα κατατάσσει στους ανταγωνιστές της¹⁶⁰. Οι απαντήσεις των σταθμών συνοψίζονται στους κάτωθι Πίνακες και στα αντίστοιχα σχετικά Διαγράμματα:

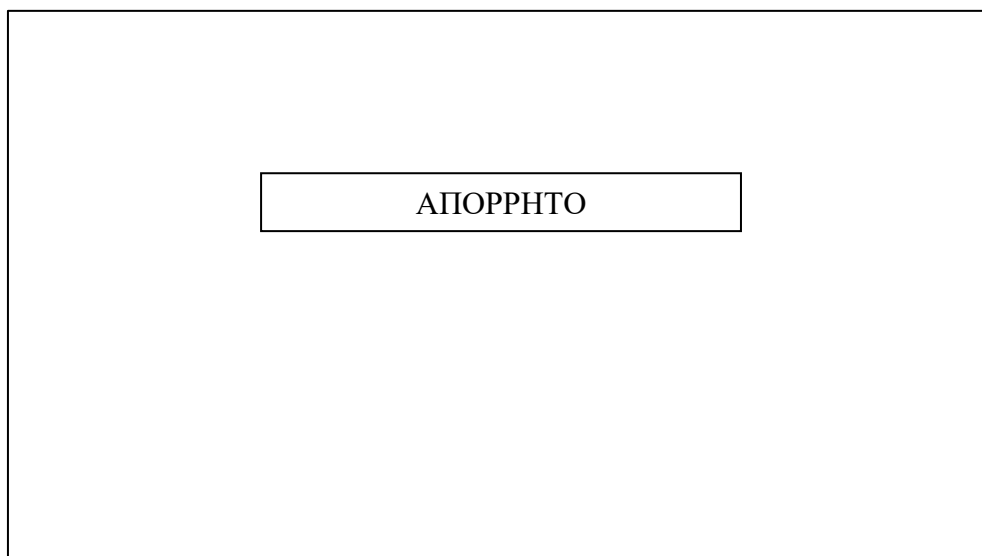
Πίνακας 7. Συνολική Δαπάνη για προμήθεια ταινιών ανά τηλεοπτικό σταθμό						
	2020		2021		2022	
	€	%	€	%	€	%
ALPHA	[...]	[15-25] %	[...]	[10-15] %	[...]	[15-25] %
ANTENNA	[...]	[5-10] %	[...]	[5-10] %	[...]	[10-15] %
OPEN	[...]	[10-15] %	[...]	[5-10] %	[...]	[5-10] %
ΣΚΑΪ	[...]	[5-10] %	[...]	[5-10] %	[...]	[5-10] %
STAR	[...]	[35-45] %	[...]	[35-45] %	[...]	[35-45] %
MEGA	[...]	[10-15] %	[...]	[10-15] %	[...]	[10-15] %

¹⁵⁹ Πρόκειται για τις εξής: [...].

¹⁶⁰ Η καταγγέλλουσα παραθέτει σχετική κατάσταση 16 εταιρειών/διανομέων στη σελ. 6-7 της καταγγελίας της. Βλ. παρ. 32.

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	[...]	[0-5] %	[...]	[0-5] %	[...]	[0-5] %
ΕΡΤ	[...]	[0-5] %	[...]	[0-5] %	[...]	[0-5] %
Σύνολα	[...]	100%	[...]	100%	[...]	100%

Πηγή: Στοιχεία από απαντήσεις τηλεοπτικών σταθμών

Πίνακας 8. Δαπάνη για προμήθεια ταινιών ανά τηλεοπτικό σταθμό από ανταγωνίστριες της καταγγέλλουσας						
	2020		2021		2022	
	€	%	€	%	€	%
ALPHA	[...]	[35-45] %	[...]	[35-45] %	[...]	[35-45] %
ANTENNA	[...]	[0-5] %	[...]	[0-5] %	[...]	[0-5] %
OPEN	[...]	[10-15] %	[...]	[0-5] %	[...]	[0-5] %
ΣΚΑΪ	[...]	[0-5] %	[...]	[0-5] %	[...]	[15-25] %
STAR	[...]	[25-35] %	[...]	[35-45] %	[...]	[25-35] %
MEGA	[...]	[0-5] %	[...]	[0-5] %	[...]	[0-5] %
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	[...]	[0-5] %	[...]	[0-5] %	[...]	[0-5] %
ΕΡΤ	[...]	[10-15] %	[...]	[10-15] %	[...]	[0-5] %
Σύνολα	[...]	100%	[...]	100%	[...]	100%

Πηγή: Στοιχεία από απαντήσεις τηλεοπτικών σταθμών

ΑΠΟΡΡΗΤΟ

111. Από τα παραπάνω στοιχεία διαπιστώνεται ότι η συμμετοχή της ΕΡΤ στη συνολική δαπάνη των τηλεοπτικών σταθμών ελεύθερης λήψης πανελλαδικής εμβέλειας για την προμήθεια ταινιών είναι πολύ μικρή και βαίνει μειούμενη, ήτοι [0-5%] % το έτος 2020, [0-5]% το έτος 2021 και [0-5] % το έτος 2022. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση που υπολογιστεί η συμμετοχή της ΕΡΤ μόνο στη δαπάνη των 16 εταιρειών που η ίδια αναφέρει ως ανταγωνιστές της, καθώς ανέρχεται σε [10-15]% το έτος 2020, [10-15]% το έτος 2021 και μόλις [0-5]% το έτος 2022.
112. Επομένως, με βάση την προαναφερθείσα ανάλυση και τα μερίδια δαπάνης για την προμήθεια ταινιών, η ΕΡΤ δεν εμφανίζεται να διαθέτει σημαντική ισχύ στην αγορά ταινιών ως πελάτης/αγοραστής, αφού η δαπάνη της στην εν λόγω αγορά είναι πάρα πολύ μικρή τόσο σε απόλυτο μέγεθος, όσο και ως ποσοστό επί του συνόλου.

IV.5. ΕΥΡΗΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΚΑΤΑΓΓΕΛΟΜΕΝΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ

IV.5.1. Στοιχεία της AMA FILMS

113. Η καταγγέλλουσα, στην προσπάθειά της να στοιχειοθετήσει το περιεχόμενο της καταγγελίας της και δη την κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης στην οποία προέβη η ΕΡΤ μετερχόμενη πρακτικές διακριτικής μεταχείρισης και αποκλεισμού της από την αγορά, παρουσιάζει το ιστορικό της συνεργασίας της με την ΕΡΤ από το 2011 μέχρι και το 2019 με ποσοτικούς όρους δηλ. αριθμό ταινιών και τίμημα συμβάσεως και το αντιπαραβάλλει με τα στοιχεία των λοιπών συνεργασιών της ΕΡΤ με εταιρίες διανομής. Τα στοιχεία αυτά παρατίθενται συνοπτικά στον κάτωθι Πίνακα:

Πίνακας 9. Υπογραφείσες Συμβάσεις μεταξύ ΕΡΤ και Εταιριών Διανομής											
		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Σύνολο 2011-2019
1	AMA FILMS	Αρ. Ταινιών Ποσό (€)	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]
2	Feelgood Entertainment AE	Αρ. Ταινιών Ποσό (€)	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]
3	Film Trade ΕΠΕ	Αρ. Ταινιών Ποσό (€)	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]
4	Ζήνος Παναγιωτίδης Κινημ. Υπηρεσίες ΑΕ (Rosebud.21)	Αρ. Ταινιών Ποσό (€)	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]
5	Seven Group Ψυχαγωγική ΑΕ (Seven Films)	Αρ. Ταινιών Ποσό (€)	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]
6	Strada Films Οπτικοακουστικές	Αρ. Ταινιών Ποσό (€)	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]
7	Σπέντζος-Μανιάτης ΑΕ (Σπέντζος Φιλμ ΑΕ)	Αρ. Ταινιών Ποσό (€)	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]
8	Tanweer Alliances SA	Αρ. Ταινιών Ποσό (€)	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]
9	Videorama ΜΕΠΕ (Weirdwave)	Αρ. Ταινιών Ποσό (€)	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]
10	Καβαδάτου Ελ. Στυλιανή (Carousel Films)	Αρ. Ταινιών Ποσό (€)	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]
11	Σοφία Αγγελίδου (One from the Heart)	Αρ. Ταινιών Ποσό (€)	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]
12	Κυριακή Γεωργοπούλου και ΣΙΑ ΟΕ	Αρ. Ταινιών Ποσό (€)	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]
	Σύνολα κατ' έτος	Αρ. Ταινιών Ποσό (€)	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]	[...] [...]

114. Σύμφωνα με τα ως άνω στοιχεία, το κατ' έτος μερίδιο της καταγγέλλουσας στο ποσό δαπάνης της καταγγελλόμενης, σε σχέση με αυτό των λοιπών συνεργαζόμενων διανομέων, βάσει των υπογραφεισών συμβάσεων, αποτυπώνεται στον κάτωθι Πίνακα και στο αντίστοιχο Διάγραμμα:

Πίνακας 10. Ποσό συμβάσεων ΕΡΤ: Ποσοστιαία κατ' έτος κατανομή μεριδίου AMA FILMS και λοιπών εταιριών διανομής										
		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
1	AMA FILMS	[45-55]%	[...]	[...]	[10-15]%	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[10-15]%	[...]
2	Feelgood Entertainment AE	[10-15]%	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[15-25]%	[10-15]%	[...]
3	Film Trade ΕΠΕ	[25-35]%	[...]	[...]	[15-25]%	[15-25]%	[25-35]%	[...]	[5-10]%	[...]
4	Ζήνος Παναγιωτίδης Κινημ. Υπηρεσίες ΑΕ (Rosebud.21)	[10-15]%	[15-25]%	[...]	[25-35]%	[...]	[...]	[5-10]%	[10-15]%	[...]
5	Seven Group Ψυχαγωγική ΑΕ (Seven Films)	[...]	[55-65]%	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[10-15]%	[...]
6	Strada Films Οπτικοακουστικές Επιχειρήσεις ΕΠΕ	[...]	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[15-25]%	[...]	[15-25]%	[10-15]%	[...]
7	Σπέντζος-Μανιάτης ΑΕ (Σπέντζος Φιλμ ΑΕ)	[...]	[...]	[...]	[15-25]%	[...]	[35-45]%	[...]	[...]	[...]
8	Tanweer Alliances SA	[...]	[...]	[...]	[...]	[15-25]%	[...]	[...]	[...]	[...]
9	Videorama ΜΕΠΕ (Weirdwave)	[...]	[...]	[...]	[...]	[15-25]%	[...]	[25-35]%	[10-15]%	[...]
10	Καβαδάτου Ελ. Στυλιανή (Carousel Films)	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[10-15]%	[...]	[5-10]%	[...]
11	Σοφία Αγγελίδου (One from the Heart)	[...]	[...]	[...]	[...]	[5-10]%	[10-15]%	[...]	[...]	[...]
12	Κυριακή Γεωργοπούλου και ΣΙΑ ΟΕ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[5-10]%	[...]
	Σύνολα	100%	100%	[...]	100%	100%	100%	100%	100%	[...]

ΑΠΟΡΡΗΤΟ

115. Οι κατανομές των μεριδίων ποσού συμβάσεων για την καταγγέλλουσα και τις ανταγωνίστριες εταιρίες σωρευτικά για την περίοδο 2011-2019 αποτυπώνονται στον κάτωθι Πίνακα και στο αντίστοιχο Διάγραμμα:

Πίνακας 11. Κατανομή ποσών συμβάσεων μεταξύ ΕΡΤ και Εταιριών Διανομής		2011-2019	
1	AMA FILMS	[...]	[15-25]%
2	Feelgood Entertainment AE	[...]	[5-10]%
3	Film Trade ΕΠΕ	[...]	[10-15]%
4	Ζήνος Παναγιωτίδης Κινημ. Υπηρεσίες ΑΕ (Rosebud.21)	[...]	[10-15]%
5	Seven Group Ψυχαγωγική ΑΕ (Seven Films)	[...]	[10-15]%
6	Strada Films Οπτικοακουστικές Επιχειρήσεις ΕΠΕ	[...]	[10-15]%
7	Σπέντζος-Μανιάτης ΑΕ (Σπέντζος Φιλμ ΑΕ)	[...]	[5-10]%
8	Tanweer Alliances SA	[...]	[0-5]%
9	Videorama ΜΕΠΕ (Weirdwave)	[...]	[5-10]%
10	Καβαδάτου Ελ. Στυλιανή (Carousel Films)	[...]	[0-5]%
11	Σοφία Αγγελίδου (One from the Heart)	[...]	[0-5]%
12	Κυριακή Γεωργοπούλου και ΣΙΑ ΟΕ	[...]	[0-5]%
	Σύνολο	[...]	100%

ΑΠΟΡΡΗΤΟ

116. Από τα ανωτέρω προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα:

(α) Η ΕΡΤ συνεργάζεται με πληθώρα εταιριών διανομής.

(β) Καμία από τις εταιρίες διανομής για τις οποίες προσκομίζει στοιχεία η καταγγέλλουσα δεν έχει συνεχόμενες συμβάσεις για όλη την περίοδο 2011-2019. Μάλιστα, σε κάποιες περιπτώσεις, μεσολαβούν τρία (3) και πλέον έτη μεταξύ δύο διαδοχικών συμβάσεων με την ίδια εταιρία (επί παραδείγματι με την [...] και την [...] υπάρχει κενό έξι (6) ετών μεταξύ δύο διαδοχικών συνεργασιών). Ως εκ τούτου, δεν φαίνεται να επιρρωνύεται από τα προσκομισθέντα ο ισχυρισμός της καταγγέλλουσας ότι «[ό]πως προκύπτει από τις δημοσιεύσεις στην Διαύγεια άλλοι ανταγωνιστές μας έχουν συνεχόμενες συμβάσεις»¹⁶¹. Όσον αφορά στο έτος 2013, η ίδια η καταγγέλλουσα αναφέρει ότι ενώ είχε συμφωνηθεί με την ΕΡΤ παραχώρηση ταινιών, το ξαφνικό κλείσιμό της

¹⁶¹ Βλ. σελ. 16 της καταγγελίας.

διέκοψε τη συνεργασία, κάτι που συνέβη και με τις υπόλοιπες εταιρίες του κλάδου¹⁶², για το δε έτος 2019 η ΕΡΤ δεν προμηθεύτηκε ταινίες από καμία εταιρεία¹⁶³.

(γ) Η AMA FILMS για την περίοδο 2011-2019 κατέχει την πρώτη θέση, με μερίδιο που αντιστοιχεί σε [15-25]%, σε αξία συμβάσεων με την ΕΡΤ σε σχέση με τις λοιπές εταιρίες διανομής, με τέσσερις (4), ωστόσο, εξ αυτών (ήτοι τις [...]) να διαθέτουν εξίσου υψηλά συμβόλαια με την ΕΡΤ κυμαινόμενα μεταξύ [10-15]% - [10-15]%.

(δ) Η εξέλιξη των συνεργασιών της ΕΡΤ με τις εταιρίες του κλάδου φαίνεται να ακολουθεί πτωτική πορεία όσον αφορά το ποσό ανά σύμβαση με κάθε εταιρεία, αλλά αυξητική πορεία όσον αφορά τον συνολικό αριθμό συνεργαζομένων εταιριών κατ' έτος, ενώ από το 2014 παρουσιάζεται έναρξη συνεργασιών με εταιρίες με τις οποίες δεν υπήρχε συνεργασία της καταγγελλόμενης κατά τα έτη 2011-2013, πάντα με βάση τα στοιχεία που προσκομίζει η καταγγέλλουσα. Αναλυτικά, τα έτη 2011 και 2012 ο αριθμός των συνεργαζομένων με την ΕΡΤ εταιριών κατ' έτος ήταν τέσσερις (4) και τρεις (3) αντίστοιχα, ενώ για τα έτη μετά το 2013 ήταν: πέντε (5) εταιρίες το 2014, έξι (6) το 2015, τέσσερις (4) το 2016, πέντε (5) το 2017 και εννέα (9) το 2018 (δηλαδή υπερδιπλάσιος αριθμός συνεργασιών το 2018 σε σχέση με αυτόν του 2011, ενώ το συνολικό ποσό των συμβάσεων ήταν μόλις 5% μεγαλύτερο σε σχέση με αυτό του 2011).

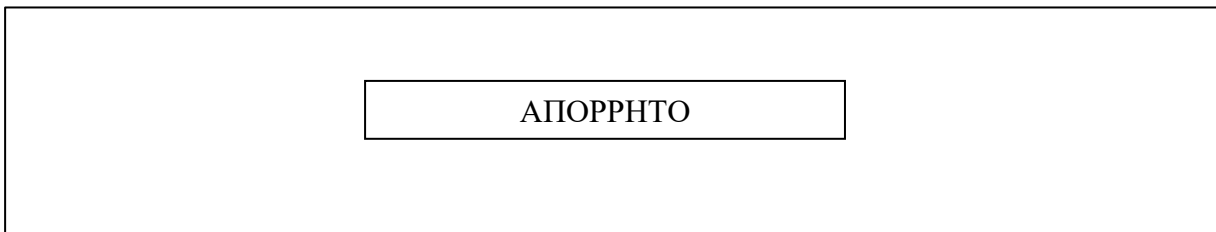
117. Συνεπώς, με βάση την ανωτέρω ανάλυση των προσκομισθέντων από την ίδια την καταγγέλλουσα στοιχείων, δεν φαίνεται να προκύπτει από μέρους της ΕΡΤ κάποια διαφοροποιημένη αντιμετώπιση της AMA FILMS σε σχέση με τις λοιπές εταιρίες διανομής που η ίδια η AMA FILMS κατατάσσει στους ανταγωνιστές της κατά την περίοδο 2011-2019, ούτε και κάποιο συγκεκριμένο μοτίβο (pattern) συνεργασίας της ΕΡΤ με συγκεκριμένους προμηθευτές της αγοράς.

IV.5.2. Θέση της ΕΡΤ

¹⁶² Σημειώνεται ότι για το πριν την 11.06.2013 ιστορικό των γεγονότων που αφορούν στη συνεργασία ΕΡΤ / AMA FILMS, η ΕΡΤ ισχυρίζεται ότι αυτό δεν δεσμεύει τη σημερινή εταιρεία ή δεν δύναται να χρησιμοποιηθεί ως προηγούμενο. Βλ. σελ. 18 της υπ' αριθ. πρωτ. 1714/23.2.2023 επιστολής της ΕΡΤ όπου αναφέρεται επί λέξει ότι: «[...] Αναφορικά με τους ισχυρισμούς της καταγγέλλουσας για τη δήθεν διακοπή της συνεργασίας της με την ΕΡΤ από το 2011 και εφεξής, σημειώνεται ότι η Ε.Ρ.Τ. Α.Ε., που ιδρύθηκε με το Ν. 4173/2013, όπως ισχύει, ξεκίνησε τη λειτουργία της με την εκπομπή προγράμματος μέσω του τηλεοπτικού σταθμού ΝΕΡΙΤ στις 04.05.2014. Όπως είναι ευρύτατα γνωστό, ο προϋφιστάμενος δημόσιος ραδιοτηλεοπτικός οργανισμός, ήταν η ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «Ελληνική Ραδιοφωνία Τηλεόραση Ανώνυμη Εταιρία (ΕΡΤ- Α.Ε)», η οποία είχε συσταθεί, δυνάμει των διατάξεων του Ν. 1730/1987 (ΦΕΚ Α 145/18.8.1987) και η οποία καταργήθηκε στις 11.06.2013 με την υπ' αριθμ. οικ: 02/11.06.2013 ΚΥΑ του Υφυπουργού στον Πρωθυπουργό και του Υπουργού Οικονομικών (ΦΕΚ 1414/Β/11.6.2013). Καθολικός διάδοχος της καταργηθείσας εταιρείας, η οποία βρίσκεται έκτοτε σε ειδική διαχείριση, είναι το Ελληνικό Δημόσιο και όχι η εταιρεία της, που της προαναφέρθηκε, συστήθηκε με το Ν. 4173/2013, της ισχύει. Από της παραπάνω διατάξεις αποδεικνύεται ότι η καταργηθείσα ΕΡΤ- Α.Ε, που είχε ιδρυθεί με τον Ν. 1730/1987, ήταν διαφορετικό νομικό πρόσωπο από την σημερινή Ε.Ρ.Τ. Α.Ε. και συνεπώς σε ό,τι αφορά γεγονότα που επικαλείται η καταγγέλλουσα για το χρονικό διάστημα πριν της 11.06.2013, ημερομηνία κατάργησής της ΕΡΤ- Α.Ε, δεν δεσμεύουν τη σημερινή εταιρεία ή δεν δύναται να χρησιμοποιηθούν ως προηγούμενο». Η έμφαση της καταγγελλόμενης.

¹⁶³ Βλ. σελ. 13 της καταγγελίας, όπου η καταγγέλλουσα ισχυρίζεται ότι η ΕΡΤ δεν προμηθεύτηκε ταινίες το 2019 από τις εταιρίες του κλάδου λόγω της πανδημίας και της σχετικής αναστάτωσης που αυτή προκάλεσε.

118. Η ΕΡΤ υποστηρίζει, καταρχήν, ότι έχει το απόλυτο δικαίωμα διαμόρφωσης του προγράμματός της και την πλήρη ελευθερία σύνθεσης αυτού αναλόγως των εκάστοτε αναγκών της, προκειμένου να εξυπηρετήσει τους εκ του νόμου σκοπούς της, ενώ επίσης επικαλείται ότι «[δ]εν έχει συνάψει συμφωνία μίσθωσης με την καταγγέλλουσα, **μόνο κατά τη τελευταία διετία**, δεδομένου ότι με βάση συμβάσεις προηγούμενων ετών μεταξύ της τελευταίας και της ΕΡΤ είχαν εξασφαλιστεί δικαιώματα μετάδοσης των ταινιών της έως τις αρχές του έτους 2021[...]», προσκομίζοντας σχετικά τις συμβάσεις συνεργασίας της με την AMA FILMS για τα έτη 2016-2020. Επισημαίνει δε μετ' επιτάσεως «[ό]τι δεν υπάρχει ουδεμία υποχρέωση, απορρέουσα από διάταξη νόμου, με βάση την οποία η ΕΡΤ να υποχρεούται να προμηθεύεται Ταινίες από το σύνολο των προμηθευτών διανομέων της χώρας κάθε έτος! Αντίθετα, κάθε τηλεοπτική περίοδο (σεζόν) η ΕΡΤ επιλέγει τις καταλληλότερες ταινίες, κατά την κρίση της και ανάλογα με τον σχεδιασμό του προγράμματός της, ο οποίος πρέπει να καλύπτει το σύνολο των προτιμήσεων του κοινού της [...]»¹⁶⁴. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με την καταγγελλόμενη, η ΕΡΤ δεν έχει δεσπόζουσα θέση βάσει των μεριδίων της (ποσοστά στη διαφημιστική αγορά και στην τηλεθέαση) στη «λιανική αγορά τηλεοπτικού περιεχομένου σε τελικούς καταναλωτές» ούτε και αποτελεί το μοναδικό αγοραστή της καταγγέλλουσας δεδομένου ότι «οι συνδρομητικές πλατφόρμες και τα υπόλοιπα κανάλια εθνικής εμβέλειας δεν εμποδίζονται να τις προμηθευτούν από κάποιου είδους «παράθυρο» τηλεθέασης, στο οποίο να πρέπει υποχρεωτικά να παρεμβάλλεται η προβολή από την ΕΡΤ και να έπονται οι άλλες προβολές».
119. Από τα προσκομισθέντα από την ΕΡΤ στοιχεία προκύπτει μία κατάσταση συμβάσεων συνεργασίας με την AMA FILMS που καλύπτει το χρονικό διάστημα 2015-2020, των οποίων τα ποσά και η διάρκεια αποτυπώνονται στο κάτωθι διάγραμμα:

120. Σύμφωνα με τα ανωτέρω στοιχεία και με βάση τη διάρκεια ισχύος των μεταξύ τους συμβάσεων μίσθωσης προγράμματος, προκύπτει ότι η συνεργασία της ΕΡΤ με την AMA FILMS είναι διαρκής και αδιάλειπτη από το έτος 2016 έως και το τέλος του έτους 2020. Από το περιεχόμενο των συμβάσεων καθίσταται εμφανές ότι αφενός μεν το 2019, έτος κατά το οποίο η καταγγέλλουσα αναφέρει ότι η καταγγελλόμενη δεν υπέγραψε καμία σύμβαση με εταιρεία του κλάδου – ούτε με την ίδια – ήταν σε ισχύ δύο (2) συμβάσεις της με την AMA FILMS (η μία είχε υπογραφεί το 2017 και η άλλη το 2018, αμφότερες με διετή διάρκεια ισχύος), αφετέρου δε το 2020, έτος στο οποίο η καταγγέλλουσα διαμαρτύρεται ότι δεν υπέγραψε η ΕΡΤ καμία σύμβαση μαζί της, ήταν σε ισχύ,

¹⁶⁴ Βλ. σελ. 16επ. της υπ' αριθ. πρωτ. 1714/23.2.2023 επιστολής της ΕΡΤ, η έμφαση της καταγγελλόμενης.

καθόλη τη διάρκεια του εν λόγω έτους, παλαιότερη μεταξύ τους σύμβαση (υπογραφέισα στο τέλος του 2018 με διετή διάρκεια ισχύος).

121. Αναφορικά με την αιτίαση της καταγγέλλουσας ότι κατά την διετία 2020-22 ουδέποτε η ΕΡΤ ανταποκρίθηκε «[...] σε αίτημα μας για προμήθεια νέων ταινιών παρά τις τηλεφωνικές μας οχλήσεις και τα μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που τους αποστείλαμε, ενημερώνοντας για τις νέες ταινίες της ταινιοθήκης μας [...]»¹⁶⁵, η ΕΡΤ προκαταρκτικά αναφέρει ότι οι επιλογές της για τα έτη 2020 και 2021 «[κ]αθορίστηκαν από τις ελλείψεις σε κατηγορίες περιεχομένου (τυπολογίες). Οι ελλείψεις αυτές συνίσταντο ιδίως σε εμπορικές ταινίες, παιδικές/οικογενειακές, επετειακές (για Χριστούγεννα και Πάσχα) ύστερα από τον ανασχεδιασμό της φυσιογνωμίας των καναλιών [...]», σημειώνει δε περαιτέρω ότι «[α]ναφορικά με το έτος 2020, υπήρχε μεγάλη διαθεσιμότητα μισθωμένων (προ του 2020) από την ΕΡΤ αμιγώς καλλιτεχνικών ταινιών, η μετάδοση των οποίων έπρεπε να προγραμματιστεί στη συγκεκριμένη τηλεοπτική περίοδο, καθώς η χρονική περίοδος για την οποία τα δικαιώματα είχαν εξασφαλισθεί ήταν σε εξέλιξη με τη λήξη τους να επίκειται [...]»¹⁶⁶. Για δε το έτος 2022, αφενός προβάλλει ως καθοριστικό παράγοντα προμήθειας περιεχομένου το προϋπολογισθέν κόστος, αφετέρου επισημαίνει ότι «[Σ]τις αρχές του 2022 είχαμε ζητήσει από τον κ. Στεργιάκη να μας αποστείλει τις διαθεσιμότητές του σε τίτλους ταινιών, όμως η εν λόγω επικοινωνία δεν κατέληξε σε συμφωνία, καθώς εντός του 2022 η ΕΡΤ προέβη σε απόκτηση δικαιωμάτων μετάδοσης μικρού αριθμού ταινιών που αφορούσαν κυρίως επετειακές ταινίες, σύμφωνα με τις ανάγκες του προγράμματος αυτής»¹⁶⁷. Σημειώνεται ότι ο εν λόγω ισχυρισμός επιβεβαιώνεται από το από 18.1.2022 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που προσκομίζει η ίδια καταγγέλλουσα¹⁶⁸ στο οποίο η ΕΡΤ φαίνεται πράγματι να απευθύνει ερώτημα στην AMA FILMS αιτούμενη επιβεβαίωση της διαθεσιμότητας των ταινιών, που η τελευταία της είχε προτείνει με το από 15.9.2021 ηλεκτρονικό της μήνυμα, χωρίς ωστόσο να προσκομίζεται περαιτέρω συνέχεια της σχετικής επικοινωνίας.
122. Καταληκτικά, επισημαίνεται ότι ήδη συνήφθη και βρίσκεται σε ισχύ η από 5.10.2023 Σύμβαση της ΕΡΤ με την AMA FILMS, διάρκειας από 15.9.2023 έως 14.3.2025, για απόκτηση δικαιωμάτων μετάδοσης στην ελεύθερη τηλεόραση και ανάρτησης στην πλατφόρμα ERTFLIX δέκα έξι (16) ξένων κινηματογραφικών έργων συνολικής δαπάνης 67.200,00 Ευρώ¹⁶⁹.

¹⁶⁵ Βλ. σελ. 15 της καταγγελίας.

¹⁶⁶ Βλ. σελ. 13 της υπ' αρ. πρωτ. 1714/23.2.2023 επιστολής της ΕΡΤ, Πρβλ. και συν. 60 της καταγγελίας και δη από 8.9.2020 ηλεκτρονική αλληλογραφία μεταξύ της ΕΡΤ και της καταγγέλλουσας από την οποία αφενός διαφαίνεται ήδη υπάρχουσα αλλά και πνεύμα μελλοντικής συνεργασίας από αμφοτέρα τα μέρη αφετέρου γίνεται πρόσκληση από την ΕΡΤ προς την καταγγελλόμενη για υποβολή πρότασης παραχώρησης δικαιωμάτων εκμετάλλευσης των ταινιών σινεφίλ εμπορίας της καταγγελλόμενης στο πλαίσιο σχεδιασμού του προγράμματός της καταγγέλλουσας για την πλατφόρμα της ERTflix.

¹⁶⁷ Βλ. σελ. 15 της υπ' αριθ. πρωτ. 1714/23.2.2023 επιστολής της ΕΡΤ.

¹⁶⁸ Βλ. υπ. αριθ. 64 συνημμένο της καταγγελίας.

¹⁶⁹ Βλ. υπ' αριθ. πρωτ. 910/14.2.2024 νέα ενημερωτική επιστολή της ΕΡΤ μετά των συνημμένων της (υπ' αριθ. 751/28.8.2023 ορθή επανάληψη εισήγησης προς το ΔΣ της ΕΡΤ, υπ' αριθ. 341/7.9.2023 πρακτικό ΔΣ της ΕΡΤ και υπ' αριθ. 702/5.10.2023 σύμβαση μίσθωσης προγράμματος μεταξύ ΕΡΤ και AMA FILMS).

IV.5.3. Συνεργασία με λοιπούς τηλεοπτικούς σταθμούς ελεύθερης λήψης εθνικής εμβέλειας

123. Η Υπηρεσία διερεύνησε απευθυνόμενη στους λοιπούς τηλεοπτικούς σταθμούς ελεύθερης λήψης πανελλαδικής εμβέλειας αν από το έτος 2016 και εντεύθεν έχουν συνάψει σύμβαση συνεργασίας ή έχουν προβεί σε επικοινωνίες με πρόθεση συνεργασίας με την καταγγέλλουσα. Από τη σχετική έρευνά της προέκυψε ότι το σύνολο των εν λόγω σταθμών δεν έχει συνεργαστεί με την AMA FILMS. Μόνο [...] απάντησε ότι έχει έρθει σε επικοινωνία με την AMA FILMS άπαξ στο παρελθόν, και δη την άνοιξη του έτους 2020, η συνεργασία, ωστόσο, δεν πραγματοποιήθηκε και ο τηλεοπτικός σταθμός απέσυρε το ενδιαφέρον του διότι «[ο] υλικός φορέας εγγραφής της ταινίας δεν πληρούσε τις τεχνικές προδιαγραφές μετάδοσης από τον σταθμό [...]» και λόγω των συνθηκών της πανδημίας η AMA FILMS δεν ήταν σε θέση να πληροφορήσει τον σταθμό «[ε]άν ήταν εφικτό και εάν ναι πόσο χρόνο θα απαιτούσε μία αναπαραγωγή εγγραφής της ταινίας σε άλλο υλικό φορέα [...]»¹⁷⁰. Η AMA FILMS αντιπρότεινε κάποιους άλλους τίτλους ταινιών που θα μπορούσε να προμηθεύσει ως «πακέτο ταινιών», δηλώνοντας ότι δεν μπορεί να συζητήσει πώληση μιας μεμονωμένης ταινίας, αλλά οι ταινίες αυτές κρίθηκαν από [...] ως μη ενδιαφέρουσες προς ένταξη στο πρόγραμμα του σταθμού με αποτέλεσμα να μην ευοδωθεί η προσέγγιση συνεργασίας.

V. ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ

V.1. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

124. Σύμφωνα με το άρθρο 37 παρ. 2 του Ν. 3959/2011, ως ισχύει, προφανώς αβάσιμες καταγγελίες για παραβάσεις των άρθρων 1, 1Α και 2 καθώς και των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ τίθενται στο αρχείο της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού (εφεξής «ΓΔΑ») με πράξη του Προέδρου της Επιτροπής Ανταγωνισμού, ύστερα από εισήγηση της ΓΔΑ, χωρίς συζήτηση. Εξάλλου, σύμφωνα με το άρθρο 36 παρ. 4 του Ν. 3959/2011, εάν από την αξιολόγηση των στοιχείων και των ισχυρισμών που περιλαμβάνονται στην καταγγελία δεν προκύπτουν ενδείξεις παράβασης των άρθρων 1, 1Α και 2, καθώς και των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ, η εξεταζόμενη καταγγελία λογίζεται ως προφανώς αβάσιμη κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 37 παρ. 2.
125. Οι καταγγέλλοντες καλούνται να εκθέσουν λεπτομερώς τα πραγματικά περιστατικά από τα οποία, κατά τη γνώμη τους, τεκμηριώνεται παραβίαση των άρθρων 1, 2 του Ν. 3959/2011 ή/και 101 ή 102 ΣΛΕΕ¹⁷¹. Περαιτέρω, καλούνται να περιγράψουν τα αποτελέσματα που αναμένουν σε συνέχεια της παρέμβασης της ΕΑ αναφορικά με τις καταγγελλόμενες πρακτικές στο πλαίσιο των εξουσιών που διαθέτει δυνάμει του άρθρου 25 του Ν. 3959/2011 σε περίπτωση διαπίστωσης παράβασης των άρθρων 1, 2 του Ν. 3959/2011 ή/και 101 ή 102 ΣΛΕΕ.

¹⁷⁰ Βλ. υπ' αριθ. πρωτ. 1570/17.2.2023 επιστολή του [...].

¹⁷¹ Σύμφωνα με το υπόδειγμα του σχετικού Εντύπου Καταγγελίας και τη συνοδευτική από 11.9.2012 επεξηγηματική Ανακοίνωση της ΕΑ περί του τύπου και του τρόπου υποβολής των ενώπιόν της καταγγελιών <https://www.epant.gr/nomothesia/nomothesia-antagonismou/kataggelies.html>.

126. Σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν. 3959/2011, κατά τη διαδικασία ενώπιον της ΕΑ για την εφαρμογή των άρθρων 1 και 2, καθένας φέρει το βάρος απόδειξης των ισχυρισμών του. Συναφώς, σύμφωνα με την ενωσιακή νομολογία, το βάρος απόδειξης της καταγγελλόμενης παράβασης εναπόκειται στον καταγγέλλοντα¹⁷². Οσάκις μία καταγγελία δεν είναι σε θέση να αποδείξει τους προβαλλόμενους με αυτή ισχυρισμούς, είναι δυνατόν να απορριφθεί εξ αυτού του λόγου¹⁷³, δίχως πάντως να αποκλείεται η ΕΑ να επανέλθει επί του εν λόγω φακέλου¹⁷⁴. Για να απορρίψει μια καταγγελία, η ΕΑ δεν είναι υποχρεωμένη να λάβει υπόψη της περιστάσεις που δεν τίθενται υπόψη της από τον καταγγέλλοντα και οι οποίες θα μπορούσαν να προκύψουν μόνο μετά από ειδικότερη διερεύνηση¹⁷⁵. Συναφώς, η ΕΑ δεν υποχρεούται να διενεργήσει έρευνα προκειμένου να διαπιστώσει την ακρίβεια των ισχυρισμών του καταγγέλλοντος, αλλά αρκεί να εξετάζει προσεκτικά τα πραγματικά και νομικά στοιχεία που της γνωστοποιούνται, προκειμένου να εκτιμήσει αν τα εν λόγω στοιχεία αποκαλύπτουν συμπεριφορά ικανή να νοθεύσει τον ανταγωνισμό¹⁷⁶. Σε περίπτωση δε που τα πραγματικά περιστατικά είναι αποδεδειγμένα, προχωρά στη διερεύνηση του κατά πόσο αυτά στοιχειοθετούν παράβαση του δικαίου του ανταγωνισμού¹⁷⁷.
127. Περαιτέρω, το ΔΕΕ έχει κρίνει ότι οι πληροφορίες τις οποίες επικαλείται ο καταγγέλλων πρέπει να είναι συγκεκριμένες, να στοιχειοθετούν τα πραγματικά περιστατικά τα οποία επικαλούνται και να υποδεικνύουν μια πιθανή παράβαση του δικαίου του ανταγωνισμού¹⁷⁸. Σύμφωνα δε με τη νομολογία, η ΕΑ δύναται να αξιολογεί την αποδεικτική ισχύ των προσκομιζόμενων στοιχείων και μεμονωμένα¹⁷⁹. Εξάλλου, αντικείμενο απόδειξης δεν αποτελούν όλοι οι ισχυρισμοί, τα πραγματικά περιστατικά τα οποία σχετίζονται με την υπόθεση ή τα γεγονότα, τα οποία θεμελιώνουν απλώς επιχειρήματα, αλλά μόνο αυτά τα οποία ασκούν ουσιώδη επιρροή στην έκβαση της υπόθεσης¹⁸⁰. Συναφώς, η ΕΑ δεν είναι υποχρεωμένη να τοποθετείται και να αποφαινεται επί όλων των επιχειρημάτων που προβάλλονται από τους καταγγέλλοντες προς υποστήριξη της καταγγελίας

¹⁷² Βλ. ενδεικτικά ΔΕΕ C-56/12P, *European Federation of Ink and Ink Cartridge Manufacturers (EFIM) κατά Επιτροπής* σκ. 71-72.

¹⁷³ Βλ. ενδεικτικά ΠΕΚ T-198/98, *Micro Leader Business κατά Επιτροπής*, σκ. 32-39, όπου κρίθηκε ότι το γεγονός ότι τα στοιχεία που είχαν προσκομισθεί δεν παρείχαν ενδείξεις για την ύπαρξη συμφωνίας ή εναρμονισμένης πρακτικής αρκούσε για την απόρριψη της καταγγελίας εξ αυτού του λόγου.

¹⁷⁴ Βλ. ΔΕΚ C- 298/83, *CICCE κατά Επιτροπής*, σκ. 21-29.

¹⁷⁵ Βλ. ΔΕφαΘ 4057/2018, σκ. 11, ΠΕΚ T-319/99, *FENIN κατά Επιτροπής*, σκ. 43.

¹⁷⁶ Βλ. ΠΕΚ T-24/90, *Automec κατά Επιτροπής*, σκ. 79, ΠΕΚ T-575/93, *Koelman κατά Επιτροπής*, σκ. 39. Βλ. επίσης, ΔΕΕ C-119/97P, *Ufex κ.ά κατά Επιτροπής*, σκ. 86 με περαιτέρω παραπομπές σε νομολογία και ΠΕΚ T-427/08, *CEAHR κ. Επιτροπής*, σκ. 28. Αλλωστε, προϋπόθεση για το σύννομο ενός διενεργούμενου εκ της ΕΑ ελέγχου είναι αυτός να είναι απαραίτητος για την περαιτέρω διερεύνηση παράβασης ως προς την οποία υφίστανται αποδεδειγμένα εύλογες υπόνοιες δυνάμενες να δικαιολογήσουν τη διενέργειά του (βλ. ΔΕΚ C- 97/87, *Dow Chemical Ibérica κ.λπ.*, σκ. 52. βλ. ΔΕΕ C-94/00, *Roquette Frères*, σκ. 61 και Οδηγία (ΕΕ) 2019/1 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2018 για την παροχή αρμοδιοτήτων στις αρχές ανταγωνισμού των κρατών μελών ώστε να επιβάλλουν αποτελεσματικότερα τους κανόνες και για τη διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς παρ. 31.).

¹⁷⁷ Βλ. ΠΕΚ T- 198/98, *Micro Leader κατά Επιτροπής*, σκ. 57.

¹⁷⁸ Βλ. ΔΕΕ C-56/12 P, *EFIM κατά Επιτροπής*, σκ. 71-72 και ΠΕΚ T-192/07, *Comité de défense de la viti culture charentaise*, σκ. 74.

¹⁷⁹ Βλ. ΓενΔΕΕ T-699/14, *ToppsEuropeLtd κατά Επιτροπής*, σκ. 52.

¹⁸⁰ Πρβλ. ΣτΕ 1363/2002, ΣτΕ 750/2007.

τους. Χρειάζεται να εκθέτει τα πραγματικά περιστατικά και τις αιτιολογικές σκέψεις που έχουν αποφασιστική σημασία στο πλαίσιο της εκάστοτε απόφασης¹⁸¹.

V.2. ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΗΣ ΥΠΟ ΚΡΙΣΗ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ ΥΠΟ ΤΟ ΠΡΙΣΜΑ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 2 ΤΟΥ Ν. 3959/2011 ΚΑΙ 102 ΣΛΕΕ

V.2.1. Γενικό πλαίσιο

128. Το άρθρο 2 παρ. 1 του Ν. 3959/2011 απαγορεύει σε επιχειρήσεις που κατέχουν δεσπόζουσα θέση σε συγκεκριμένη αγορά την καταχρηστική εκμετάλλευση της θέσης αυτής. Προϋποθέσεις για την εφαρμογή της εν λόγω διάταξης είναι: **(α)** η κατοχή δεσπόζουσας θέσης από την/τις καταγγελλόμενη/-ες επιχείρηση/-εις στη σχετική ως άνω αγορά και **(β)** η καταχρηστική εκμετάλλευση της θέσης αυτής. Αντίστοιχες είναι και οι προϋποθέσεις που τίθενται από το άρθρο 102 ΣΛΕΕ.

V.2.2. Προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 2 του Ν. 3959/2011

V.2.2.1 Η έννοια της επιχείρησης

129. Ως «*επιχείρηση*», κατά το δίκαιο προστασίας του ελεύθερου ανταγωνισμού, νοείται κάθε φυσικό πρόσωπο ή οικονομική ενότητα που ασκεί εμπορική ή άλλη οικονομική δραστηριότητα, ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς του και από τον τρόπο χρηματοδότησής του¹⁸². Η ΕΡΤ, μέσω της λειτουργίας των ραδιοτηλεοπτικών σταθμών και των πλατφορμών της, ασκεί οικονομική δραστηριότητα, όπως άλλωστε προκύπτει και από τους κύκλους εργασιών που προσκόμισε εν προκειμένω, όπου αποτυπώνονται αναλυτικά τα έσοδά της από διαφημίσεις, πώληση τηλεοπτικού περιεχομένου και ανταποδοτικό τέλος. Ο δημόσιος χαρακτήρας της ΕΡΤ δεν επηρεάζει τον χαρακτηρισμό της ως «επιχείρησης» εξ απόψεως δικαίου ελεύθερου ανταγωνισμού. Ως εκ τούτου η καταγγελλόμενη λογίζεται ως επιχείρηση κατά την έννοια των διατάξεων περί ελεύθερου ανταγωνισμού στο πλαίσιο της εξέτασης της παρούσας καταγγελίας.

V.2.2.2 Κατοχή δεσπόζουσας θέσης

130. Σύμφωνα με πάγια εθνική και ενωσιακή νομολογία, μία επιχείρηση θεωρείται ότι έχει δεσπόζουσα θέση, όταν κατέχει θέση οικονομικής ισχύος που της παρέχει τη δυνατότητα να εμποδίζει τη διατήρηση αποτελεσματικού ανταγωνισμού στη σχετική αγορά και της επιτρέπει να

¹⁸¹ Βλ., μεταξύ άλλων, ΠΕΚ Τ-114/92, *BEMIM κατά Επιτροπής*, σκ. 41.

¹⁸² Βλ. ΔΕΚ C-41/90, *Hofner και Elser*, σκ. 21, C-55/96, *Job Centre II*, σκ. 21, C-180-184/98, *Pavlov*, σκ. 74, και C-218/00, *Cisal di Batistello Venanzio*, σκ. 22 και ΕΑ 292/IV/2005, *Οδοντιατρικοί Σύλλογοι*, παρ.2.1, η οποία επικυρώθηκε από το Διοικητικό Εφετείο Αθηνών με τις υπ' αριθ. 1026/2007, 1027/2007 και 1028/2007 αποφάσεις του, και 518/VI/2011, *Μεσίτες*, παρ. 102, η οποία επικυρώθηκε από το Διοικητικό Εφετείο Αθηνών με τις υπ' αριθ. 2821/2013 και 502/2013 αποφάσεις του.

συμπεριφέρεται σε σημαντικό βαθμό ανεξάρτητα από τους ανταγωνιστές της και τους πελάτες της και, εν τέλει, από τους καταναλωτές¹⁸³.

131. Η ύπαρξη δεσπόζουσας θέσης μπορεί να απορρέει από το συνδυασμό διαφόρων παραγόντων, οι οποίοι, εξεταζόμενοι μεμονωμένα, δεν είναι κατ' ανάγκη καθοριστικοί¹⁸⁴, μεταξύ των οποίων, όμως, η ύπαρξη ευρύτατων μεριδίων αγοράς έχει μεγάλη σημασία¹⁸⁵. Τα μερίδια αγοράς παρέχουν έναν χρήσιμο δείκτη σχετικά με τη διάρθρωση της αγοράς, τη θέση και τη σπουδαιότητα των διαφόρων επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην οικεία αγορά. Ειδικότερα, έχει κριθεί ότι μερίδιο αγοράς που υπερβαίνει το 50% για ικανό χρονικό διάστημα αποτελεί καθαυτό, χωρίς τη συνδρομή εξαιρετικών περιστάσεων, απόδειξη ύπαρξης δεσπόζουσας θέσης στην οικεία αγορά¹⁸⁶.
132. Ισχυρή ένδειξη κατοχής δεσπόζουσας θέσης εκπορεύεται και από τη συγκέντρωση χαμηλότερων μεριδίων στην οικεία αγορά, κυμαινόμενων μεταξύ 40% και 50%, ωστόσο, στην περίπτωση αυτή, πρέπει να διαπιστώνεται σε συνδυασμό η συνδρομή πρόσθετων κρίσιμων παραμέτρων.
133. Αντιθέτως, τα μικρά μερίδια αγοράς αποτελούν εν γένει μια αξιόπιστη ένδειξη για την απουσία σημαντικής ισχύος στην αγορά. Η ύπαρξη δεσπόζουσας θέσης δεν θεωρείται πιθανή εάν το μερίδιο αγοράς της επιχείρησης είναι χαμηλότερο του 40%, πλην ειδικών περιπτώσεων¹⁸⁷.
134. Εν προκειμένω, το μερίδιο αγοράς της ΕΡΤ, με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία και υπό το στενότερο δυνατό ορισμό της σχετικής αγοράς δραστηριοποίησης της καταγγελλόμενης, υπολείπεται αισθητά του ως άνω ορίου.
135. Αναλυτικότερα, το μερίδιό της ΕΡΤ στην αγορά λιανικής παροχής τηλεοπτικών υπηρεσιών από τηλεοπτικούς σταθμούς ελεύθερης λήψης εθνικής εμβέλειας για την περίοδο 2020-2022, όπως προκύπτει από τον υπολογισμό των διαθέσιμων στοιχείων βάσει του Ν. 3592/2007¹⁸⁸ (διαφημιστική δαπάνη και έσοδα από πώληση στην ημεδαπή προγράμματος ή άλλων ραδιοτηλεοπτικών υπηρεσιών σε δωδεκάμηνη βάση) είναι εξαιρετικά χαμηλό, κυμαινόμενο περί το [0-5]%, γεγονός που επιβεβαιώνεται από τις εκτιμήσεις των παικτών της αγοράς. Η διαπίστωση δε περί χαμηλού μεριδίου της ΕΡΤ εν προκειμένω δεν αναιρείται από τα στοιχεία της Media Services (τηλεοπτικά διαφημιστικά μηνύματα), με βάση τα οποία υπολογίζεται περί το [5-10]%,

¹⁸³ Βλ. ενδεικτικά ΔΕΚ C-27/76, *United Brands κατά Επιτροπής*, σκ. 65, ΔΕΚ C-85/76, *Hoffmann-La Roche κατά Επιτροπής*, σκ. 38-39, ΔΕΚ C-322/81, *Michelin κατά Επιτροπής (Michelin I)*, σκ. 30. Βλ. επίσης Ζιάμου σε Β. Σκουρή, *Ερμηνεία Συνθηκών για την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ευρωπαϊκή Κοινότητα*, 2003, σελ. 716, καθώς και ΔΕφαθ 4055/2017, σκ. 7, ΔΕφαθ 2458/2017, σκ. 8, ΔΕφαθ 869/2013, σκ. 35.

¹⁸⁴ Βλ. ενδεικτικά ΔΕφαθ 869/2013, σκ. 35, ΕΑ 520/VI/2011, σκ. 144 με περαιτέρω παραπομπές σε εθνική και ενωσιακή νομολογία.

¹⁸⁵ Βλ. ενδεικτικά ΔΕΚ C-85/76, ό.π., σκ. 39 επ., ΠΕΚ T-30/89, *Hilti κατά Επιτροπής*, σκ. 90, καθώς και ΕΑ 590/2014, σκ 300.

¹⁸⁶ Βλ. ενδεικτικά ΔΕφαθ 4055/2017, σκ. 7, ΔΕφαθ 2458/2017, σκ. 8, ΔΕφαθ 2265/2010 σκ. 30, ΔΕΚ C-62/86, *AKZO κατά Επιτροπής*, σκ. 60, ΠΕΚ T-228/97, *Irish Sugar*, σκ. 70, ΠΕΚ T-340/03, *France Telecom κατά Επιτροπής*, σκ. 100 και 103.

¹⁸⁷ Βλ. Κατευθύνσεις σχετικά με τις προτεραιότητες της Επιτροπής κατά τον έλεγχο εφαρμογής του άρθρου 82 της Συνθήκης σε καταχρηστικές συμπεριφορές αποκλεισμού που υιοθετούν δεσπόζουσες επιχειρήσεις, ΕΕ C 24-02-2009, 45/7, παρ. 14. Πρβλ. ενδεικτικά ΔΕΚ C-250/92, *Gottrup-Klim Grovnavareforeninger κλπ κατά Dansk Landbrugs Grovnareselskab AmbA*, σκ. 48, όπου κρίθηκε ότι μερίδια της τάξεως του 32-36% δεν αρκούν για τη στοιχειοθέτηση δεσπόζουσας θέσης.

¹⁸⁸ Πρβλ. ΕΑ 728/2021, παρ. 137.

αλλά ούτε και από τα στοιχεία της Nielsen (τηλεθέαση) με βάση τα οποία παρότι προκύπτουν μερίδια κατά τι υψηλότερα ανερχόμενα σε [10-15]%, εξακολουθούν, κατά τα ανωτέρω, να θεωρούνται μικρά για τους σκοπούς διαπίστωσης ύπαρξης δεσπόζουσας θέσης εν προκειμένω. Αντιστοίχως αμελητέα και με πρωτική πορεία φαίνεται να είναι η αγοραστική δύναμη της ΕΡΤ έναντι των ανταγωνιστών της – λοιπών τηλεοπτικών σταθμών ελεύθερης λήψης εθνικής εμβέλειας – στην ανάντη αγορά απόκτησης δικαιωμάτων μετάδοσης ταινιών κατά την περίοδο 2020-2022. Τούτο δε τόσο υπολογιζόμενη η καταβληθείσα δαπάνη επί του συνόλου των συνεργαζόμενων με τους ανωτέρω τηλεοπτικούς σταθμούς προμηθευτών/διανομέων¹⁸⁹ όσο και υπολογιζόμενη επί των δέκα έξι (16) διανομέων που η καταγγέλλουσα κατατάσσει στους ανταγωνιστές της¹⁹⁰.

136. Πρόκειται για μερίδια, τα οποία στο σύνολό τους και υπό οιαδήποτε μέθοδο υπολογισμού και αν προέκυψαν, παρέχουν καταρχήν ξεκάθαρη ένδειξη μη ύπαρξης δεσπόζουσας θέσης, εν τη απουσία ιδιαίτερων περιστάσεων, που εν προκειμένω σαφώς και δεν εντοπίζονται. Και τούτο διότι η αγορά της τηλεόρασης, παρότι διαθέτει εμπόδια εισόδου (διαδικασία αδειοδότησης) αποτελεί μια ανταγωνιστική αγορά, όπου δραστηριοποιείται ικανός αριθμός παικτών, η πλειοψηφία των οποίων κατέχουν μερίδια εν πολλοίς ισοδύναμα μεταξύ τους και κατά πολύ υψηλότερα (διπλάσια ή/και υπερδιπλάσια) σε σχέση με την ΕΡΤ, η οποία βρίσκεται υπό οιαδήποτε προσέγγιση στις τελευταίες θέσεις των σχετικών πινάκων μεριδίων¹⁹¹. Το ίδιο ισχύει και για την αγορά εκχώρησης/απόκτησης δικαιωμάτων μετάδοσης ταινιών προς περαιτέρω προβολή στην ελεύθερη τηλεόραση από την πλευρά της ζήτησης, όπου όχι μόνο η δύναμη της ΕΡΤ ως πελάτη/αγοραστή είναι αμελητέα, αλλά παρατηρείται επιπλέον η ηγετική παρουσία του τηλεοπτικού σταθμού [...] στην πελατειακή βάση του συνόλου των διανομέων ταινιών, με ποσοστό της τάξεως του [35-45]%, [35-45] % και [35-45] %, για την τριετία 2020-2022 αντίστοιχα, ακολουθούμενο από τους [...] με ποσοστό [15-25]%, [10-15]% και [15-25]% και [...] με ποσοστό [5-10]%, [5-10]% και [10-15]% για τις αντίστοιχες περιόδους (Πίνακας 7). Στη στενότερη πελατειακή βάση των 16 διανομέων που η AMA FILMS προσδιορίζει στην καταγγελία της ως ανταγωνιστές της, σημαντική παρουσία για την ανωτέρω τριετία εξακολουθεί να διαθέτει [...] με ποσοστό ανερχόμενο αντίστοιχα σε [25-35]%, [35-45]% και [25-35]%, με [...] ωστόσο να το ξεπερνά εμφανίζοντας ποσοστό που προσεγγίζει ή/και υπερβαίνει το [35-45]% κατά την κρίσιμη τριετία (Πίνακας 8). Σε κάθε περίπτωση είναι εμφανές ότι σε όρους αγοραστικής δύναμης, υπό οιαδήποτε θεώρηση, η αμελητέα δύναμη της ΕΡΤ αντιδιαστέλλεται με την ηγετική παρουσία έτερων τηλεοπτικών σταθμών. Και όλα τα ανωτέρω ανεξαρτήτως του γεγονότος ότι τόσο ο ορισμός της σχετικής αγοράς της τηλεόρασης όσο και ο ορισμός της ανάντη αγοράς έγινε υπό τη στενότερη δυνατή οριοθέτηση, ήτοι χωρίς τη συμπερίληψη των συνδρομητικών τηλεοπτικών σταθμών ή/και των πλατφορμών ως δραστηριοποιούμενων επιχειρήσεων και αγοραστών αντίστοιχα, που θα καθιστούσε τα μερίδια των παικτών ακόμη χαμηλότερα.

¹⁸⁹ Βλ. ανωτέρω Πίνακα 7, όπου η συμμετοχή της ΕΡΤ στη συνολική δαπάνη των τηλεοπτικών σταθμών εθνικής εμβέλειας ανέρχεται σε [0-5]%, το έτος 2020, [0-5]%, το έτος 2021 και [0-5]%, το 2022.

¹⁹⁰ Βλ. ανωτέρω Πίνακα 8, όπου η συμμετοχή της ΕΡΤ στην αντίστοιχη δαπάνη των τηλεοπτικών σταθμών εθνικής εμβέλειας ανέρχεται σε [10-15]%, το έτος 2020, [10-15]%, το έτος 2021 και [0-5]%, το 2022.

¹⁹¹ Βλ. Πίνακες 2 έως 6.

137. Ως εκ τούτου, δεν προκύπτει κατοχή δεσπόζουσας θέσης από μέρους της ΕΡΤ υπό τις περιστάσεις της παρούσας καταγγελίας.
138. Συνεπώς, ελλείπει στοιχειοθέτηση δεσπόζουσας θέσης της καταγγελλόμενης στις αντίστοιχες σχετικές αγορές, παρέλκει η περαιτέρω διερεύνηση εφαρμογής των άρθρων 2 Ν. 3959/2011 και 102 ΣΛΕΕ και η συνακόλουθη εξέταση του εικαζόμενου καταχρηστικού χαρακτήρα των επιμέρους καταγγελλόμενων πρακτικών και άρα οι αιτιάσεις που αποδίδονται στην καταγγελλόμενη υπό το πρίσμα των ανωτέρω διατάξεων (αδικαιολόγητη διακοπή προμήθειας και διακριτική μεταχείριση) αξιολογούνται ως προφανώς αβάσιμες. Τούτο δε ανεξαρτήτως του γεγονότος ότι δεν προέκυψαν ενδείξεις περί στοιχειοθέτησης των καταγγελλόμενων πρακτικών.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Τίθεται στο αρχείο η υπ' αριθ. πρωτ. 11032/7.12.2022 καταγγελία ως αβάσιμη για τις αιτιάσεις που αναλυτικά εκτίθενται ανωτέρω, με Πράξη, κατ' άρθρο 37 παρ. 1 και 2, σε συνδυασμό με το άρθρο 36 παρ. 4 του ν. 3959/2011, της οποίας θα λάβουν γνώση τα εμπλεκόμενα μέρη, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 37 παρ. 3 του ίδιου ως άνω νόμου.

Με εντολή Προέδρου
(ΦΕΚ Β'1289/26.02.2024)
Η Αντιπρόεδρος της Επιτροπής Ανταγωνισμού

Χαρίκλεια Νικολοπούλου